

ନିହମାସୁ

ନଭେମ୍ବର ୧୯୮୮

Anil Kumar Panigrahy

3
₹

ରାମ ଓ ଶ୍ୟାମ

ପାଠକୀ

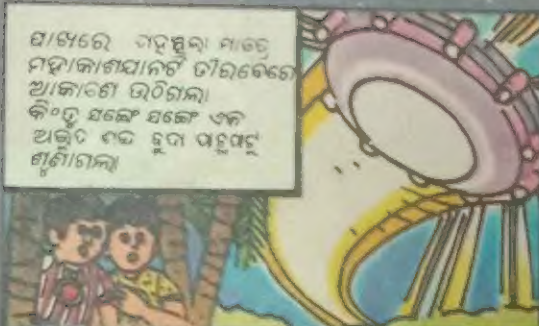
ମହାକାଶର ବିଚିତ୍ର ପ୍ରାଣି ପଢ଼ିବ
ପାଠକ

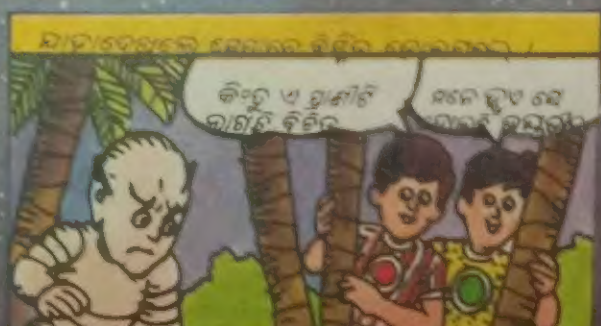
ରାମ ଓ ଶ୍ୟାମ ଦୃଢ଼ଧୂଳି ଧୂଆଁ ଏକ
ବିଶାଳ ଚନ୍ଦ୍ରରେ, ହଠାତ୍ ଆକାଶରେ ଯେଉଁ
ଦିଶିଲା ଆକାଶ ଗହଳରେ

ଆରେ ଶ୍ୟାମ,
ମନେ ହୁଏ ଆମ ଗ୍ରହଟୁ
ଆସିଛି ଏ ଗହଳରେ

ପାଖରେ ଗହଳର ମାତ୍ର
ମହାକାଶଯାନଟି ତୀବ୍ରରେ
ଆକାଶେ ଉଡ଼ିଗଲା
କିନ୍ତୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏକ
ଅକ୍ଷତ ଶବ୍ଦ ହେଉ ଉଡ଼ୁଥିଲା
ଶୁଣାଗଲା

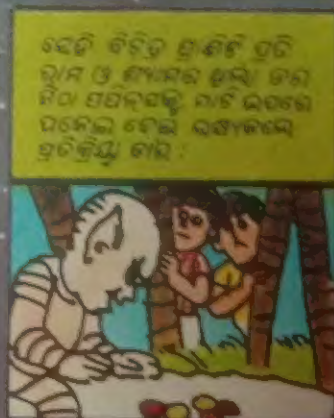
କିନ୍ତୁ ଏ ପ୍ରାଣୀଟି
ବାଣୀଟି କିଛି

ମନେ ହୁଏ ଯେ
ଦାକ୍ଷିଣ୍ୟ ଦେଉଛି

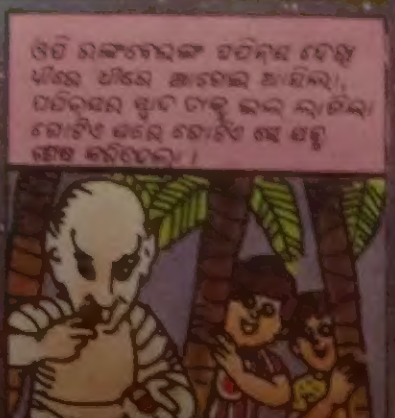

ଶୁଣ, ତାକୁ ଆମର
ପୋଷା କରିବା

ତାକୁ
ପ୍ରତି ଚାକିରୀ
ପରିଚୟ ଦେଇ
ତାକୁ ଆମର ସଙ୍ଗ
କରିନେବା

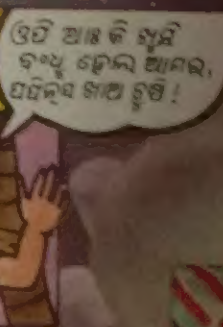
ସେହି ବିଚିତ୍ର ପ୍ରାଣୀଟି ପ୍ରତି
ରାମ ଓ ଶ୍ୟାମର ହୃଦୟ ତରଳ
ହେଉ ପଡ଼ିଥିଲା ନାହିଁ ଉପରେ
ପକେଇ ବୋଲି ଉପାଦେଇ
ସ୍ବଚ୍ଛେଦିୟା ଶାନ୍ତି

ଓଡ଼ି ଗହଳରେ ଯେଉଁ
ଧିରେ ଧିରେ ଆସିଲା ଆସିଲା,
ପରିଚୟର ସ୍ବର ତାକୁ ଲାଲ୍ ଲାଗିଲା
ଗୋଟିଏ ଗହଳ ଗୋଟିଏ ସେ ଶବ୍ଦ
ଶେଷ କରିଥିଲା

ରାମ ଓ ଶ୍ୟାମ କି ଆକାଶ କରି ଦୃଢ଼ିମାନ ଓଡ଼ି
ଆସିଲା ଆସି କରୁନାହାନ୍ତି କଲ୍ ତାଙ୍କ ସହିତ ହସିଥିଲା

ଓଡ଼ି ଆମ କି ଶୁଣି
ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଆମର,
ପରିଚୟ ଶାନ୍ତି ହୁଏ!

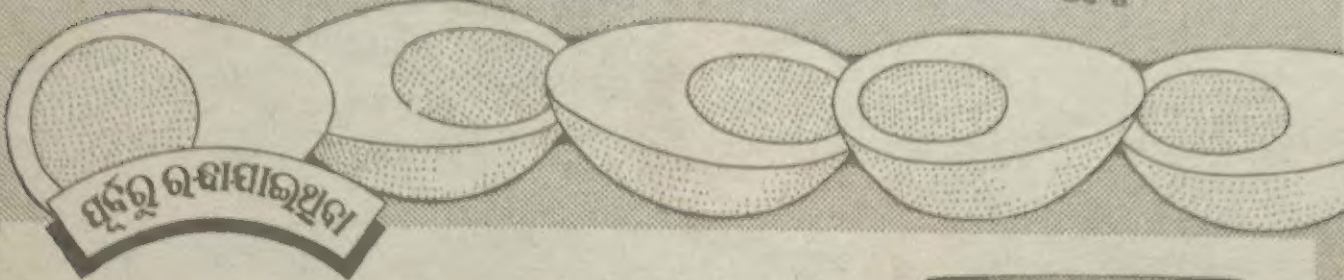
ରସାଳ-ମଧୁର-ମଜାଦାର

ପାଠକୀ
ପରିଚୟ

Top Kuma P...

ଆପଣଙ୍କ ଶିଶୁକୁ ସିଆନ୍ସୁ ପ୍ରୋଟିନ ସମୃଦ୍ଧ ଅଣ୍ଡାଚ ପୁଷ୍ଟି!

ଫ୍ୟାରେକ୍ସ-ଏଗ୍

୨ ମାସରୁ ଏହା ଡେବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତୁ ।

ନୂଆ ଫ୍ୟାରେକ୍ସ-ଏଗ୍ ରେ ଅଛି ପ୍ରୋଟିନ ଯାହା ତାର ଏହି ବଢ଼ି ଉଠିବା ସମୟରେ ଏକାନ୍ତ ସୁଯୋଗନ । ଏହା ପୂର୍ବରୁ ରକ୍ଷାପାଇଛି ତେଣୁ ଛୋଟ ଛୋଟ ଶିଶୁମାନେ ମଧ୍ୟ ଏହାକୁ ସହଜରେ ହଜମ କରିପାରିବେ ।

ଫ୍ୟାରେକ୍ସ-ବଡ଼ି ଉଠିବାର ଏକ ସ୍ୱାଦଭରା ଭୋଗ ।

GX32203/OR

ଫ୍ୟାରେକ୍ସ ଶିଶୁ ବିକାଶ ସଂକ୍ଷାର ମାସପତ୍ରିକରେ ମିଳୁଛି । ପୁରୁଷାସ୍ତ୍ର ଫ୍ୟାରେକ୍ସ ଯାରିପଲ୍ଲ ୨ ଫ୍ୟାରେକ୍ସ ଭେଜି ୩ ଫ୍ୟାରେକ୍ସ ଏଗ୍ ।

ଜହ୍ନ ମାୟା

ନଭେମ୍ବର ୧୯୮୮

ବିଷୟ-ସୂଚୀ

ସଂପାଦକୀୟ	... ୭	ସୁବର୍ଣ୍ଣ ନୁପୁର	... ୩୫
ଜହ୍ନମାୟା ସମ୍ବାଦ-ବିବିଧା	... ୯	କଥାର ଦୁଇ ଭଙ୍ଗୀ	... ୩୯
କାହାର ଯୁକ୍ତି ଅଧିକ ?	... ୧୦	କୃଷ୍ଣାବତାର	... ୪୩
ଭାଷାର ବିଭିନ୍ନତା	... ୧୧	ତୃତୀୟ ପ୍ରଶ୍ନ	... ୫୧
ଦୁଇ ପକ୍ଷ	... ୧୭	ଶାଶୁବୋହୁ	... ୫୭
ଜନକ ଉପତ୍ୟକାର କାହାଣୀ	... ୧୯	ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ଦାନ	... ୫୯
ଅଭୂତ ମୂର୍ତ୍ତି	... ୨୭	ପ୍ରକୃତର ବିସ୍ମୟ !	... ୬୩
ଶେଷ ମୁହୂର୍ତ୍ତର ସାଥୀ	... ୩୩	ଫଟୋ-ପରିଚୟ-ପ୍ରତିଯୋଗିତା	... ୬୫

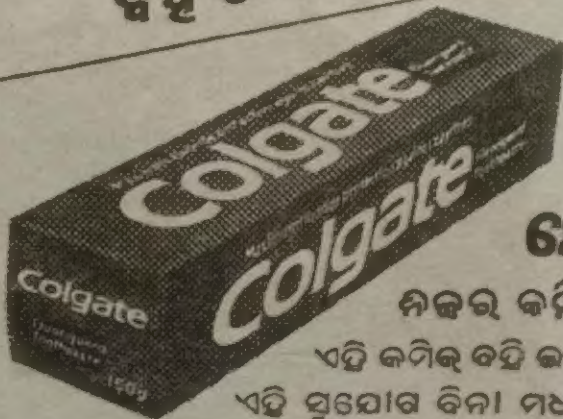

ପ୍ରତି ସଂଖ୍ୟା : ୩-୦୦

ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ : ୩୨-୦୦

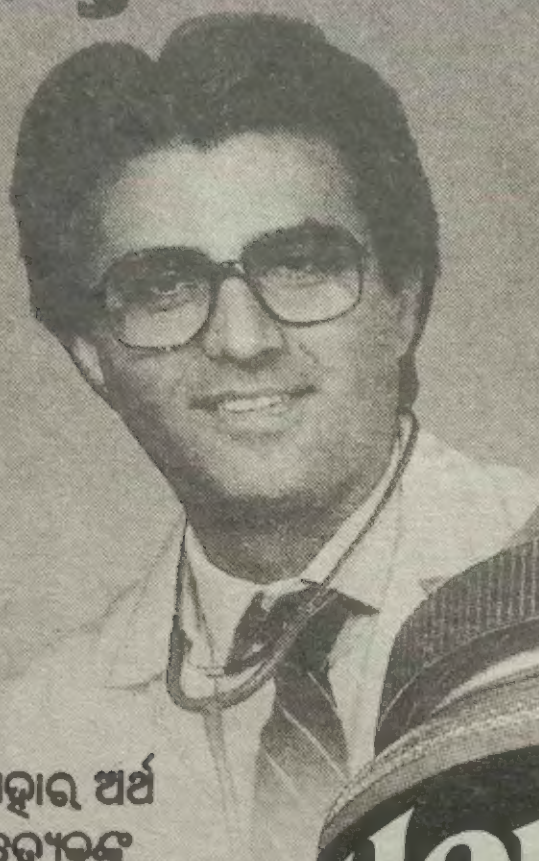
ଗୋଟିଏ ଡ୍ରାଲର୍ ଡିସ୍କି କିଂଗାଟାଙ୍ଗିଲୁ କମିକ୍
ବହି କେବଳ ୧ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟରେ ।

କଲଗୋଟ୍
ସ୍ମୋରିଗାଟ୍ ଟୁଥ୍‌ପେଷ୍ଟ୍ ର
ସେ କୌଣସି ପ୍ୟାକ୍ ସହିତ ।

ନିଜର କମିକ୍ ବହି ଶୀଘ୍ର ନେଇ ଆସନ୍ତୁ ।
ଏହି କମିକ୍ ବହି ଇଂରାଜି, ହିନ୍ଦୀ ଓ ବଙ୍ଗଳା ଭାଷାରେ ଉପଲବ୍ଧ ।
ଏହି ସୁଯୋଗ ଦିନା ମଧ୍ୟ ପ୍ୟାକ୍ ଉପଲବ୍ଧ । ଏହି ସୁଯୋଗ,
କେବଳ ପଞ୍ଚମାର୍ଗ, ଓଡ଼ିଶା, ବିହାର ଏବଂ ଆସାମରେ ଉପଲବ୍ଧ ।

ଏବେ ହାଲିକ୍ସ ଅତିରିକ୍ତ କ୍ୟାଲସିୟମ ସହ

“ଏହାର ଅର୍ଥ
ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ
ପାଇଁ ଅଧିକ ଭଲମ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ।”

ବର୍ତ୍ତମାନ ହୃଦ୍‌ରକ୍ତ ସଂରକ୍ତ କ୍ୟାଲସିୟମରେ ସମୃଦ୍ଧ—
ସ୍ୱାଦୁକ ବର୍ଦ୍ଧିତା ପିଲାମାନଙ୍କର ଶକ୍ତି ବାନ୍ଧୁ ଓ ସୁସ୍ଥ ହାତ
ଘଠନ ପାଇଁ ଅତି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ସମସ୍ତ ପରିବାରର ଭଲମ
ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପାଇଁ ଏକାନ୍ତ ଜରୁରୀ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଆଶୁ ପ୍ରସବା ଓ
ପ୍ରଜାତାପ୍ତ ମାଆମାନଙ୍କ ସକାଶେ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକୀୟ ଅଂଶର
କ୍ୟାଲସିୟମ ଯୋଗଦେବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।

ହୃଦ୍‌ରକ୍ତ, ଶକ୍ତି ଓ ସାମର୍ଥ୍ୟ ଯୋଗାଇଦେବା ଗ୍ରୋଟିଙ୍ଗ୍,
ଭିଟାମିନସ୍, ମିନେରାଲସ୍ ଓ କାବୋ-ହାଇଡ୍ରୋକ୍ସି-
ଇଲ ଗ୍ରାହ୍ୟତ ପରିପୁର୍ଣ୍ଣ ଉପାଦାନରେ ଭରପୂର । ତେଣୁ
ବର୍ତ୍ତମାନ, ଅଂଶର କ୍ୟାଲସିୟମ ଅର୍ଥ, ଅଧିକ ଭଲମ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ।

ସୁସ୍ଥି ଯୋଗାଇବାରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମାସ୍

HTA 6038 ORI

Arul Kumaran Panigrahy

ଜହ୍ନ ମାୟା

ସମ୍ପାଦକ : 'କବିପାଣି'

ସମ୍ପାଳକ : ନାଗି ରେଡ୍ଡୀ

“କନକ ଉପତ୍ୟକାର କାହାଣୀ” ଯେ କେବଳ ରାଜ୍ୟର
ହଜାର ହଜାର ବାଳକ ବାଳିକା ଶାସ୍ତ୍ର ଆଗ୍ରହରେ
ପଢୁଛନ୍ତି, ତାହା ନୁହେଁ, ବୟସ ଲେକେ ବି ମନ ଦେଇ
ପଢୁଛନ୍ତି ବୋଲି ଆମ ପାଖରେ ସମ୍ବାଦ ପଡ଼ିଅଛି ।
ଏହା ଯଥାର୍ଥ । ଏ କାହାଣୀର ଚାପୁଟି ଅପରିସୀମ ।
ଏହା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆନନ୍ଦ ଦେଉଥିବାରୁ ଆମେ ଆନନ୍ଦିତ ।

ଅମରବାଣୀ

କିଂ କୁଲେନ ବିଶାଳେନ ବିଦ୍ୟାଭ୍ୟାସେନ ଦେହନଃ ।
ଅକୂଳୀନୋଽପି ବିଦ୍ୟାବାନ୍ ଦେବୈରପି ସ ପୁଞ୍ଜ୍ୟତେ ॥
[ଅତି ଜଣାଶୁଣା ବର୍ଣ୍ଣରେ ଜାତ ମଣିଷ ବିଦ୍ୟାଭ୍ୟାସ ହେଲେ
ତାକୁ କେହି ସମ୍ମାନ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଅପର ପକ୍ଷରେ ଅଜ୍ଞାତ
ବର୍ଣ୍ଣର ଲୋକ ବିଦ୍ଵାନ୍ ହେଲେ ଦେବତାମାନେ ବି ତାକୁ
ସମ୍ମାନ କରନ୍ତି ।]

ବର୍ଷ : ୨୨

ନଭେମ୍ବର ୧୯୮୮

ଅଙ୍କ : ୫

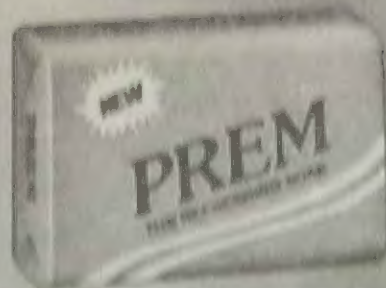
ପ୍ରତି ସଂଖ୍ୟା : ଟ. ୩-୦୦ :: ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ : ଟ. ୩୭-୦୦

ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ମନମୁଗ୍ଧକାରୀ
 ସନ୍ଧ୍ୟାତା ତନ୍ମୁ ଆନେଇ

ନୂଆ

ପ୍ରେମ୍

ସ୍ୱାଭାବିକ ରୂପେ ଆନେଇ

ଏକ ଏକ ପ୍ରତିପାଦନା ଆକାର ମଧ୍ୟ ନୂଆ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟରେ ପିଛୁ

ଅସମ୍ଭବ ସମ୍ଭବ

ସୁନାର ଦୁଇଜଣ ଅଳ୍ପ ପୁରୁଷ ୧୨,୦୦୦ ଫୁଟ ଉଚ୍ଚ ପାତାଳକ ପଦ୍ମ ଉପରୁ ପାଦ ପାରିଛନ୍ତି । ଏ ପଦ୍ମ ପଶ୍ଚିମ ହିମାଳୟର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

ଚିନିଜ ଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ସହାୟତାରେ ଏ ଅସାଧ୍ୟ ସାଧନ କରିଥିବା ଦୁଇ ପୁରୁଷଙ୍କ ନାମ ଦତ୍ତଶ୍ରେୟ ଏବଂ ମୋହନ ।

ଡିନୋସାର୍ କପର ଅବଳୁପ୍ତ ହେଲେ ?

ଛଅ କୋଟି ବର୍ଷ ତଳେ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ ବିଚରଣ କରୁଥିବା ଅତିକାୟ ପ୍ରାଣୀ ଡିନୋସାର୍ ମାନେ କପର ଲୁପ୍ତ ହୋଇଗଲେ ? ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ଏବେ କହିଛନ୍ତି କି ଏକଦା ଆଗ୍ନେୟଗିରିମାନଙ୍କରେ ଏଭଳି ଭୟଙ୍କର ବିସ୍ଫୋରଣ ହୋଇଥିଲା ଯେ ଫଳରେ ଏକ ପ୍ରକାର ବସାୟନକ ବର୍ଷା ହେଲା ଓ ସେଥିରେ ଡିନୋସାର୍ ମାନେ ମଲେ । ସେହି ବିସ୍ଫୋରଣରୁ ନିର୍ଗତ ଲାଭା ବର୍ତ୍ତମାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦାକ୍ଷୀଣାତ୍ୟର ଭୂଗର୍ଭରେ ରହିଛି ।

ଏକ ହଜାର ବର୍ଷର ସ୍ବେଷେଇଖାଳ

ପୂର୍ବରେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ମନ୍ଦିରର ସ୍ବେଷେଇଖାଳ ଏକ ହଜାର ବର୍ଷର ପୁରୁଣା ପ୍ରତ୍ନୋଦ୍ଧାନ । ଦୈନିକ ଏକ ଲକ୍ଷ ଲୋକ ଖାଇପାରିବା ଭଳି ଖାଦ୍ୟ ଏଠି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇପାରେ । ଏହା ଗୁଲ୍ ରହିଥିବା ପୃଥିବୀର ପ୍ରାଚୀନତମ ସ୍ବେଷେଇଘର ।

ବାପ୍ରେ ଗତି :

ଅନ୍ତରାକାଶରେ ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ସମ୍ପ୍ରତି ଏପରି ଗୋଟାଏ ନକ୍ଷତ୍ରର ସନ୍ଧାନ ପାଇଛନ୍ତି, ଯାହା ଆଉ ଗୋଟିଏ ନକ୍ଷତ୍ର ଗୁରୁପଥେ ଗୁଲୁଥାଏ । କିନ୍ତୁ କିଭଳି ଗତିରେ ଗୁଲୁଥାଏ, ତାହା ଜଳନା କରିହେବ ନାହିଁ । ଗୋଟିଏ ସେକେଣ୍ଡର ଏକହଜାର ଭାଗରୁ ଏକ ଭାଗ ସମୟରେ ଏହାର ଗୋଟିଏ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୁଏ ।

କାହାର ଯୁକ୍ତି ଅଧିକ ?

ପୁରୁକାଳର କଥା । ଜଣେ ରଜା ଥିଲେ ଯେ ସେ ଯାହା ମନ ତାହା କରୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ସେ

ସବଦା ବାହାଦୁରୀ ଦେଖାଇ କହୁଥାନ୍ତି କି ସେ କେବେ ଅଯୌଚିକ କାମ କରନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଥରେ ସେ ଅସୁସ୍ଥ ହେଲେ । ବହୁତ ଦିନ ଧରି ସେ ଆରୋଗ୍ୟ ଲାଭ ନ କରିବାରୁ ସେ ଘୋଷଣା କଲେ, “ସିଏ ମୋତେ ଭଲ କରିଦେବ, ସେ ମୋ ରାଜ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ଅଂଶ ପାଇବ । କିନ୍ତୁ ସିଏ ଚେଷ୍ଟା କରି ବିଫଳ ହେବ, ସେ ତା’ ମୁଣ୍ଡଟି ହରାଇବ । ପୁଣିପୁଣି କଥା ।”

ଦୁଇ ଜଣକଣ ଆଶାୟୀ ବୈଦ୍ୟ ଚେଷ୍ଟା କଲେ, କିନ୍ତୁ ରଜାଙ୍କୁ ଭଲ କରି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଫଳରେ କାଗୁରୁକ ହେଲେ ଓ ମୁଣ୍ଡ କାଟି ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କଲେ ।

ବିଜୟ ଶର୍ମା ନାମକ ଜଣେ ବୈଦ୍ୟ ରଜାଙ୍କୁ ଭେଟି କହୁଲେ, “ମହାରାଜ ! ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ସହିତ ଗ୍ରହଣ କଲି । ମୁଁ ଯଦି ସମ୍ଭାବନା ଭିତରେ ଆପଣଙ୍କୁ ଭଲ କରି ନ ପାରିବି, ତେବେ ଆପଣ ମୋ ମୁଣ୍ଡ ନେବେ । ଯଦି ପାରିବି, ତେବେ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ନେବି ।”

“କି ସାହସ !” ରଜା ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ ।

“ମହାରାଜ ! ମୁଁ ପୁଣିପୁଣି କଥା କହୁଛି । ମୁଁ ଯଦି ଆପଣଙ୍କୁ ଭଲ କରି ନ ପାରିଲେ ମୋ ମୁଣ୍ଡ ଦେବି, ଭଲ ହୋଇ ପାରିଲେ ଆପଣ ଆପଣଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ନଦେବେ କିଆଁ ? ଏହା ପ୍ରଥମ ପୁଣି । ଆପଣଙ୍କ ମୁଣ୍ଡଟି ଗଲେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ବୈଦ୍ୟମାନେ ନିରାପଦ ହେବେ । ଏହା ଦ୍ୱିତୀୟ ପୁଣି । ବୈଦ୍ୟମାନେ ନିରାପଦ ହେଲେ ରୋଗୀମାନଙ୍କ ଉପକାର ହେବ । ଏହା ତୃତୀୟ ପୁଣି...”

“ହେଲା, ହେଲା । ମୋର ଚିକିତ୍ସା କର । ତମେ ମୋତେ ଭଲ କରି ବା ନକରି, ତମ ମୁଣ୍ଡ ନେବି ନାହିଁ ।” ରଜା ବନ୍ଦୀଥିବା ବୈଦ୍ୟ ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ ବି ଗ୍ରହଣଦେଲେ ।

ଭାଗ୍ୟର ଚିତନ୍ତନା

କୀରସୁର ଗାଁରେ ଥିଲା ଭୈରବ ନାମକ ଟେକା । ସେ ଥିଲା ଗରୀବ; କନ୍ୟା ତା'ଠାରୁ ଦୁଃଖର କଥା ହେଲା, ଖଟେ ଯିଲାବେଳେ ଥରେ ଗୋଟାଏ ଗୋଟାରେ ପଡ଼ି କଥା କହୁବା ଶକ୍ତି ହରାଇଥିଲା ।

ଜୀବନୀ ନିବାସ ଦିଗରେ ଅବଶ୍ୟ ତା'ର କିଛି ଅସୁବିଧା ନଥିଲା । ତା'ର ପଲେ ମେଣ୍ଟା ଥିଲେ । ଗାଁଠୁଁ ଏକ କୋଣ ଦୁରରେ ଗୋଟିଏ ବଣ ଥିଲା । ବଣ ଓ ଗାଁ ମଝିରେ ବହୁତ ଘାସ ପଡ଼ିଆ । ଭୈରବ ସବୁଦିନ ତା' ମେଣ୍ଟା ପଲକୁ ସେହି ଘାସ ପଡ଼ିଆକୁ ନେଇଯାଏ ।

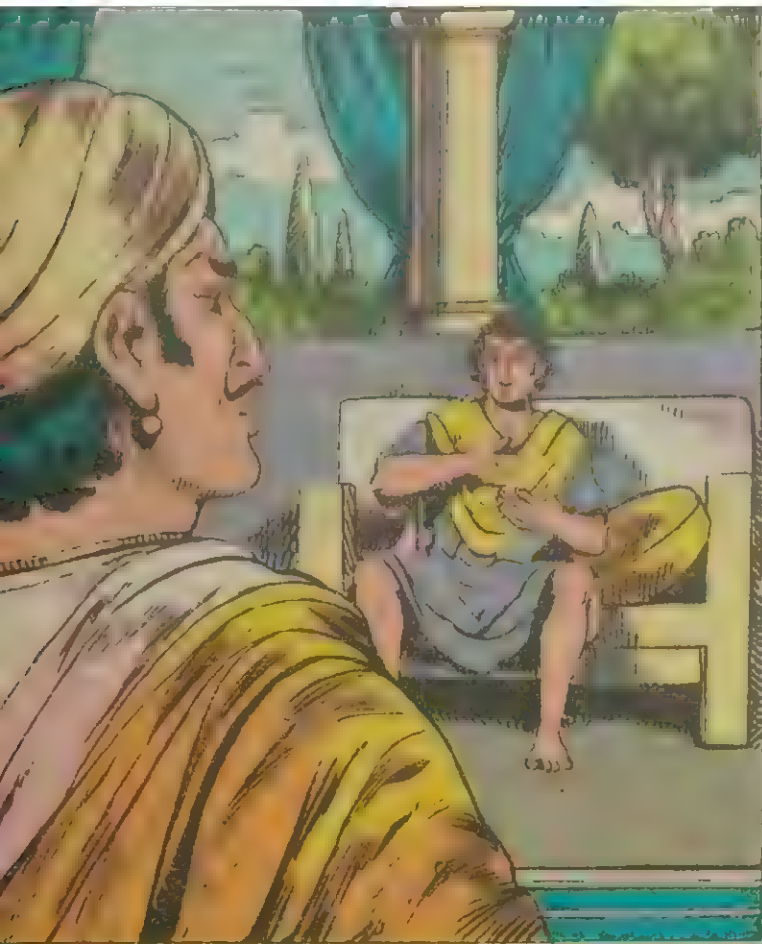
ଦିନେ ଦେଖିବା ବେଳକୁ ଗୋଟାଏ ମେଣ୍ଟା-କୁଆ ମିଳୁ ନାହିଁ । ଭୈରବ ତ ପାଟି କରି ମେଣ୍ଟାମାନଙ୍କର ନାମ ଧରି ଡାକ ପାରିବ ନାହିଁ । ସେ ଖାଲି ଏଣେତେଣେ ନୀରବରେ

ଖୋଜିବ । ଖୋଜି ଖୋଜି ସେ ବଣ ଭିତରେ ବୁଲିଗଲା । ଚୁପ୍ ଚୁପ୍ ସେ ବଣର ଗୋଟାଏ ନିକଟ ଅଞ୍ଚଳରେ ପହଞ୍ଚିଲା ।

ହଠାତ୍ ଗୋଟାଏ ଗୁମା ଉପରେ ତା' ଆଖି ପଡ଼ିଲା । ମେଣ୍ଟାକୁଆ ଗୁମା ଭିତରେ ଥିବ କି ? ସେ ଏଇଆ ବୁଲୁଛି, ଭିତରୁ ମେଣ୍ଟାକୁଆର ରଡ଼ ଟୁଟିଲା । ସେ ଶୁଣି ହୋଇଯାଇ ଭିତରେ ପଡ଼ିଲା ।

ଗୁମା ଅପେକ୍ଷା ତାକୁ ବରଂ ସୁଡ଼ଙ୍ଗ କହିଲେ ଠିକ୍ ହେବ । ତାହା ବେଶେ ଦୀର୍ଘ । ଭୈରବ କିଛି ଦୂର ଯାଇ ସୁଡ଼ଙ୍ଗର ଖେଳ ଘରକୁ ଅନାଇ ଯାହା ଦେଖିଲା, ସେଥିରେ ତା' ଦେହରୁ ଉପରେ ଝାଲ ବହିଗଲା । ସୁଡ଼ଙ୍ଗର ଖେଳରେ ବସି ରହିଛି ଗୋଟିଏ କଙ୍କାଳ । ଭୈରବ ପ୍ରଥମେ ଭୁତ ବୋଲି ଭାବି ପଲାଇଯିବାକୁ ଠିକ୍ କଲା । ତା'ପରେ

ମୁଖରୁ ବାଘ, ବାଘରୁ ମୁଖା !

କପର ? ବର୍ଷ ବର୍ଷ ଧରି ତ ସେ ମୁକ୍ତ ହିଲ
ନିଶ୍ଚୟ ସେ ପାଣିରେ କିଛି ଯାଏୁ ହିଲ ।

ସେ ତା' ମେଣ୍ଟାକୁ ଧରି ନାଚି ନାଚି
ଗୁଂଫା ବାହାରକୁ ଆସିଲ । ବାହାର ଆସି
ଦେଖିଲ, କେମିତି କେଜାଣି ତା' ମେଣ୍ଟା
ଛୁଆର ଲଂଜଟି ନାହିଁ । ସେ ନିଜକୁ ନିଜେ
କହିଲ, “ଗାଁ ଯାକରେ ଖାଲି ମୋହର
ଗୋଟାଏ ମେଣ୍ଟାର ଲଂଜ ରହିବ ନାହିଁ !
ଗାଁର ସବୁ ମେଣ୍ଟାଙ୍କ ଲଂଜଟିମାନ ଉଡ଼ି
ଯାଆନ୍ତା କି !”

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା, ସେ ଗାଁରେ ପହଞ୍ଚି
ଦେଖିଲ, ଗାଁର ସବୁ ମେଣ୍ଟାଙ୍କର ଲଂଜ ଉଡ଼ି
ଯାଇଛି । ଗାଁ ଲୋକେ କିଛି ବୁଝିପାରୁ
ନଥାନ୍ତି । ସେମାନେ ଖାଲି ବିସ୍ମିତ
ହେଉଥାନ୍ତି !

ଭୈରବ ବୁଦ୍ଧିମାନ ନ ହେଲେ ବି ନିପଟ
ଓଲ୍ଲ ଥିଲ ବୋଲି କହିହେବ ନାହିଁ । ସେ
ବୁଝିଲ ଯେ ଯାଏୁ ପାଣି ଯେ ଖାଲି ତାକୁ
ବାକ୍ସେ ଦେଇଛି, ସେତକ ନୁହେଁ, ତାଠୁଁ
ଅଧିକ କିଛି ଶକ୍ତି ମଧ୍ୟ ଦେଇଛି । ତାହା
ହେଲ, ସିଏ ଯାହା କହିବ, ତାହା
ଫଳପ୍ରସବ ।

“ମୋର ଏ ଶକ୍ତି ବିଷୟରେ କାହାକୁ ନ
କହିବା ଉତ୍ତମ ହେବ ।” ସେ ମନେ ମନେ
ଏଇଆ ଭାବିଲ ଓ ସମସ୍ତଙ୍କ ବିଷୟ ଦେଖି
ମୁତୁକି ମୁତୁକି ହସୁଥାଏ ସିନା, କିନ୍ତୁ ସେ

ତା' ମନରେ କୌତୁହଳ ହେଲ ଓ ସେ ଧିରେ
ଧିରେ ସେ କଙ୍କାଳ ଆଡ଼େ ଅଗ୍ରସର ହେଲ ।
ସେ ବୁଝିଲ କି କେହି ଜଣେ କୌଣସି ପ୍ରକାର
ସାଧନାରେ ବସି ରହିଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ପଞ୍ଚଭୁ
ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଛି । କାଳକ୍ରମେ, କୌଣସି
କାରଣରୁ, ତା' ଦେହର ଅବଶେଷ ବୋଇଲେ
ଖାଲି କଙ୍କାଳଟି ରହିଛି ।

କଙ୍କାଳ ପାଖରେ ଗୋଟିଏ ପାତ୍ରରେ ପାଣି
ଥିଲ । ଭୈରବକୁ ଶୁଷ୍କ ଶୋଷ ଲଗୁଥିଲ ।
ସେ ପାଣିତକ ପିଇ ମଜାଇଲ ।

“ଆଃ, କି ସନ୍ତୋଷ !” ତା' ପାଟିରୁ
ଏତକ ବାହାରିଗଲା । ତା' ଆନନ୍ଦ ଓ ବିସ୍ମୟ
କଥା କହିଲେ ନ ସରେ । ସେ କଥା କହିଲ

କାହା ସେ ଡାହାଣ ଦେଖୁଁ ଦେଖୁ, ଏକଥା
କାହାକୁ କହିଲ ନାହିଁ ।

ସେ ପୁରା ଗୋଟାଏ ଦିନ ଏ କଥା ଗୋପନ
ରଖିଲା । କିନ୍ତୁ ତା'ପରେ ଆଉ କିଛି କହିଲ
ନାହିଁ । ତା'ର ଜଣେ ସଖାକୁ ପସ ବେଳେ
ତା' ନିଜ ଶକ୍ତି କଥା କହିଦେଲା । ସେ ଗୋଟା
ଆଉ ଜଣକୁ କହିଲା । ସେ ଜଣକ ଆଉ ଦୁଇ-
ଜଣକୁ କହିଲା । ଚାନ୍ଦି ଚାନ୍ଦି ଘେରରେ
ଅନ୍ଧାର ଶକ୍ତି ବିସୟରେ ଗାଁ ଧାକର ଲେକେ
ଜାଣିଗଲେ ।

ପରଦିନ ଗାଁ ଜମିଦାରର ଗୁମାସ୍ତା ତାକୁ
ତା' ନିଜ ଘରକୁ ଡାକି ନେଇଗଲା । ସେଠା
ଗୁମାସ୍ତା ତାକୁ ବହୁତ ଭଲ ଖାଇବାକୁ ଦେଲା ।
ତା'ପରେ ଗୁମାସ୍ତା କହିଲା, “ସୁନା ପିଲଟି !

ମି ଡାହାଣ ଦେଖୁ କର । ତୁ ବହୁତ ଗୁମାସ୍ତା
ମରଯା'ନ୍ତୁ । ତୋ କଥା ତ ଗୁମାସ୍ତା ।
ମରଗଲେ ମୁଁ କାଗଜପତ୍ର ଏମିତି ଭାବେ
ଦିଏ କିନ୍ତୁ ତୋ ବେଳେ ବେଳେ କାଗଜ
ମୋ ହାତକୁ ଚାଲୁ ଆସିବ ।”

“ନା, ନା, ମୁଁ ସେଭଳି କଥା କପରି
କହିବି ?” ଘେରୁ ଅମଙ୍ଗଳ ପ୍ରକାଶ କଲା ।

“ଆରେ ବାବୁ, ମୁଁ ଜମିଦାର ଦେଖିଲେ
ତୋ କଥା କ'ଣ ବୁଝିବି ନାହିଁ ? ତୋତେ
କ'ଣ ଆଉ ମୋର ଦେଇ ଜଣକା ନିବାହ
କରିବକୁ ଦେବ ? ରାଜ ମନଙ୍କ ପରିବେ
ଦେଖିବି ମା'ଣି ଆ'ନ୍ତୁ, ତୁ ସେମିତି ମୋର
ପାତ୍ର, ମିତ୍ର, ମ'ଣି—ଏକା ଧରିବେ ମରୁ
ଦେବୁ । ଏଥର ବୁଝୁଛ ? ମୁଁ ଡାହା

ହୁଣ୍ଡିଲା । କେହି ତାଙ୍କୁ ଚାହିଁବା ପାଇଁ ଯାଏନା
ଖୋଜିଦେଲା ଓ ଚାହିଁବା ବାହାରି ଉଠିଲା ।
ବୁଝିବା ବେଳକୁ ବୁଝିବା ମଧ୍ୟ ହେଉନାହିଁ !

ଝିରର ଘେର, ଯେଉଁଠି ଘରର ଚା' ପକ୍ଷରେ ଅଛି ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ନୁହେଁ । ବଣ ସେପରିରେ ଗୋଟିଏ ଲୋକେ ଚା' ଥାଏ । ସେ ଘରର, ସେଠାରେ ଯାଇ ବୁଝିଥାନ୍ତି ବନାଇ ରହିବ । ମେଘାପଲକୁ ଠିକ୍ ସେ ବଣ ଭିତର ଦେଇ ଚାଲିଲା । ହଠାତ୍ ଦଳେ ଲାକୁ ଚାକୁ ଘେରୁଲେ । ସେ ପାଟ କରି କହିଲା, “ମୋତେ ସାଧାରଣ ଲୋକ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କି ? ଶବ୍ଦଦ୍ୱାରା !”

ଚା' ଆଡ଼ାଳନ ଶୁଣି ଡାକୁମାନେ ହସିଲେ । ସେତକବେଳେ ଗୋଟିଏ ବାଘ ଝିରର ଗୋଟିଏ ମେଘା ଭିତରକୁ କୁଦି ପଡ଼ିଲା । ଝିରର ପାଟ କରି କହିଲା, “ଆରେ ବାଘ ! ତୁ ମର !” ସତେ ସତେ ବାଘ ମରି ପଡ଼ିଲା । ଡାକୁମାନେ ଏ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ନିଜର ଅଖିକୁ ପରତେ ପିବେ କି ନା ଭାବୁଛନ୍ତି, ଝିରର ଘରର ଚା' ମେଘାମାନଙ୍କୁ ସେ ବାଘ ବନାଇଦେଲେ ଅଳ୍ପ ବଣ ଭିତରେ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରକୁ କିଛି ବସନ୍ଦ ଆସିବ ନାହିଁ । ସେ କହିଲା, “ମୋ ମେଘାପଲ ବାଘପଲ ହୋଇଯିବ !” ଚାହାଁ ହୋଇଲେ । ସେ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ଡାକୁଦଳ ଡ୍ରାଣ ବେଳରେ ଦୌଡ଼ି ପଲାଇଲେ ।

କହିଲା, ଚାହା କର । ତୋର ଲାଭ ହୁଏ କି ନାହିଁ ।” ଗୁମାସ୍ତା ଚାକୁ ବୁଝାଇ କହିଲେ ।

“ନା, ନା, ମୋର ମଂତ୍ରୀ ହେବା ଲୋଡ଼ା ନାହିଁ । ମୁଁ ସେପରି କରିବି ନାହିଁ ।” ଝିରର କହିଲା ।

“ଯଦି ନ କହିବୁ, ତେବେ ତୁ ମୋ ଘରେ ବନ୍ଦୀ ହେବୁ ।” ଗୁମାସ୍ତା କହିଲା । କଥା ଅନୁସାରେ ସେ ଝିରରକୁ ଗୋଟିଏ କୋଠାରେ ଗୁରୁ ପକାଇ ରଖିଲା ।

“ଏ ଲୋକଟା ମରିଗଲେ ଯାଇ ମୋତେ ମୁକ୍ତି ମିଳିବ !” ମନକୁ ମନ ଝିରର କହିଲା । ସେତେବେଳକୁ ବଡ଼ ଆସି ଅଧ ଅଧ ହେଲାଣି । ଝିର ବେଳକୁ ସେ କାନ୍ଦଣା ଓ ପାଟିଗୋଳ

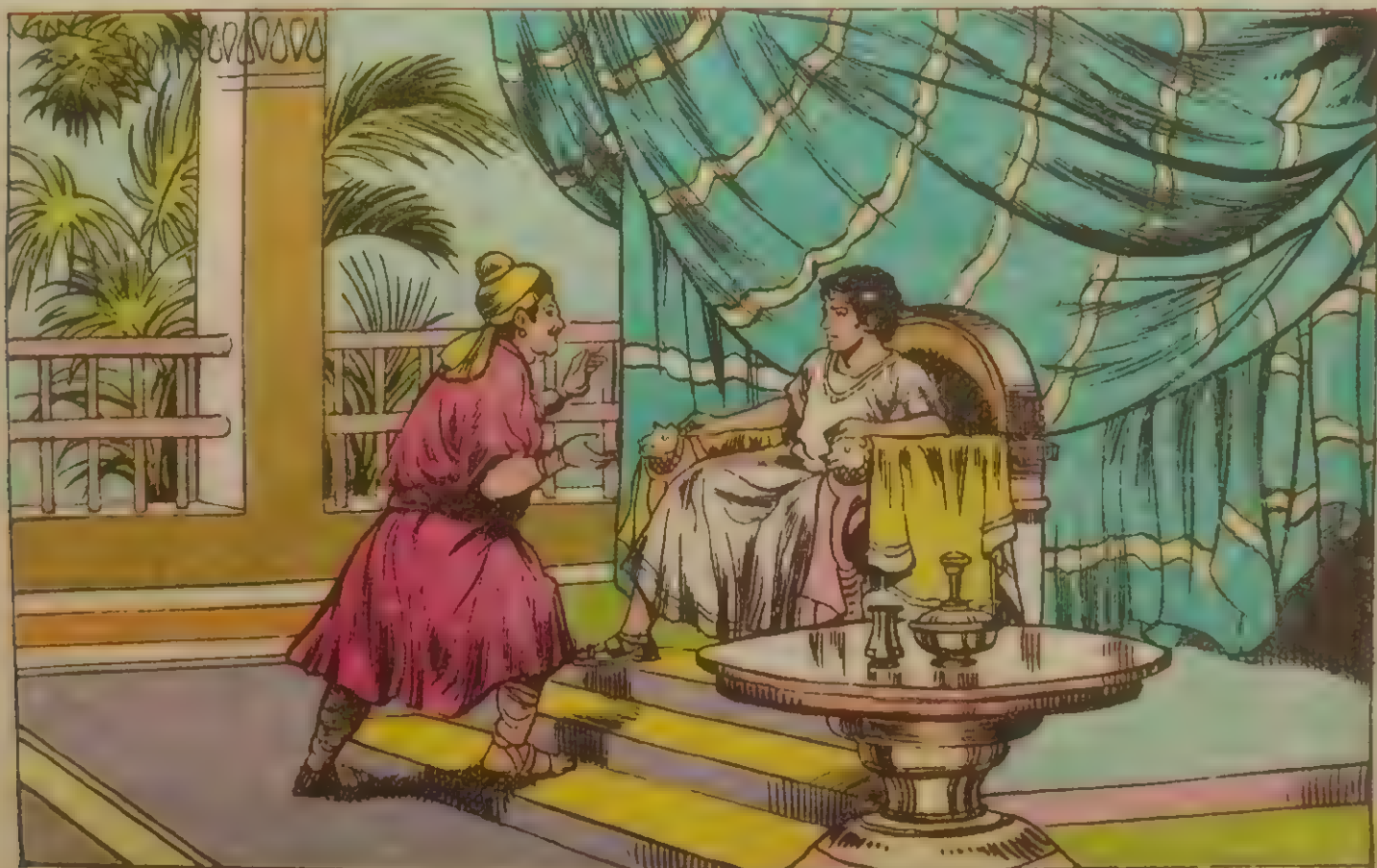
ଭୈରବ ତା' ବାଦ ପଲକୁ ଧରି ବଣ ବାହାରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଯିଏ ତାକୁ ବାଦପଲ ଅଡ଼ାଇ ଯିବାର ଦେଖିଲା, ସେ ଧନିଆରେ ଡରି ଦୌଡ଼ିଲା । କେନ୍ଦ୍ର ଜଣେ ଯାଇ ଗଜାଙ୍କୁ ସେ ବିଷୟରେ ଶବ୍ଦ ଦେଲା । ଗଜା ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେଠାକୁ ପଠାଇଲେ । ମନ୍ତ୍ରୀ ଆସି ଦୂରରେ ଠିଆ ହୋଇ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ, ବାଦ ଭଳି ଦିଶୁଥିବା ସେ ପଶୁଗୁଡ଼ିକ ମେଣ୍ଟା ଭଳି ଶବ୍ଦ କରୁଛନ୍ତି । “ହଇହୋ ଯୁବକ ! ତମେ ଯାଦୁ ଜାଣିଛ ବୋଲି ମନେ ହୁଏ ।” ସେ କହିଲେ ।

“ନିଶ୍ଚୟ !” ଭୈରବ ସ୍ତମ୍ଭିତ କଲା । ବଣ ବାହାରେ ଆଉ ତା' ମେଣ୍ଟାଦଳ ପ୍ରତି ବସନ୍ତ ନାହିଁ ଜାଣି ସେ କହିଲା, “ମୋ

ମେଣ୍ଟାମଳି ଗୁଣ୍ଡା ମେଣ୍ଟାରେ ବସାଇଲେ ।” ତାହାହିଁ ହୋଇଗଲା ।

ମନ୍ତ୍ରୀ ତା' ପାଖକୁ ଆସି ଗଜାଙ୍କ ଦରବାରକୁ ଯିବାକୁ ତାକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରାଇଲେ । ଭୈରବ ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଗଲା । ମନ୍ତ୍ରୀ ଗଜାଙ୍କୁ ଗୋପନରେ କହିଲେ, “ଏ ଯୁବକର କିଛି ଅଲୁଚ କିଛି ରହୁଛି । କିନ୍ତୁ ତା'ର ବୁଦ୍ଧି ନାହିଁ । ଥିଲେ ସେ କେତେ କ'ଣ କରି ପାରନ୍ତାଣି । ବିପଦ ହେଲା, ତାକୁ ଯଦି ଆମ ଶତ୍ରୁପକ୍ଷ ହାତ କରିନେବେ, ତେବେ ଆମର ବହୁତ ଅନିଷ୍ଟ କରିପାରିବେ । ତାକୁ ବରଂ ଆମେ ରଖିବା ।”

ଗଜା ସମ୍ମତ ହେଲେ । ଭୈରବକୁ ଜଣେ ଅମାତ୍ୟ ହସ୍ତାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଗଲା । ତାକୁ

ଗୋଟାଏ ସୁନ୍ଦର ଘର ଦିଆଗଲା ଓ ବନ୍ଧୁଆ
ଖାଇବା ପିଇବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ଦିଆଗଲା ।

କିନ୍ତୁ ତୁଙ୍ଗା ଖାଇପିଇ ବସିରହି ତାକୁ
ବରକୁ ଲଗିଲା । ତା' କୋଠାର ଦରୁଆନ୍
ସହ ଗପସପ କରି ବେଳା କାଟୁଥାଏ । ଦିନେ
ଦରୁଆନ୍ କହିଲା, “ବାବୁ, ତମେ ତ ଯାହା
କହିବ ତାହା ହେବ । ତମେ ଜାଣ, ଆମ
ରଜାଙ୍କର ପୁଅ ନାହିଁ; ଗୋଟିଏ ବୋଲି ହିଅ ।
ତାକୁ ବାହା ହେଲେ ତମେହିଁ ଦିନେ ରଜା
ହେବ ! କିନ୍ତୁ ବାବୁ, ମୋତେ ମନ୍ଦୀ କରିବ !”

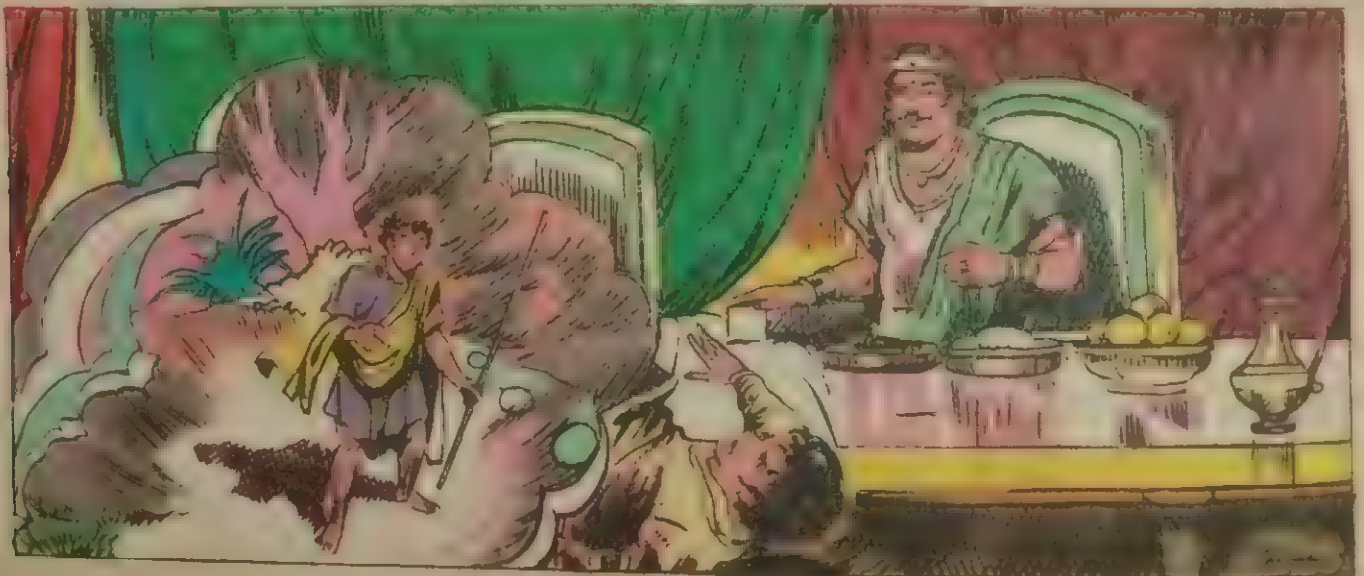
କଥାଟି ଭେରବ ମନକୁ ପାଇଲା । ସେ
ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲା ରଜାଙ୍କ ପାଖରେ ଓ କହିଲା,
“ମଣିମା ! ମୁଁ ରଜକନ୍ୟାକୁ ବିବାହ
ହେବ ।”

ରଜା ହତବାକ୍ ହୋଇ ରହିଲେ ।
ଭେରବକୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମନା କରିଦେଲେ
ବିପଦ ହେବ । ପୁଣି ତା' ଅଜବ ପ୍ରସ୍ତାବରେ
ହଁ ଭରିବାର ପ୍ରଶ୍ନ ବି ଉଠୁନାହିଁ । ସେ

କହିଲେ, “ବାବୁ ! ତମ ପ୍ରସ୍ତାବ ଶୁଣି
କରିବା । ବର୍ତ୍ତମାନ ଦିବାହାର ସମୟ
ହୋଇଗଲାଣି । ଖାଇବା ଆସ ।”

ଦୁହେଁ ଖାଇ ବସିଛନ୍ତି, ହଠାତ୍ ଭେରବ
ସବଲ, “କହିଁକି ରଜା ମୋତେ ତାଙ୍କ ସହ
ଖାଇବାକୁ ଡାକିଲେ ? ଖାଦ୍ୟରେ ବିଷ
ମିଶାଇଦିଆ ଯାଇନାହିଁ ତ ?” ଏ ସନ୍ଦେହ
ତାକୁ ଏତେ ଭୟଭୀତ କଲା ଯେ ତା' ମୁଣ୍ଡ
ବୁଲାଇ ଦେଲା । ତା'ର ମନେ ହେଲା, ସେ
ଯେପରି ସତକୁ ସତ ବିଷ ଖାଇ ଦେଇଛି !
ସେ ମୁହଁ ଯିବା ଅବସରରେ କହିଲା,
“ଆଗେ ମୁଁ କେଡ଼େ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ଥିଲି ! ସେମିତି
ଅବସ୍ଥାକୁ ଫେରିଯାଆନ୍ତୁ କି !”

ଚେତା ଫେରିବା ବେଳକୁ ଭେରବର ଆଉ
ବାକ୍ଶ୍ରେ ନାହିଁ । ରଜା ତା' ସହ ଦୁଇଜଣ
ଦେହରଖୀ ଦେଇ ତା' ମେଣ୍ଟାପଲ୍ ସହ
ତାକୁ ତା' ଗାଁ ବାରପୁରକୁ ପଠାଇ ଦେଲେ ।
ତାକୁ କିଛି ଟଙ୍କା ବି ଦେଲେ ।

ଘୁଇ ପକ୍ଷ

ରାମପୁର ଗାଁର ଜୟଦାସର ଗୋଟିଏ ବୋଲି ହିଅ । ନାମ ସୁକୁମାର । ହିଅଟି ସତରେ ସୁକୁମାର । ମାଛକୁ ମ କହେନାହିଁ । ସୁଗନ୍ଧ ଅତି ଧୀର ।

ଜୟଦାସ ତା' ପାଇଁ ବର ଖୋଜୁଥାନ୍ତି । ସୁକୁମାରର ଲଜ୍ଜା ସେ ତମେଇ ଗାଁର ସୁବ୍ରତକୁ ବିଷା ଦେବ । ତମେଇରେ ସୁକୁମାରର ମାମୁଁ ଘର । ମାମୁଁ ଘର ପାଖରେ ସୁବ୍ରତର ଘର । ସେଇଠି ଦୁହଁଙ୍କର ଭେଟ ହୋଇଥାଏ ।

ସୁବ୍ରତର ବାପା ରଘୁ ପ୍ରଧାନ ଅବଶ୍ୟ ଏତେ କଥା ଜାଣି ନଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ ଜୟଦାସ ତାଙ୍କ ପୁଅ ସହ ହିଅର ବିବାହ ପ୍ରସ୍ତାବ ପକାଇଲେ, ସେତେବେଳେ ରଘୁ ପ୍ରଧାନ କହିଲେ, “ଅତି ଭଲ କଥା । ତେବେ ଏଇ ଯେଉଁ ଆଜିକାଲି କହନ୍ତି ବାଟ

ଶବ୍ଦ, ସେ ବାବଦରେ ବେଶୀ ନୁହେଁ, ତରିଶ ହଜାର ଟଙ୍କା ଦେବାକୁ ହେବ ।”

ଜୟଦାସ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ କହିଲେ, “ଆପଣଙ୍କୁ ବି ନିବନ୍ଧି ବେଳେ ମୋ ହିଅକୁ ବାର ଭରି ସୁନାହାର ଦେବାକୁ ହେବ ।”

“ବାର ଭରି !” ରଘୁ ପ୍ରଧାନ ତମକି ଉଠିଲେ ।

“ହଁ ଆଜ୍ଞା, ସେଇଟା ଆମ ବଣର ପରମ୍ପରା ।” ଜୟଦାସ କହିଦେଲେ ।

“ମୁଁ ବାର ଭରି ଓଜନର ସୁନାହାର ଦେଇପାରିବି ନାହିଁ ।” ରଘୁ ପ୍ରଧାନ କହିଲେ ।

“ବେଶ୍, ମୁଁ ବି ତରିଶ ହଜାର ଟଙ୍କା ‘ବାଟଶବ୍ଦ’ ଦେଇପାରିବି ନାହିଁ ।” ଜୟଦାସ ଶୁଣାଇ ଦେଲେ ।

ସୁବ୍ରତ ଏକଥା ଶୁଣିଲା । ସେ ଯାଇ ବିବେକବାବୁଙ୍କୁ ଏକଥା କହିଲା । ବିବେକ-

ବାବୁଙ୍କ ପ୍ରତି ଉତ୍ତର କ୍ଷମାକାମୀ ଓ ଉଦ୍ଧୃତ ପ୍ରଧାନଙ୍କର ସମ୍ମାନ ଥାଏ । ବିବେକବାବୁ ଉଦ୍ଧୃତ ପ୍ରଧାନଙ୍କୁ ଡାକ କହିଲେ, “ତମେ ସୁନାହାର ଦେବାକୁ ମନ ପାଆଅ ।”

“ଟଙ୍କା ପାଇବ କେଉଁଠୁ?” ଉଦ୍ଧୃତ କହିଲେ ।

“ଧାର କର । ଯେଉଁ ଭରଣ ହଜାର ପାଇବ, ସେଥିରେ ପରିଶୋଧ କରିବ ।”

ଉଦ୍ଧୃତ ପ୍ରଧାନ ରାଜ ହେଲେ । ହାର ଯେତେହେଲେ ବୋହୁ ପାଖରେ ରହିବ । ବୋହୁ ତ ତାଙ୍କ ଘରର !

ବିବେକବାବୁ କିଛି ଦାସକୁ କହିଲେ, “ତମେ ଟଙ୍କା ଦେବାକୁ ରାଜ ହୋଇଯାଅ । ନିବନ୍ଧ ବାହାଘର ନୁହେଁ । ତମେ ନିବନ୍ଧକୁ ଯେଉଁ ହାର ପାଇବ, ତାକୁ ବିକିଦେବ । ବିବାହ ପରେ ଥାଇ ବୋହୁ ସେ ଘରର । ବିବାହ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ତମ ଘରର ।”

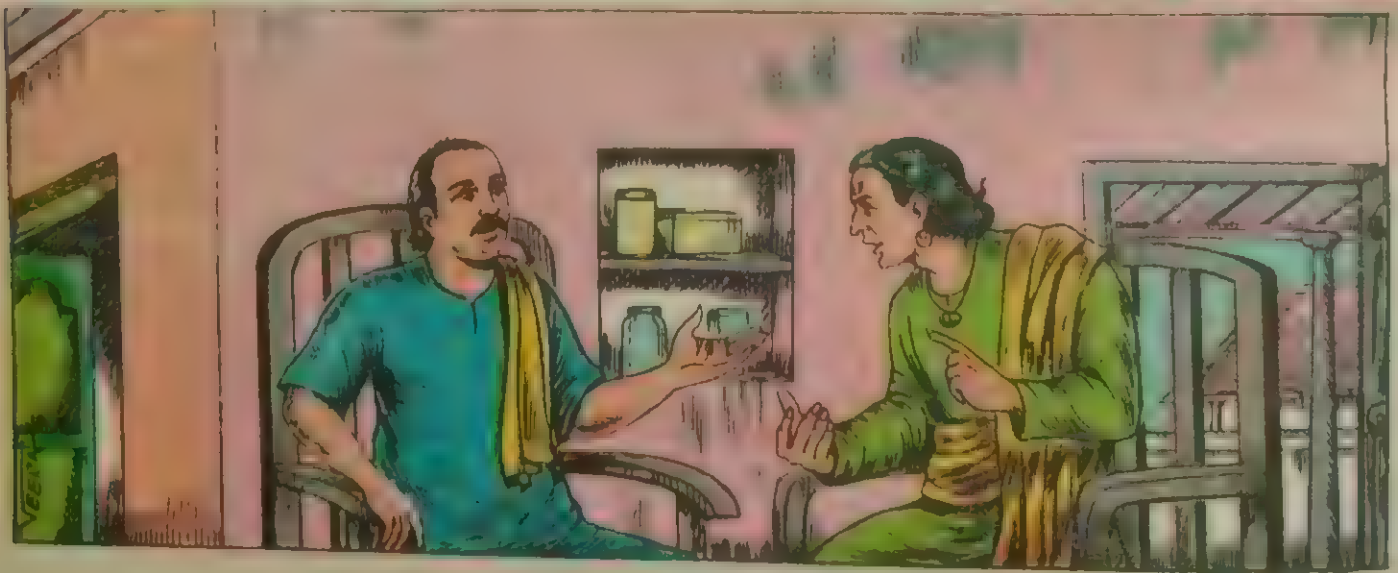
ବାହାଘରର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଗଲା । ସବୁ ପକ୍କା ହୋଇଯିବା ପରେ, ଉଦ୍ଧୃତ ପକ୍ଷରୁ

ନିମନ୍ତ୍ରଣପତ୍ର ଦିଆ ସତ୍ତ୍ୱେ ପକ୍ଷରୁ ବିବେକବାବୁ ଉଦ୍ଧୃତ ପ୍ରଧାନଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ କହିଲେ ଓ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ଦେଲେ, “ମନେ ରଖ ! ବୋହୁ ତମେ ଦେଇଥିବା ହାର ପିନ୍ଧି ଆସିପାରିବ ନାହିଁ । ଆଉ ସେପାଇଁ ଯେ ତମେ ଦାୟୀ—ଅର୍ଥାତ୍ ତମେ ଦାୟୀ କରୁଥିବା ଟଙ୍କା ଯୋଗୁଁ ହାତଟି ସେ ହରାଇଛି—ଏକଥା ସେ ଜୀବନରେ ଭୁଲିବ ନାହିଁ । ତମେ ଦିନେ ବୁଢ଼ା ହେବ । ସେତେବେଳେ ଟଙ୍କା ଚଣୁଥିବ, କିନ୍ତୁ ବୋହୁର ସ୍ନେହ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଆଶା କରିବ ନାହିଁ ।”

ଉଦ୍ଧୃତ ପ୍ରଧାନ ରୁମ୍ ହୋଇ ରହି କହିଲେ, “ମୋର ଟଙ୍କା ଦରକାର ନାହିଁ । କିଛି ଦାସକୁ କହନ୍ତୁ, ସେ ହାର ବିକିଦେବେ ନାହିଁ । ତାହା ବୋହୁର ହୋଇ ରହିଥାଉ ।”

“ସାବାସ ! ଏହାକୁ କହନ୍ତୁ ସବୁକୁ ।”

ବିବେକବାବୁ ଉଦ୍ଧୃତ ପ୍ରଧାନର ପିଠି ଥାପୁଡ଼େଇ ଦେଇ କହିଲେ ।

କମଳା ଉପାସନା କାହାଣୀ

[୧୧]

[ଆପାତତଃ ଶୁକ୍ର ଆସି ଏପର ଏକ ସତ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ, ଯେଉଁଠି ଶେଷେ ସବଦା ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ।
କାହାର ମନରେ କିଛି ଗାନ୍ଧୀ ପାଇଁ ଆଶା ନାହିଁ; ତେଣୁ ତୁ ତାହା ନ ନାହିଁ । ଶୁକ୍ରମାସ
ଯେପରି ଗୀତ ଗାଏ ପାରିବେ ସେହି ବର ଆଶିଦେବାର ପ୍ରକୃତ ଦେଇ ଶୁକ୍ର ତାଙ୍କ
ସାହାଯ୍ୟରେ ତା'ର ଲକ୍ଷ୍ୟ ସ୍ଥଳରେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କଲ । ତା'ପରେ...]

ହରିଶଟିଏ ଦୌଡ଼ ଯାଉଥିବାର ଦେଖି ପାହାଡ଼ ତା' ଦୃଷ୍ଟିର ଆନୁଆନରେହିଁ ଚାଲିଲା ।
ଶୁକ୍ରମାସ ପାଟି କରି କହିଲେ, “ହରିଶ ! ତା’ ଇଙ୍ଗିତରେ ଗୋଟିଏ ସୁକୁମାର ଶତାବ୍ଦୀ
ମାଲ ପକ୍ଷୀ ଶୀଖରରେ ଏ ବର୍ଷର ନକ୍ଷତ୍ର ପଲଟି ତା’ ଉପରେ ଚଢ଼ିଯାଇ ବେଳ ମଧ୍ୟାହ୍ନ
ପଲ ସାରିଛି କି ନାହିଁ ଟିକିଏ ଦେଖିଲୁ !” ଲମ୍ବା ଅନାଇଲ, କିନ୍ତୁ ନକ୍ଷତ୍ର ତରୁ ତା’

ହରିଶ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପାଖରେ ଥିବା ପାହାଡ଼ ଆଖିରେ ବି ମିଡ଼ିଲା ନାହିଁ । ତା’ ଡାକରା ମାଲ
ଶୀର୍ଷକୁ ଚଢ଼ିଗଲା । କିନ୍ତୁ ପଛ ଦୁଇଗୋଡ଼ ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୁଣାଟିଏ ଆସି ତା’ ଉପରେ ଠିଆ
ଉପର ଭରସାମ୍ୟ ରକ୍ଷା କରି ସେ ସିଧା ହୋଇ ବହୁ କସ୍ତର କଲ, କିନ୍ତୁ ପକ୍ଷୀ
ଠିଆ ହୋଇ ଦୃଷ୍ଟି ପାତ କରିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ମାଲ ହେଲା ନାହିଁ । ମେଉରୁ ଗୁଣ୍ଡୁଚି ଅଦୂରର

ମନୋନ ଦାସ

ବୃକ୍ଷଟିଏ ଉପରେ ବସିଥିବା ଚଢ଼େଇକୁ କିଛି କହିଲା । ଚଢ଼େଇ ତା' ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଉଠୁଥିବା ଗୋଟିଏ ଛଞ୍ଜାଣକୁ ଜିଜ୍ଞାସାଟି ଜଣାଇଦେଲା । ଛଞ୍ଜାଣ ଥରେ ଚନ୍ଦ୍ରାକାରେ ବୁଲି ନକ୍ଷତ୍ର ତରୁ ଆଡ଼େ ଘାଟ ଭଳି ଉଡ଼ିଯାଇ ଫେରି ଆସି ଖବର ଦେଲା : “ଦିନକ ଭିତରେ ଫଳ ପାଣିପିବ ।”

“ତମଜ୍ଞାର !” ରାଜକୁମାରୀ ଆନନ୍ଦରେ ହାତତାଳି ଦେଇ ରାଜକୁ କହିଲେ, “ଦିନଟିଏ ଏଠି କଟାଇ ତା'ପରେ ନକ୍ଷତ୍ର ଫଳ ଖାଇଦେଇ ତମ ଲକ୍ଷ୍ୟ ସ୍ଥଳକୁ ଚାଲିଯିବ ।”

ସେ ରାଜ୍ୟରେ ଦିନଟିଏ ରହିବା ଭିତରେ ରାଜୁର କେତେ ଅଭିଜ୍ଞତା ହୋଇଗଲା । ସେ ରାଜ୍ୟର ଲୋକେ ନିୟୁତ ସୁଖୀ । ସେମାନଙ୍କର

ସୁଖ ଲୋକଙ୍କୁ ଗହଳ ଉପରେ ବସା ଦେଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଆଜିକିଂ ସେମାନେ ତା' ଉପରେ କିଛି ନା ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇ, ସେମାନଙ୍କ ବହୁତ ଉପରେ ଚାନ୍ଦା ନିର୍ଦ୍ଦୟ ହେଉଥିଲା । ସେମାନେ କଳ୍ପନା କରୁଥିଲେ କେତେ ମଧୁର ବନ୍ଧନ ଓ ଦୃଶ୍ୟାବଳି । ଯଦି ସେମାନେ କଳ୍ପନାକୁ ସେମାନେ ଆଜି ପକାଇଥିଲେ, ତେବେ ସେମାନେ ଶୁଣିଲେ ସେମାନେ ଅଜ୍ଞାନ ବାସ୍ତବ ଘଟଣା ଓ ଦୃଶ୍ୟରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଉଥିଲା । ଫଳରେ ସେମାନେ ଅଜ୍ଞାନ ଦର୍ମ୍ୟମାଳା, ଅପୂର୍ବ ଫୁଲ ଫଳ ଭରା ଉଦ୍ୟାନ ବେଷ୍ଟିତ ସରୋବରମାନ ଓ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କେତେ ଅଭୁତ ଜିନିଷ ସୃଜନ କରୁଥିଲେ । ସେମାନେ ଅବଶ୍ୟ ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ ହେଉ ନଥିଲା, କିନ୍ତୁ ସେ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ଅବଶୋଷ ନଥିଲା ।

କିନ୍ତୁ ରାଜକୁମାରୀଙ୍କ ପ୍ରତି ତା'ର ପ୍ରବଳ ଆକର୍ଷଣ ସତ୍ତ୍ୱେ ରାଜୁ ସେଠାକାର ବାତାବରଣରେ ଅଧିକାଂଶ ଅନୁଭବ କଲା । କିଛି ଅସମ୍ଭବ ବା ଦୁଃସାହସିକ କାମ କଲାଭଳି କ୍ଷମତା ଏ ସନ୍ତୋଷ ରାଜ୍ୟର ବାସିନ୍ଦାମାନଙ୍କର ନଥିଲା । ସେମାନଙ୍କ ମନରେ ଆଶଙ୍କା ଯେମିତି ନଥିଲା, ସେମିତି କିଛି ଆଶା ବି ନଥିଲା । ରାଜୁର ତ ମନେ ହେଲା, ଆଶା କ'ଣ ସେତକ ସେମାନେ ଜାଣି ନାହାନ୍ତି !

ରାଜକୁମାରୀ ତାକୁ ମାଳ ପଦ୍ମତ ଶୀଖରକୁ ନେଇ ଚାଲିବେଳେ ରାଜୁ ବିମର୍ଷ କଣ୍ଠରେ କହିଲା, “ଆମେ ମଣିଷମାନେ ଏତେ ବିପ୍ଳବକର କାମ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ, ଯାହା ତମ ଭଳି ସଦା-ସନ୍ତୁଷ୍ଟ

ସୁନ୍ଦର ପ୍ରାଣୀମାନେ କନ୍ଦୁନାକୁ ବା ଆମ ପାଖରେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଆମର ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ହେଲେ, ଆମର ଶକ୍ତି ଓ ସ୍ୱାଧୀନତାକୁ ଆମେ ପ୍ରାୟ ମନ କାମରେହିଁ ଲଗାଇଥାଉଁ ।”

“କିନ୍ତୁ ମଣିଷ ବଦଳି ପାରିବ, ପାରିବ ନାହିଁ ?” ରାଜକୁମାରୀ ପ୍ରଶ୍ନକଲେ ।

“ପାରିବ, ଯଦି ଚାହେଁ । କିନ୍ତୁ ଯେତେ ଅଜବ ଶୁଭଲେ ବି ସତ କଥାଟି ହେଲେ, ମଣିଷ ନିଜର ଅଜ୍ଞାନତାକୁ ଭାରି ପ୍ରେମ କରେ, ଗୋଲ କରେ । ଅନ୍ତତଃ ମୋର ଦିଗଦର୍ଶକ ତପସ୍ୱୀ ଏଇକଥା କହୁଥିଲେ ।

ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ହେଉଥିଲା । ସନ୍ତୋଷର ସେ ରାଜ୍ୟରେ ତମକ ଉଠୁଥିଲା ପ୍ରଶାନ୍ତ ଦୁଃଖ । ମାଳ ପାହାଡ଼ ଉପରେ ନକ୍ଷତ୍ର ତରୁ ଶାଖାରେ ଫଳୁଥିଲା ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ଫଳ । ସେ ଗୋଟିକ ତମକୁଥିଲା ବାସ୍ତବିକ ନକ୍ଷତ୍ର ଭଳି । ରାଜକୁମାରୀ ତାହା ତୋଳି ରାଜକୁ ଧରାଇ ଦେଲେ ।

“ସେ ନିମ୍ନଦେଶକୁ ଅନାଥ । ଦେଶିକ ତମ ଲକ୍ଷ୍ୟସ୍ଥଳୀର ସୀମାନ୍ତ । କିନ୍ତୁ ସେ ସୀମାନ୍ତରେ ସର୍ବଦା ଲାଗିଥାଏ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଝଡ଼ । ନିୟତ ବଜ୍ରାଘାତ ହେଉଥାଏ । ଦୁର୍ଲ୍ଲଭାତ୍ୟାରେ ଦୁଇ ଦୁଇ ଉପରକୁ ଉଡ଼ିଯାଏ ଶ୍ୱାମକାୟ ଏକ ଏକ ଶିଳାଶ୍ରେ ଓ ତା’ପରେ ତଳେ ପଡ଼ି ଧୂଳିସାତ୍ ହୋଇଯାଏ । ଗିରିସଙ୍କଟ ସବୁ ହୁଏତ କିଛି କିଛି ଅନ୍ଧକାର, ନଚେତ୍ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାର ଅଭୂତ ଆଲୁଅରେ ଘାପ୍ୟମାନ । ତମେ ଏ

ଫଳଟି ଗାଇ ଅଗ୍ରସର ହେଲେ ପ୍ରାକୃତିକ ଝଡ଼ ଝଞ୍ଜା ବା ଦୁର୍ଲ୍ଲଭାୟୁ ତମର କିଛି କ୍ଷତି କରିବ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ କ୍ଷତି କରିପାରେ କୌଣସି ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଶକ୍ତି—ବିଶେଷ କରି ତମେ ଯଦି ଉତ୍ତପିବ । ତମ ଭିତରେ ତତ୍ତ୍ୱ ନଥିଲେ ସେମାନେ ତମର ତଳେ ବି ହାନି କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।”

ରାଜକୁମାରୀ ରାଜକୁ ବିଦାୟ ଦେଲେ ।

ରାଜୁ କେଇପାଦ ଅଗ୍ରସର ହୋଇ ଦେଶିକ ଆଗରେ ଗୋଟିଏ ଗିରିସଙ୍କଟ । ଭିନ୍ନ ଦିଗରେ ଉଠୁଛା ଗିରିଶୃଙ୍ଗମାନଙ୍କୁ ମେଘ ଆକୃତ କରିଥାଏ—ଯେମିତି ଚାନ୍ଦର ଘୋଡ଼ିଘାଡ଼ି ହୋଇ ବୈଠକରେ ବସିଥାନ୍ତି କେତେଜଣ ପ୍ରାଜ୍ଞ କୁଳବୃଦ୍ଧ ।

ପବନ ଉଠିବୁଁ ଛୁଟିକ ଅନୁସାରେ ଥରୁଆ
ଆକାରର ବର୍ଷାକଳ ।

ରାଜୁ ଅଟକିଗଲା । କିନ୍ତୁ ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ
ଦେଖିଲା, ଭଲପା ଦିଗର ପବନ ଭିତରୁ, ଅଳସୁ
ରକ୍ତଦେଇ ପାଣି ବହୁ ଆସୁଛି । ଘୁସୁଁ ଘୁସୁଁ
ପାଣି ତା' ଆଖି ପୂର୍ଣ୍ଣ କଲା । ରାଜୁ ବୁଝିଲା,
ସେଭଳି ଗଡ଼ରେ ପାଣି ଜମିଲେ ସମସ୍ତ ଗିରିସଙ୍କଟ
ଜଳମଗ୍ନ ହେବାକୁ ବେଶି ସମୟ ଲାଗିବ ନାହିଁ ।

ପୁଣି ଥରେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଯୋଗୁଁ ଦିଗ ବିଦିଗ
ଝଲସିଗଲା । ରାଜୁ ଚଟାପଟ ଶିଳାଖଣ୍ଡ ଭଳି
ଦିଶୁଥିବା କୌଣସି ବସ୍ତୁ ଉପରେ ଚଢ଼ି ବସିଲା ।
ହଠାତ୍ ସେ ବସ୍ତୁ ଡେଇଁପଡ଼ି ପ୍ରବଳ ବେଗରେ
ଦୌଡ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ରାଜୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ି ଗିରିସଙ୍କଟର ଦ୍ଵାର
ଦେଶରେ ପହଞ୍ଚିଲା ଓ ତା'ପରେ ବୁଲିପଡ଼ି
ଅନାଇଲା । କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳେ ତା' ପଟ-
ଭୂମିକୁ ଆକ୍ରାନ୍ତ କରିସାରିଥାଏ ବେଶ ସ୍ଫୁଲ୍ଲ
ଧରଣର କୁହୁଡ଼ି । ଆଗକୁ ବି ମାତ୍ର ଦୁଇ
ତିନିହାତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାହା ଦେଖି ହେଉଥାଏ ।
ଭୂଷଣ ଶୀତଳେ ପବନ ଆସି ଧକ୍କା ଦେଉଥାଏ;
ପାଦତଳେ ମୃଦୁ ଜଳ ସ୍ରୋତ; ତା' ଭିତରେ
ଅସଂଖ୍ୟ ଶ୍ଵେତ ଶ୍ଵେତ ପଥରଖଣ୍ଡ ।

ହଠାତ୍ ତା' ଆଖି ଝଲସାଇ ଦେଲା କେତେ
ମୁହୂର୍ତ୍ତ ବ୍ୟାପି ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସ୍ଫୁରଣ । ତା'ପରେ
ଶୁଭିଳ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ବଜ୍ରଧ୍ଵନି; ସତେ ଅବା ଉପରର
ଗୋଟାଏ ପବନ ଶୀଖର ତୁର ମାର ହୋଇଗଲା !

ଶିଳାଖଣ୍ଡ ମନେ ହୋଇଥିବା ବସ୍ତୁଟି ଯେ
କୌଣସି ପ୍ରାଣୀ, ରାଜୁ ଏହା ହୃଦୟଙ୍ଗମ କଲା ।
ସେଭଳି ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଅଭିଜ୍ଞତାରେ ସେ ଯନ୍ତ୍ର
ହେବା ସ୍ଵାଭାବିକ । କିନ୍ତୁ ତଳେ ମଧ୍ୟ ଭୟକୁ
ପ୍ରଶ୍ଵସ୍ତ ଦେବନାହିଁ ବୋଲି ସେ ଦୃଢ଼ ସଂକଳ୍ପ
କରିଥିଲା । ସେ ସଂକଳ୍ପରେ ସେ ରହିଲା ଅଟଳ ।

ତେଣିକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସ୍ଫୁରଣ ହେଲା ଅବରତ ।
ରାଜୁ ଥରେ ତା' ବାହନର ରୂପ ଦେଖିବାକୁ
ଚେଷ୍ଟା କଲା । ଜୀବଟି ସୁନାଭଳି ଝଟକୁଥିଲା ।
ତାହା ଯେ ବିଶାଳ ତଥା ବଳବାନ୍ ଏକଥା
ବୁଝି ହେଉଥିଲା । ରାଜୁ ତାକୁ ଜାଗୁଡ଼ି ଧରିଥାଏ;
କାରଣ ତାକୁ ଛୁଡ଼ିଦେଲେ କେଉଁଠି ଛୁଟିକ
ପଡ଼ିବ ସେକଥା ଜାଣିବାର ଉପାୟ ନଥିଲା ।

ଅନ୍ଧାର ଭିତରୁ ମଧୁର ଶବ୍ଦ ଶୁଣି
 ଶବ୍ଦଟି ତାକୁ ଗୋଟିଏ ପଦ୍ମକୁ ଥାକୁ
 ଭିତରକୁ ନେଇ ଆସିଲା । ସବୁ କିଛିକୁ ଆସ
 ଟିକିଏ ଭଲ ଦେଖିବା ପାଇଁ ପଦ୍ମକୁ
 ସମ୍ମୁଖରେ ପକେଇ ଏକ ଆଗ୍ନେୟ ପ୍ରାଚୀର ।
 କେହି ଭଲ ଶୀତଳ ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ତାହା
 ଚାହିଁ ଦାଉ ନିଶ୍ଚୟ ।

“ହୁଡ଼, ହୁଡ଼ !” ସବୁ ତା’ ବାହନକୁ
 ଅନୁରୋଧ କରୁଥିଲା କି ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ଦେଖିଥିଲା
 ସେକଥା ନିଜେ ବୁଝିପାରୁ ନଥାଏ । ଅଗ୍ନି
 ଶିଳାରେ ସେ ଦେଖିଲା, ବାହନଟି ଏକ ସିଂହ ।

କିନ୍ତୁ ସିଂହ ବଳୁଳ ଗତିରେ ହୁଟୁଥିଲା—
 ଶିଆ ଆଗ୍ନେୟ ପ୍ରାଚୀର ଆଡ଼େ ।

“ହୁଡ଼ !” ସବୁ ଚିତ୍କାର କରି କହୁଲା ।
 କିନ୍ତୁ ପଳ କିଛି ହେଲା ନାହିଁ । ସତେ ଅବା
 ସେ ଅଗ୍ନି ତା’ର ବିଶେଷ ଆକର୍ଷଣ, ସେମିତି
 ଆଗ୍ରହରେ ସିଂହ ଧାବମାନ ଦେଖିଥାଏ । ସେ
 ପ୍ରାଚୀର ଭିତରେ ପଶିଲାବେଳେ ସବୁ ଆଖି ବନ୍ଦ
 କଲା । ଉତ୍ତପ ଅନୁଭବ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ
 ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ପାଇଁ ତାର ମନେହେଲା ସେ ଯେପରି
 ବାଟୁଳ ବଳି ଶୂନ୍ୟରେ ଉଡ଼ୁଛି । ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ
 ଦେଖିବା ବେଳକୁ ସେ ଗୋଟିଏ ଜଳାଶୟରେ
 ସମ୍ଭରଣ କରୁଛି ।

ସିଂହ ଆଗ୍ନେୟ ପ୍ରାଚୀର ଟପିବା ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ
 ତାକୁ ଜଳାଶୟରେ ପକାଇ ଦେଇଥିଲା ।
 ଜଳାଶୟର ମଝି ଲହରୀ ସବୁ ଦେହରେ ସେ

ଜଳମାମୁଁ

ଲେଲିହାନ ଅଗ୍ନିପ୍ରମୋଦ ପ୍ରତିଫଳିତ ହୋଇ
 ପରିସ୍ଥିତିକୁ କରିଥିଲା ସ୍ପଷ୍ଟ ସୁନ୍ଦର । ସବୁ
 ଶୀତଳ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଲହରୀ ବାଣି ଉପରେ ହାତ
 ବାଡ଼େଇ ବାଡ଼େଇ କୁଳ ଆଡ଼େ ଅଗ୍ରସର ହେଲା ।

ଗୋଟିଏ ବିଶାଳ ଗଛ ପାଖି ଉପରକୁ ନଇଁ
 ଆସିଥାଏ । ସବୁ ତା’ର ଶାଖା ପ୍ରଶାଖା ଆୟତ୍ତ
 କରି ତା’ ଉପରକୁ ଉଠିଗଲା । ସ୍ଥଳ ସ୍ତରରେ
 ଗଛଟିର ମୂଳ ଅଂଶରେ ଗୋଟିଏ କୋଟର ।
 ସବୁ ଲୋଡୁଥିଲା ଟିକିଏ ଉଠିମ । କୋଟର
 ଭିତରେ ସେତକ ମିଳିବ ବୋଲି ଆଶା କରି
 ସେ ଭିତରକୁ ପଶିଗଲା ।

କିନ୍ତୁ ଭାବ କ’ଣ? ସେ ତଳକୁ ତଳକୁ
 ଖସି ଚାଲିଥାଏ ! କେତେ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ସେ

ଜାଣିପାରିଲା ନାହିଁ । ତଳେ ଗୋଡ଼ ଲାଗିଲା-
ବେଳକୁ ସରୋବର କମ୍ପା ଗଛର ଚିତ୍କାର
ନାହିଁ । ଚକ୍ରାନ୍ତରେ ମନୋରମ ଉଦ୍ୟାନ ।
ମଝିରେ ଏକ ମନ୍ଦିର ।

ଗୋଟିଏ ଗଛ କୋଟର ଭିତର ଦେଇ ଜଣେ
ଆସି ଏକ ପୁରାତନ ନୂଆ ମୁଲକରେ ବା କପର
ପହଞ୍ଚି ଯାଇପାରେ ? ବନ୍ଧୁ ମନେ ମନେ
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଶୁଣୁଥାଏ ।

“କାହିଁକି ? ସେଥିରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେବାର
କ’ଣ ଅଛି ?” ପ୍ରଶ୍ନକର୍ତ୍ତା ବନ୍ଧୁକୁ ମେକାଇ
ଦେଲେ ।

ସେ ଦିଶୁଥିଲେ ସାଧୁ ଓ ଦୟାଳୁ । ମନ୍ଦିର
ପାଖରେ ତାଙ୍କ ଛତା ଆଉ କେହି ନଥିବା

ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବନ୍ଧୁ ନିଜ ମନେ ମନେ ଧରିନେଲା ଏ
ସେ ପୁରୋହିତ ।

“ମୋ ମନରେ ଥିବା ପ୍ରଶ୍ନ ଆଜି ଜାଣି
ଦେଇଛନ୍ତି ଦେଖୁଛି ! ବାହାରିବା, ଗଛ ଗୋଟିଏ
ଭିତରେ ଥିବା ସାମାନ୍ୟ ଶୂନ୍ୟ ସ୍ଥାନ ଭିତରୁ
ଏଭଳି ବ୍ୟାପକ ଉଦ୍ୟାନ, ମନ୍ଦିର କପର
ପ୍ରକଟିତ ହେଲା, ତାହାହିଁ ମୋର ବହୁଷୁ ।”
ବନ୍ଧୁ ସାଧୁକୁ ଅଭିବାଦନ ଜଣାଇ କହିଲା ।

“ଦେଖ ବାବୁ, ଶୂନ୍ୟର ପୁଣି ସାମାନ୍ୟ
କ’ଣ, ବ୍ୟାପକ କ’ଣ ? ଶୂନ୍ୟ ସ୍ଥାନର ପୁଣି
ଛୋଟ ବଡ଼ କ’ଣ ? ତମେ ଶୂନ୍ୟକୁ କେଉଁଥିରେ
ମାପିଥାଅ ?” ସାଧୁ ପଚାରିଲେ ।

“ମାପ କାଠି ବା ଫିତା ଦେଇ ମାପିବାରୁଁ —
ପାରୁଁନା ? ହାତେ, ଦୁଇହାତ...”

“ତମେ ତମ ମାପ କାଠି ବା ଫିତାକୁହିଁ
ମାପ, ଶୂନ୍ୟକୁ ନୁହେଁ । ଶୂନ୍ୟର ଆକାର ନାହିଁ,
ମାପ ନାହିଁ । ଅଞ୍ଜୁଳାଏ ଶୂନ୍ୟ ଓ ମହାଶୂନ୍ୟରେ
ଫରକ୍ ନାହିଁ । ଶୂନ୍ୟ ଏକ । ତାହାକୁ ଗଣ
ଗଣ କରିହେବ ନାହିଁ ।”

ବନ୍ଧୁକୁ ସାଧୁଙ୍କ କଥା ପ୍ରତ୍ୟେକକା ଭଲ ମନେ
ହେଲା ନାହିଁ । ତା’ର ଯେତକ ଅଭିଜ୍ଞତା
ହୋଇଥିଲା, ସେଥିରୁ ମନେ ହେଲା ସାଧୁଙ୍କ କଥା
ଅତ୍ୟନ୍ତ ବାସ୍ତବ ।

“ହଁ, ଆପଣ ମୋ ଚନ୍ଦ୍ରା ଜାଣିଦେଲେ
କପର ? ସେ ପ୍ରଶ୍ନଟିର ଉତ୍ତର ମୁଁ ପାଇନାହିଁ ।”
ବନ୍ଧୁ ମନେ ପକାଇ ଦେଲା ।

“ତମର ଚିନ୍ତା ବୋଲି କିଛି ନାହିଁ । ସବୁ ଚିନ୍ତା ସାବଜମାନ । ତମ ଭୌତିକ ଜ୍ଞାନର ସୀମାରେ ଥିବା ବୁଦ୍ଧିର ଯେଉଁ ସୀମାରେ ସୀମା ଆସି ଥାଏ ସେଇ, ସେଇ ଚିନ୍ତାର ଫଳ ସବୁ ସୀମା ସୀମା ଦେଖାଯାଏ — ଯେମିତି ତମେ ଦେଖ ଜଳର ଚରଣ ବା ମେଘମାଳା ବୁଲୁଥିବୁ । କାର୍ଯ୍ୟକ, ତମେ କ’ଣ ମୋ ଚିନ୍ତା ଦେଖିପାରୁ ନାହିଁ ?” ସାଧୁ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ ।

ରବୁ ସାଧୁଙ୍କ ଆଖି ଅନାଇଲା ଓ ସେ କ’ଣ ଭବୁବୁଦ୍ଧି, ତା’ର ଚାହିଦା ବୁଝିପାରଲା ।

“ଆପଣ ମୋତେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯାହା କହିବେ ସେ କି ଭବୁବୁଦ୍ଧି, ତାହା ମୁଁ ବୁଝିପାରୁଛି । ଯେଉଁ ଦେଖିବା ସମୟରେ ମୁଁ ଅସିଛି, ସେ ଏହି ମନ୍ଦିରରେ ବିରାଜିତା ବୋଲି ଜଣାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆପଣ ମୋତେ କହିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ କି ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ମାତ୍ର ଭିନୋଟି ବର ମାଗି ପାରିବି, ନହିଁରୁ ଅଧିକ ବୁଝିବି । ଠିକ୍ କି ?” ରବୁ କୌତୁହଳୀ ହୋଇ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା ।

“ଠିକ୍ । ମୁଁ ବୁଝୁଛି, ତମେ କିନ୍ତୁ ବେଶେ ବିଚଳିତ ବୋଧ କରୁଛ । ବୁଦ୍ଧିଗୋଟି ବର ମାଗିବା ଥିଲା ତମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ।” ସାଧୁ କହିଲେ ।

“ଆପଣ ଠିକ୍ କହିଛନ୍ତି ।”

“କିନ୍ତୁ ତାହା ଅଧମ୍ଭବ । ତିନିହୁଁ ସୀମା ।”

ସାଧୁ ଟିକିଏ ରହି ପୁଣି କହିଲେ, “କିନ୍ତୁ ବିଚଳିତ କାର୍ଯ୍ୟକ ? ଯାହା କିନ୍ତୁ ଜୋରସା, ତା’ର ତ ପୁଣି ଯାଆର୍ଥ୍ୟ ଆସ ! ତମେ ହଠାତ୍ ମୋ ସିଂହ ଉପରେ ନିଜକୁ ଦେଖି ବିଚଳିତ ବୋଧ କରୁଥିଲ । କିନ୍ତୁ ସିଂହ ତମକୁ ଆଖି ନଥିଲେ ତମେ ସେ ଆଗ୍ନେୟ ପ୍ରାଚୀର ଅଭିଷେକ କରି ପାରୁଥାନ୍ତ କି ? କୋଟର ଭିତରେ ପଶି ତଳକୁ ଖସିବା ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ବି ତମେ ବିଚଳିତ ବୋଧ କରୁଥିଲ । କିନ୍ତୁ ସେ ଅବସ୍ଥାରେ ନ ପଡିଥିଲେ ତମେ ଏଠି ଆସି ପହଞ୍ଚି ପାରୁଥାନ୍ତ କି ?” ସାଧୁ କହିଲେ ।

ରବୁ ତାଙ୍କ କଥାର ସତ୍ୟତା ବୁଝିଲା । (ହିମଶାଃ)

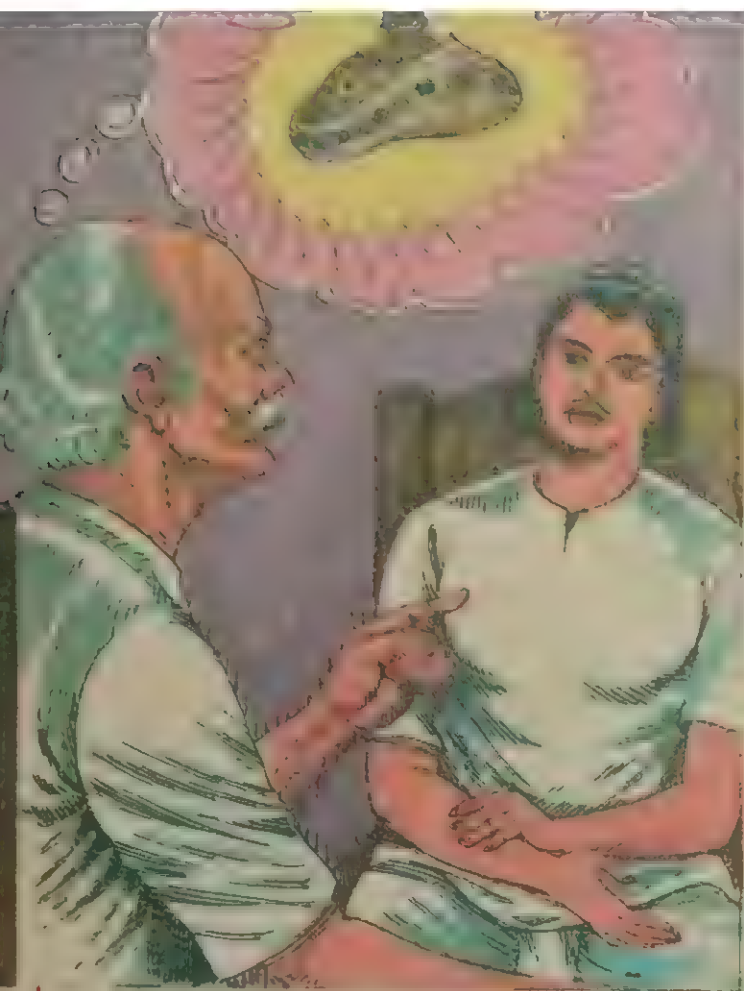

ଅରୁଣ ମୁକୁଟ

ଜିଲା ରେଡ଼ିଆର । ପଲ୍ଲି ପଲ୍ଲି ଶିଳା
ପବନ ପାଖକୁ ଚୁଲୁକାକୁ ଚୁଲୁକା ବର୍ଷ
ହେଉଥାଏ । ଦୂରଦୂର ଓ ଶୂନ୍ୟପଥରେ
ମଝିରେ ମଝିରେ ଶୁଭ୍ରାଫଳ ଅବହସନକ
ଅଛନ୍ତି । ଦେଉଳ ଦେଉଳ ବଜୁଳ ଅଛୁଆଁ
ଦିଶିଯାଉଥାଏ ଉପାବଦ ମୁହଁଟିମାନ ।

କିନ୍ତୁ ରାଜା ବହମାନ ଡଳ ମାତ୍ର ବଳେ
ବୋଧ ନକରି ପୁନର୍ବାର ସେ ପ୍ରାଚୀନ ବୃକ୍ଷ
ପାଖକୁ ଲେଉଟି ଆସିଲେ ଓ ବୃକ୍ଷାଗୋଷ୍ଠି କର
ଶବ୍ଦକୁ ଉତ୍ତାର ଅଣିଲେ । ତେବେ ତାକୁ
କାନ୍ଦରେ ପକାଇ ଶୂନ୍ୟ ଶୂନ୍ୟ ପଥ
ଅନ୍ତରାଳ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବା ମାତ୍ର
ଶବ୍ଦଟି ବେତାଳ ବହୁଳ, “ରାଜା ! ତୁମ୍ଭ
କି ପ୍ରକାର ବିଶେଷ ଚିନ୍ତା ଆକର୍ଷଣରେ
ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଗପୂର୍ଣ୍ଣ ରାତିରେ ଏଭଳି ପରିଶ୍ରମ କରୁଛ ?
ଜାଣିରଖ, ଅନେକ ସମୟରେ ମଣିଷ ଯେଉଁ-

ବେତାଳ କଥା

ଅଭୂତ ବସ୍ତୁ ହାତରେ ପାଇଗଲେ ଯେ ସେଥିରୁ କିଛି ଲାଭ କରିବ, ସେଭଳି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି କେହି ଦେଇ ପାରିବେ ନାହିଁ । ଗୋଟାଏ ଘଟଣା କହୁଛି, ମନଦେଇ ଶୁଣ । ଶୁଣିଲେ ଶ୍ରମସ୍ୱର ଲାଭବ ମନେ ହେବ ।”

ବେତାଳ ଗପିଲୁ : ଅନେକ ଦିନ ତଳେ କଥା । କଳିଙ୍ଗ ରାଜ୍ୟର ଏକ ଗ୍ରାମରେ ନନ୍ଦଗୁପ୍ତ ବୋଲି ଜଣେ ସାଧାରଣ ଗୃହସ୍ଥ ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ସନ୍ତାନ ଦେବଗୁପ୍ତ ଯେପରି ବୁଦ୍ଧିମାନ ସେହିପରି ଉଚ୍ଚାକାଂକ୍ଷୀ ମଧ୍ୟ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ କଥା, କୌଣସି ବେପାର ବଣିଜ କଲଭଳି ପୁଞ୍ଜି ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ନଥିଲା ।

ନନ୍ଦଗୁପ୍ତ ଦୁଃଖସ୍ଥରେ ବନ୍ଦନ ହୋଇ ଅଧୁସ୍ଥ ହୋଇ ଶଯ୍ୟା ଗ୍ରହଣ କଲେ । ବନ୍ଦନ ଦୁଇଦିନ ପରେ ଦିନେ ଭାଟି ବସି ପୁଅକୁ ଡାକିଲେ ଓ କହିଲେ, “ଦେବ ! ମୋର ମୃତ୍ୟୁ ସମୟ ଆସିଗଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ତୋତେ ଗୋଟିଏ ଅପୂର୍ବ ସମ୍ପତ୍ତିର ସଜ୍ଞାନ ଦେଇପିବି । ସେ ସମ୍ପତ୍ତି ବେଶି ଦୂରରେ ନାହିଁ, ଏହି ଘର ଭିତରେ, ସେ ସିନ୍ଦୂକ ଭିତରେ ରହିଛି ।”

“କ’ଣ ସେ ସମ୍ପତ୍ତି ?” ଦେବଗୁପ୍ତ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଚାରିଲା ।

“ଗୋଟିଏ ମୁକୁଟ । ସେଥିରେ ଖଚିତ ହୋଇଛି ବହୁ ମୂଲ୍ୟବାନ ରତ୍ନମାନ ।”

ଦେବଗୁପ୍ତ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ବିସ୍ମିତ ହୋଇ ପଚାରିଲା, “ବାପା ! ଯଦି ଆମ ଘରେ ଏଭଳି ଅମୂଲ୍ୟ ସମ୍ପତ୍ତି ରହିଛି, ଆମେ ଏତେ ଦୁଃଖରେ ଚକ୍ରକୁ କାହିଁକି ? ସେ ମୁକୁଟ ବିକ୍ରି କରି ତ ଆମେ କିଛି ଉପଯୁକ୍ତ ବେପାର କରି ପାରିଥାନ୍ତୁ !”

ନନ୍ଦଗୁପ୍ତ ଦୁଃଖମିଶ୍ରା ହସ ହସି କହିଲେ, “ସୁଅ, ସେ ମୁକୁଟ ବିକ୍ରି କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନୁହେଁ । ତା’ର ଗୋଟିଏ ବିଶେଷ ଗୁଣ ଅଛି । ଯିଏ ତାକୁ ମାନିଲା ଭଳି ସାଜ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧି, ମୁଣ୍ଡରେ ତାକୁ ଲଗାଇ ରାଜାଙ୍କ ଆଗରେ ଯାଇ ଠିଆ ହେବ, ରାଜା ତାକୁ ନିଜର ଜାମାତା କରିବେ । ମୁଁ ସାରା ଜୀବନ ପରିଶ୍ରମ କରି ମଧ୍ୟ ରାଜକୀୟ ପୋଷାକ କଣିକା ଭଳି ପଇସା ଯୋଗାଡ଼ କରିପାରିଲି ନାହିଁ । ମୋ ସମୟର

ରାଜା ମରଣି । ବର୍ତ୍ତମାନ ପୁଅ ରାଜା ହୁଏ ।
 ତାଙ୍କର କନ୍ୟାଟିଏ ଥାଏ । ତୁ ତାହା ହାତ
 ଉପକୁ ପୋଷାକ ଦିଅ, ଏ ମୁକୁଟ କିଲ
 ରାଜା ଆଗରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚି ପାରିବୁ, ତେବେ
 ରାଜ-ଜାମାତା ହେବୁ । ମୋର ଏହିକଥା ଆଶା ।”

ଦେବଗୁପ୍ତ ଭବ୍ୟୁକ୍ତ ହେଲା । ନନ୍ଦଗୁପ୍ତ
 ଏହାର ଦୁଇ ଭିନ୍ନ ପରେ ପ୍ରାଣଦାୟକ କଲେ ।

ରାଜାଙ୍କ ପୋଷାକ ନିମନ୍ତେ ଯେତେକ ଅର୍ଥ
 ଲୋଡ଼ା, ରାଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ନିବା ସଜାଣି
 ଘୋଡ଼ାଟିଏ କଣିବା ନିମନ୍ତେ ମଧ୍ୟ ତା’ର
 ଅଧ୍ୟାୟ ଅର୍ଥ ଲୋଡ଼ା । ଦେବଗୁପ୍ତ ସ୍ଥିର
 କଲେ, ପ୍ରଥମେ ସେ ମୁକୁଟଟି ବଳକ ରଖି ଟଙ୍କା
 ଆଣି ସେଥିରେ ବେପାର କରିବ । ଯଥେଷ୍ଟ
 ଲାଭ ହେବା ପରେ ମୁକୁଟ ମୁକୁଳାଇ ଆଣିବ ।

ଏହା ସ୍ଥିର କରି ସେ ପାଖ ସହରରେ ଥିବା
 ଜଣେ ଜହ୍ନ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଦଶହଜାର
 ଟଙ୍କାରେ ମୁକୁଟ ବଳକ ରଖିଲା । ଏହାପରେ
 ସେ ଗୋଟିଏ ଜହ୍ନରେ ଜବଦୀ ପାଇ
 ବେପାର କରି ବୃତ୍ତବର୍ଷ ଭିତରେ କୋଡ଼ିଏ
 ହଜାର ଟଙ୍କା ଉପାର୍ଜନ କଲେ । ତା’ପରେ
 ଜହ୍ନ ପାଖକୁ ଲେ ।

“ଆରେ ଭାଇ, ମୁକୁଟ ତ ଥୁଆ ହୋଇଛି ।
 କିନ୍ତୁ ସୁଧ ସହ ମୋର ପ୍ରାଣ ବଢ଼ି ହଜାର
 ଟଙ୍କା ଦିଅ ଓ ନିଅ ।” ଜହ୍ନ କହିଲା ।

ଦେବଗୁପ୍ତ ପାଖରେ ବଢ଼ି ହଜାର ଟଙ୍କା
 ନଥିଲା । ସେ ଜହ୍ନକୁ କୋଡ଼ିଏ ହଜାରରେ

ଦୁଇ ଲକ୍ଷ ବା ପାଇଁ ଯେତେ ଅନୁରୋଧ
 କଲେ ବି ଜହ୍ନ ଶୁଣିଲା ନାହିଁ । ସେ ଘୋର
 ଆସିଲା ।

ସେ ଜାହାଜରେ ଜବଦୀ ପଡ଼ି ବେପାର
 କରିବାରୁ ବିଜୟ ସିଂହ ନାମକ ଜଣେ ସ୍ଥାନୀୟ
 ବେପାରୀ, ନିଜ ଆଗେ ଯାଇ ବ୍ୟବସାୟ
 କରୁଥିଲା, ବଡ଼ ଶତରେ ପଡ଼ୁଥିଲା ଓ ନୂଆ କରି
 ରହୁ ବ୍ୟବସାୟ ଆରମ୍ଭ କରୁଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ
 ଦେବଗୁପ୍ତ ଅନୁଦାନ ଭିତରେ ବେଶି ଲାଭ
 କରିବା ନିମନ୍ତେ ରହୁ ବ୍ୟବସାୟ ଆରମ୍ଭ କଲେ ।
 ଯୋଥିରେ ବିଜୟ ସିଂହ ଶୁଣି ଚାଲିଗଲା ।

ଏକବର୍ଷ ପରେ ଦେବଗୁପ୍ତ ଭିତରା ହଜାର
 ଟଙ୍କାର ମାଲିକ ହେଲା । ସେ ଗାଲି ଜହ୍ନ

ଦେବଗୁପ୍ତ ତାଙ୍କୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ ଘାଟିଲା ।
ତାଙ୍କ ଯୋଗ୍ୟ ମନରେ ତାଙ୍କ ଦେବତାଙ୍କ
ସେ ଦୁଇଜଣ ପ୍ରଭେଦ ଆସି ଦେବ ଶିଳ୍ପକୁ
କହିଲା, “ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଟଙ୍କା ଦିଅ । ମୁକୁଟ ଦିଅ ।”

ବିଜୟ ସିଂହ ହସିଲା ଓ କହିଲା,
“ଦେବଗୁପ୍ତ ! ତମେ ଜାଣ, ମୁଁ ବି ଜାଣେ,
ସେ ମୁକୁଟର ଖାଣି ମୂଲ୍ୟ ଏତେ ଦେଖି ନୁହେଁ ।
ତଥାପି ତମେ ଲକ୍ଷେ ଟଙ୍କା ଦେବାକୁ ସ୍ୱପ୍ନ ।
କାହିଁକି ? ନିଶ୍ଚୟ ସେ ମୁକୁଟର କିଛି ବିଶେଷ
ଗୁଣ ଅଛି । ମୋତେ ସେ ରହସ୍ୟ ଖୋଲ କୁହ ।
ନଚେଲେ ମୁଁ ମୁକୁଟ ଦେବ ନାହିଁ ।”

ଦେବଗୁପ୍ତ ପାଗଳ ପ୍ରାୟ ଚିତ୍କାର କରି
କହିଲା, “ସେ ରହସ୍ୟ ମୁଁ କହିବି ନାହିଁ ।
ତମେ ମୋର ସବୁ ସମ୍ପତ୍ତି, ଘରଘାର ନିଅ,
କିନ୍ତୁ ମୁକୁଟ ଦିଅ ।”

ବିଜୟ ସିଂହ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲା, କିନ୍ତୁ
ସେଥିରେ ସନ୍ନତ ହେଲା । ଦେବଗୁପ୍ତ ତାକୁ
ସବୁ ଦେଇ ଦେଲା ।

କିନ୍ତୁ ତା’ଘରେ ? ପିତା ମଲ୍ଲବେଳେ ତା’
ଅବସ୍ଥା ଯାହା ଥିଲା, ବର୍ତ୍ତମାନ ତାହାଠାରୁ
ଶୋଚନୀୟ ଅବସ୍ଥାରେ ସେ ପଡ଼ିଲା । ରାଜକୀୟ
ପୋଷାକ ଓ ଘୋଡ଼ା ତାକୁ କାହୁଁ ମିଳିବ ?

ଶେଷକୁ ମୁଠିଏ ଖାଦ୍ୟ ପାଇବା ବି ତା’
ପକ୍ଷରେ ନାହିଁ । ସେ ଯାଇ
ବିଜୟ ସିଂହକୁ ଭେଟି କହିଲା, “ବାବୁ, ଏଥର
ତମକୁ ମୁକୁଟ ରହସ୍ୟ କହି ଦେଉଛି । ତମେ

ଭେଟି ମୁକୁଟ ମୁକୁଳାଇବାକୁ ପ୍ରସାବ ଦେବାରୁ
ଜହ୍ନି କହିଲା, “ଆରେ ଭାଇ, ମୁଁ ଭାବିଲି
ତମେ ଆଉ ସେ ମୁକୁଟ ନେବାରେ ଆଗ୍ରହ
ନୁହଁ । ତେଣୁ ଦୁଇଦିନ ତଳେ ତାକୁ ବିଜୟ
ସିଂହକୁ ଭରଣ ହଜାର ଟଙ୍କାରେ ବିକିଦେଲି ।”

ଦେବଗୁପ୍ତ ହତାଶ ହୋଇ ବିଜୟ ସିଂହ
ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି କହିଲା, “ମୁଁ ଭରଣ ହଜାର
ଟଙ୍କା ଦେଉଛି । ମୁକୁଟ ଦେଇଦିଅ ।”

ବିଜୟ ସିଂହ ହସି କହିଲା, “ତମେ ନିଜେ
ରହ ବେପାର କରୁଛ । ରହ ବେପାରରେ
ବେପାରୀ ମାତ୍ର ଦୁଇଗୁଣ ଲାଭ କରିବାକୁ ଚାହୁଁ,
ତୁମେ ଏକଥା ଜାଣ ନିଶ୍ଚୟ । ତେଣୁ ଶାଠିଏ
ହଜାର ଟଙ୍କା ଦିଅ, ମୁକୁଟ ନିଅ ।”

“ବନ୍ଧୁ! ମୋ ମୁକୁଟ ନିଅ । ମୋତେ
ଯାହା ଚାହିଁ ଟକା ଦେଇ ଯାହାହୁଏ କର ।”
ବନ୍ଧୁ ସିଂହ କାକୁଡ଼ି ମିଳନ୍ତି କରି କହିଲେ ।

“ବନ୍ଧୁ ସିଂହ ! ମୁଁ ଅବଶ୍ୟକ ହେଲୁ
 ଶୁକର ଫେର ବାହାର କରିଦେବି ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ
 ମୁକୁଟ ମୋର ଲେଡ଼ା ନାହିଁ । ତମେ ଏଠାକୁ
 ଯାଅ ।” ଏହା କହି ଦେବଗୁଡ଼ ଘର ଭିତରକୁ
 ଯାଇ କବାଟ ବନ୍ଦ କରିଦେଲେ ।

ବେତାଳ ଟିକିଏ ଚୁପ୍ ରହି ଚା'ପରେ
କଣ୍ଠସ୍ୱର ଉଠାଇ କର ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ, “ରାଜା !
ଦେବଗୁପ୍ତର ଏଭଳି ମତ୍ତମ ହେଲା କାହିଁକି ?
ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ ରାଜକୀୟ ପୋଷାକ, ଘୋଡ଼ା,
ସବୁ କଣିକା ଭଳି ଅବସ୍ଥାରେ ଥିଲା । ଅଳ୍ପ

८१०

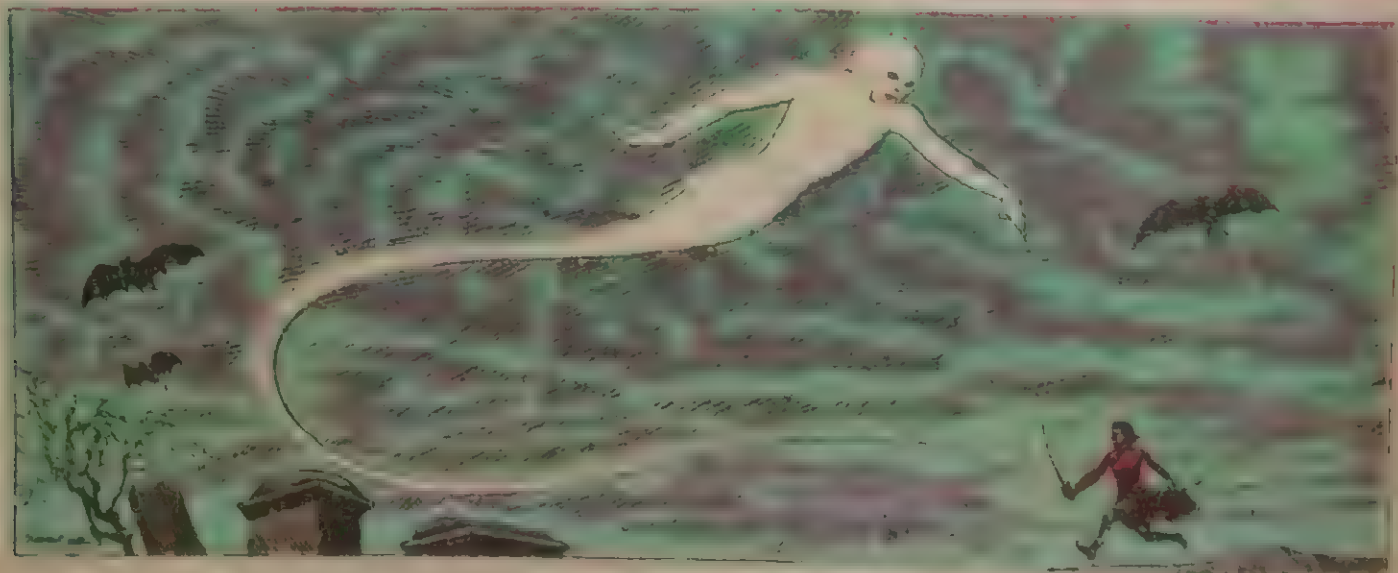
ବିଶାସ କୋଡ଼ ଦେଇ କହିଲା, “ମୋତେ
ହେଁ ପାରୁ ନାହିଁ ?” ଦେବଗୁପ୍ତ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି
ପାକୁ ଚିଲିଲା । ସେ ବିଜୟ ସିଂହ । ହଠାତ୍
ଗୋଟାଏ ଫର ଗୋଟାଏ ଦୁର୍ବିପାକରେ ସେ
ପହଞ୍ଚି ହସିଲେ ।

ଟଙ୍କାରେ ମୁକୁଟ ବି ପାଇ ଯାଇଥାନ୍ତା । ଯେଉଁ ଆଶା ନେଇ ସେ ଏତେ କଷ୍ଟ କଲ, ଯାତନା ସହ୍ୟ, ସେ ଆଶା ପୂରଣ ହେବାଭଳି ପରସ୍ପିତି ସୃଷ୍ଟି ହେବା ବେଳକୁ ସେ କାହିଁକି ସୁଯୋଗକୁ ଦୂରେଇ ଦେଲ ? ପାରିଲେ ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଅ, ଉତ୍ତର ଦେବାର ଶକ୍ତିଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଯଦି ନିରୁତ୍ତର ରହିବ, ତେବେ ତମ ଶୀର ହେବ ସ୍ବଚ୍ଛନ୍ଦ ।”

ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ମଧ୍ୟ ବିଳମ୍ବ ନକରି ରାଜା ବିନମାର୍କ କହିଲେ, “ଦେବଗୁପ୍ତ ବୁଝିପାରିଥିଲୁ ଯେ ସେ ମୁକୁଟ ଏକ ଅଭିଶପ୍ତ ସମ୍ପଦ । ତାକୁ ରଖି ତା’ ବାପା ଜୀବନ ସାରା ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଭିତରେ ରହିଲେ । ସେ ନିଜେ ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ବେପାରରେ ଯେତେ ଆୟ କଲେ ବି ପରେ ପରେ ଯେଉଁଭଳି ଧକ୍କା ପାଉଥାଏ, ତାହା ସେହି ମୁକୁଟ ସହ ଥିବା ଅଭିଶାପ ଯୋଗୁଁ । ତେବେ ଗୋଟିଏ ଆହୁର ଗୁପ୍ତ ରହସ୍ୟ ହେଲା, ଖାଲି ସେ ମୁକୁଟ ଯିଏ ରଖିବ, ସେ ଯେ ଦୁଃଖ ପାଇବ, ସେକଥା

ଦୁର୍ଦ୍ଦେ । ଜନ୍ମରୁ କିଛି ଦୁଃଖ ପାଇ ନଥିଲା । ତଥା ସେ ମୁକୁଟର ଗୁଣ ଜାଣି ତାକୁ ରଖିବ, ସେହି କଷ୍ଟ ଓ ଯନ୍ତ୍ରଣାର ଶିକାର ହେବ । ବିଜୟ ସିଂହ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁକୁଟର ଗୁଣ ଜାଣି ନଥିଲା, ତା’ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତା’ର କିଛି କ୍ଷତି ହେଉ ନଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଜାଣିବା ପରେ ହେ ଭୀଷଣ ହୋଇଗଲା । ଅସଲ କଥା ହେଲା, ଦେବଗୁପ୍ତ ବିଜୟ ସିଂହ ଉପରେ ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବା ନିମନ୍ତେହିଁ ତାକୁ ଦିନେ ମୁକୁଟର ଗୁଣକଥା କହିଦେଇ ଆସିଥିଲା । ବିଜୟ ସିଂହ ଯେ ଦେବଗୁପ୍ତକୁ ମୁକୁଟ ଫେରାଇବାକୁ ଆସିଥିଲା, ତାହା ମଧ୍ୟ ସେହି ଏକା କାରଣରୁ । ବିଜୟ ସିଂହ ତାହା ଅଭିଶପ୍ତ ଚିଜ ବୋଲି ଜାଣି ସାରିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଦେବଗୁପ୍ତ ଆଉ ସେଥିରେ ଧରା ଦେଲାନାହିଁ ।”

ରାଜା ବିନମଙ୍କ ଉତ୍ତରଦାନ ଶେଷ ହେବା ମାତ୍ରେ ଶବ୍ଦ ସହ ଶବ୍ଦସ୍ଥିତି ବେତାଳ ତାଙ୍କ କାନରୁ ଶୁଣିଯାଇ ପୁନର୍ବାର ସେ ବୃକ୍ଷ ଡାଳରେ ଝୁଲି ପଡ଼ିଲା । (କଳ୍ପିତ)

ଶେଷ ମୁହୂର୍ତ୍ତର ସାଥୀ

ଅନେକ ଦିନ ତଳର କଥା । ଚାନ୍ଦ୍ର ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ ଥାଏ ପାବନ୍ ନାମକ ଜଣେ ଗୋବ ସୁବକ । ସେ ନିଜ ଚେଷ୍ଟାରେ ଅନେକ ପାଠ ପଢ଼ିଥାଏ, କିନ୍ତୁ ଜଣେ ଗୋବ ଗାଁରୁ ଯେତେ ପାଠ ପଢ଼ିଲେ ବା ତାକୁ କିଏ ଆଦର କରିବ ? ତା' କଥା ଜାଣିବ ବା କିଏ କିପରି ?

ଦିନେ ସେ ଶୁଣିଲା କି ରାଜଧାନୀରେ ରାଜ-ସରକାରରେ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ପଦ ଖାଲି ପଡ଼ିଛି । ସିଏ ଗୋଟିଏ ପରୀକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେବ, ସିଏ ସେହି ପଦଟି ପାଇବ ।

ପାବନ୍ ବହୁତ ଆଶା କରି ସହର ଅଭିମୁଖେ ଚାଲିଲା । ପ୍ରାୟ ଦୁଇଦିନର ବାଟ । ଘୋଡ଼ା ଗାଡ଼ି ଭଡ଼ା କରି ଯିବାଭଳି ଶମତା ତା'ର ନଥାଏ । ତେବେ ପରୀକ୍ଷା ପୂର୍ବରୁ ରାଜଧାନୀରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇ ପାରିବ ଏ ଆଶା ତା'ର ଥାଏ ।

ଆଉ ପ୍ରାୟ ଓଳିଦର ବାଟ ଅଛି, ପାବନ୍ ଦେଖିଲା, ନିର୍ଜନ ରାସ୍ତାରେ ଗୋଟିଏ ଯୁବକ ନିଜ ଗୁଡ଼ରେ ଡାତ ଦେଇ ବସିଛି । ପାବନ୍ ତା' ପାଖକୁ ଯାଇ ବୁଝିଲା, ଯୁବକଟି ଗୁଡ଼ରେ ଶ୍ଵତା ଯନ୍ତ୍ରଣା ଅନୁଭବ କରୁଥିଲା । ପାବନ୍ ତା' ପାଖରେ ବସି ପଡ଼ିଲା ଓ ତା'କୁ ହିନ୍ଦତ ଦେଲା । କିନ୍ତୁ କାହିଁରେ କିଛି ହେଲା ନାହିଁ । ଘଣ୍ଟାଏ ପରେ ଯୁବକଟି ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ କଲା ।

ପାବନ୍ ଏବେ କରିବ କ'ଣ ? ଆଖପାଖରେ ଜଣେ ବି ଲୋକ ତା' ଆଖିରେ ପଡ଼ିଲେ ନାହିଁ । ସେ ଦେଖିଲା, ମୃତ ଯୁବକର ପୋଷାକ ମୁଣିରେ ବହୁତ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରା ରହିଛି । ସେ ସେଥିରୁ ମାତ୍ର ଗୋଟିଏ ବାହାର କରିନେଇ ପାଖ ଗାଁକୁ ଯାଇ ଗୋଟିଏ କବର ବାନ୍ଧି କଣିଲା ଓ ତାକୁ ଯାଇ ମୁଣି ରାସ୍ତା ପାଖକୁ ଲେଉଟି ଆସି ଯୁବକକୁ ବାନ୍ଧରେ ଭର୍ତ୍ତି କରି ମାଟି ଖୋଳି ସମାଧି

ଦେଲା । ସେ ସମୟ ଉପରେ ଗୋଟିଏ
ପୁଲତୋଡ଼ା ରଖି କହିଲା, “ହେ ବଦାୟୀ
ଆସ୍ତା, ମୋ ଘେନ ଯାହା ହୋଇ ପାରିବ, ମା’
ଚାହା କଲ । ମୁଁ ମୁଁଲେ ମନା କରି ।” ଏହା
ପରେ ସେ ସହରରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲା । କିନ୍ତୁ
ଯୋଡ଼େ ଘେନକୁ ପରାମ୍ପରା ଆଦେଶ ହୋଇଗଲା ।

କାର୍ତ୍ତିକେୟାସ ଛାଡ଼ି ମୋ ପୁଅ ଗାଁ ଆସିଲା
ଯୋଗୁ । ମୋ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲ, ଗୋଟିଏ ଘୋଡ଼ା
ମୋ’ ପରେ ପରେ ଚାଲିଲା । ଜଳନ୍ତାନ ପ୍ରାନ୍ତର
ଭିତରେ ସେ ଘୋଡ଼ା ଘୋଡ଼ା ଉପରେ ବସି
ପଡ଼ିବା ମାତ୍ରେ ଘୋଡ଼ା ଛାଡ଼ି ନେଇଯାଇ
ଗୋଟିଏ ବରାଟ ଭର ଆଗରେ ଘୁଞ୍ଚିଲ ଦେଲା ।
ସେ ଭରର ଲୋକମାନେ ଘୋଡ଼ା ଆସିଲେ ।

“ତମେ ଏ ଘୋଡ଼ା ପାଇଲ କେଉଁଠାରୁ ?”
ଦେମାନେ ସନ୍ଦେହପୂର୍ଣ୍ଣ କଣ୍ଠରେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ ।
ପାବମ୍ ସବୁ କହିଗଲା । ଦେମାନଙ୍କ କଥାବାଣୀରୁ
ସେ ବୁଝିଲା, ଏ ଘୋଡ଼ା ଘୋଡ଼ା ମୁତ ମୁବକର ।
ଘୋଡ଼ାଟି ନିଶ୍ଚୟ ପାବମ୍‌କୁ ଉଦ୍ଧାରଣ କରି

ମନ୍ଦର ଭିତରୁ ଯାଇଥିଲା । ପାବମ୍ ତାହା
ଭିତରୁ ବାହାର ଆସିଲା । ପାବମ୍ ତାହା
କରି ନଥିଲା । ମୁବକର ପରବାର ଓ
ବାସୀମାନେ ଧରିନେଇଥିଲେ ସେ ମୁବକକୁ
ଟକା ଲେଉଟରେ ହତ୍ୟା କରିଥିଲା । ମୋ
ପାବମ୍‌କୁ ନେଇ ପଡ଼ିଆ ଭିତରୁ ଚାଲି ଓ
ପଥା ପ୍ରାନ୍ତରେ ଗୋଳ ମୁବକର ମୁତ ଦେଖି
ପାଇଲେ । ପାବମ୍ ଘୋଡ଼ା କହିଥିଲା, ମୋର
ଘୋଡ଼ାଟି ଘୋଡ଼ାଟି ବହୁତ ବଡ଼ ଓ ବଡ଼
ଦେଇଯାଇଥିଲା । ଅର୍ଥାତ୍ ମୋ ଗୋଟିଏ ମୁତ
କମ୍ ଅଛି ।

ପାବମ୍ ସାଧୁତାରେ ସମସ୍ତେ ବସି
ହେଲେ । ମୁବକର ପିତାମାତା କହିଲେ,
“ତମେ ଆମ ପୁଅର ଘୋଡ଼ା ସମୟର ମାୟା ।
ଏଣିକି ତମେହିଁ ଆମର ପୁଅ ।”

ପାବମ୍ ତାହା ସ୍ୱୀକାର କଲା । କାଳକ୍ରମେ
ପାବମ୍ ଜଣେ ମନ୍ତ୍ର ଓ ଜ୍ଞାନ ବ୍ୟକ୍ତି ଭାବରେ
ଗାଁର ସେ ପ୍ରଦେଶରେ ଖ୍ୟାତି ଲାଭ କଲା ।

ଜ୍ଞାନ ସମ୍ଭାର

ପ୍ରଥମ ଭାଗ

ଗୁରୁ ଜ୍ଞାନକ

ଏହି ମହାତ୍ମା ଜ୍ଞାନକ
(ମହାତ୍ମା) ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କ
ଦେବତାଙ୍କୁ ପୂଜା କରୁଥିଲେ,
କହିଲେ, ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କୁ
ସ୍ତବ୍ଧ କଲେ ସେ ପ୍ରାୟ ନାମ
ନାମକାନ ।

ସେମାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷକ ମୋଡ଼େ ପ୍ରତି ପଦ୍ମ-
ସୁଖେ, ତାଙ୍କୁ ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କ ପ୍ରତି ସେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ପଦ୍ମସୁଖେ ।
ସାଧାରଣ କହିଲେ କ'ଣ, ସହ କ'ଣ ଏହିପରି ହୁଏ
ତାଙ୍କୁ ପ୍ରତି । ତାଙ୍କୁ ମୋଡ଼େକେଳେ କହିଲେ ପ୍ରତି, ତାଙ୍କୁ
କହି ତାଙ୍କୁ ବହୁ କହିଲେକେଳେ ପ୍ରତି ନିମ୍ନ ପଠାଇ
ଦେଲେ । ସେମାନେ ସେ ନିମ୍ନ କହି ଯାହା କହିଲେ ଯାହା-
ହୁଏ, ତା'ର ଅଧିକାଂଶ ଗହର ଲେଖକ କେତେକ ଶିକ୍ଷକ
କହି ଦେଖୁଥିଲେ । ଯାହାହେଉ, ସେ ଅ-କେଳେ କେଳେ
କହିଲେ ଏହା କେତେକ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ପ୍ରତି ନିମ୍ନ
କହିଲେ ସେ ଲେଖକ ଏକ ଏକ ତାଙ୍କ ଅଗ୍ରରେ ସହ
ମହିମା ମହିମା । ସେମାନେ କେତେକ ଶିକ୍ଷକ ଏକକ୍ରମେ
ସହ କହିଲେ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କେତେକ କା ଶିକ୍ଷକ ସହ କେତେ
ସହ ସହ କେତେକ ଶିକ୍ଷକ କହିଲେ କହିଲେ କେତେକ
କହିଲେ କେତେକ ଶିକ୍ଷକ ମହିମା ମହିମା ।

ସେ କେତେ କେତେକ ଶିକ୍ଷକ କହିଲେ କହିଲେ
ସହ କେତେକ ଶିକ୍ଷକ । ତାଙ୍କ ପ୍ରତିକୃତି କେତେକ ଶିକ୍ଷକ
କହିଲେ କେତେକ ଶିକ୍ଷକ କହିଲେ ସେ ପ୍ରତି ତା'ର
କହିଲେ କେତେକ ଶିକ୍ଷକ । ମାତ୍ର କେତେକ କେତେକ
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ମହିମା କହିଲେ କହି କହିଲେ ।
କହି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କା କେତେକ କେତେକ କେତେକ
କହିଲେ କେତେକ ଶିକ୍ଷକ କହିଲେ । ସେମାନେ ପ୍ରତି କହି
କହିଲେ କହିଲେ କହିଲେ ।

ସେ କିଏ ?

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କହିଲେ । ସେମାନେ କେତେକ ଶିକ୍ଷକ
କହିଲେ କହିଲେ କହିଲେ କହିଲେ କହିଲେ କହିଲେ
କହିଲେ କହିଲେ କହିଲେ, “ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କେତେକ
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କହିଲେ, ତା'ର କେତେକ କହିଲେ
ପ୍ରତି କେତେକ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କହିଲେ । କହିଲେ
କହିଲେ ଏକ କହିଲେ ପ୍ରତି କହିଲେ ।”

“ସେ କାଳ କହିଲେ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କହିଲେ
କହିଲେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କହିଲେ କହିଲେ କହିଲେ ।”
ଏକ କହିଲେ କହିଲେ କହିଲେ ।

“ମା ! ତା'ହେଲେ କେତେକ ପ୍ରତି
କହିଲେ ।” ସୁଦ୍ଧା ପ୍ରାୟ କହି
କହିଲେ ।

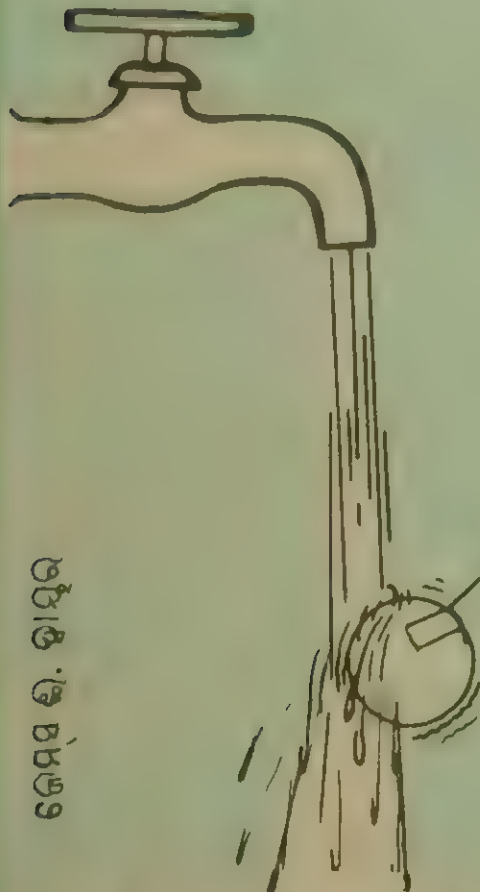
“ସୁଅ ! ତୋ ଗେତନା ଏକେ କହି
କେତେକ କହିଲେ ପାଞ୍ଚ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପାଞ୍ଚ
କହିଲେ କହିଲେ ।” କେତେକ କହିଲେ କହିଲେ
କହିଲେ ।

“ତା'ହେଲେ କେତେକ ।” ସୁଦ୍ଧା
ଏକ କହିଲେ କହିଲେ କେତେକ କହିଲେ
ପ୍ରତି କହିଲେ ।

କେତେକ ତା'ର ଶାନ୍ତ କହିଲେ । କେତେକ
ପାଞ୍ଚକ୍ରମେ ମହିମା ସୁଦ୍ଧା ପାଞ୍ଚକ୍ରମେ ପାଞ୍ଚ
କହିଲେ । ଏହିପରି କେତେକ ପାଞ୍ଚ
ସୁଦ୍ଧା କେତେକ ପାଞ୍ଚକ୍ରମେ କହିଲେ ସେ ପ୍ରତି
କହିଲେ କହିଲେ କହିଲେ ।

କହିଲେ ଏ କହିଲେ କିଏ ?

(ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରତିକୃତି କହିଲେ)

ଜେମ୍ସ୍ ଭ. ହାମ୍ବର

ପ୍ରଶ୍ନାଳୀ

ଗୋଟିଏ ପିଙ୍ଗପଙ୍ଗ ବଲ୍ ବଲ୍ ଟେବ୍ଲ୍ (ଅଠା କାଗଜ) ଦ୍ଵାରା ଖଣ୍ଡିଏ ସୁତାରେ ଯଲଗ୍ନ କର । ବଲ୍ ଟେବ୍ଲ୍ ଜଳ ଧାରା ମୁହଁରେ ଧର । ନିଜ ହାତକୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ଜଳଧାରାର ଗୋଟାଏ କଡ଼କୁ ନେଇଯାଅ । ବଲ୍ ଟେବ୍ଲ୍ ଜଳଧାରା ଆକର୍ଷଣ କଲେ ଭଲ ମନେ ହେଉଛି କି ? ବଲ୍ ଟେବ୍ଲ୍ ଜଳଧାରା ଭିତରେ ଅଧାଅଧୁ ରହୁଛି କି ?

କାହିଁକି ଏପରି ହେଉଛି :

ବଲ୍ ଟେବ୍ଲ୍ ଜଳଧାରା ଦ୍ଵାରା ଆକର୍ଷିତ ହେବାର ଦେଖାଯିବ । କାରଣ ଜଳଧାରା ବଲ୍ ଟେବ୍ଲ୍ ଉପରେ ଯେତେବେଳେ ଗୁପ୍ତ ଦେବ, ତାହା ଅଧିକ ଗୁପ୍ତ ଦେବ ପବନ-ବଲ୍ ଟେବ୍ଲ୍ ଅନ୍ୟ ଅଂଶ ଉପରେ ।

ଯେତେବେଳେ ପାଣି ଅଧିକ ବେଗରେ ପଡ଼େ, ସେତେବେଳେ ବଲ୍ ଟେବ୍ଲ୍ ଜଳଧାରା ଭିତରୁ ବାହାର କରିନେବା ପାଇଁ ବେଶି ଯୋର୍ ଦେବାକୁ ହେବ କି ? ପାଣିର ବେଗ କମିଗଲେ କ'ଣ ହେବ ? ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ବେଗରେ ପାଣି ଗଡ଼ିଲେ ତହିଁ ଭିତରୁ ବଲ୍ ଟେବ୍ଲ୍ ବାହାର କରିନେବାକୁ କେତେବେଳେ ଲାଗିବ ?

ବଲ୍ ଟେବ୍ଲ୍ ଭଲ ଅନ୍ୟ ବଲ୍ ମାନଙ୍କ ସେବାରେ ଠିକ୍ ଏଇଆ ହେବ କି ?” ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖ ।

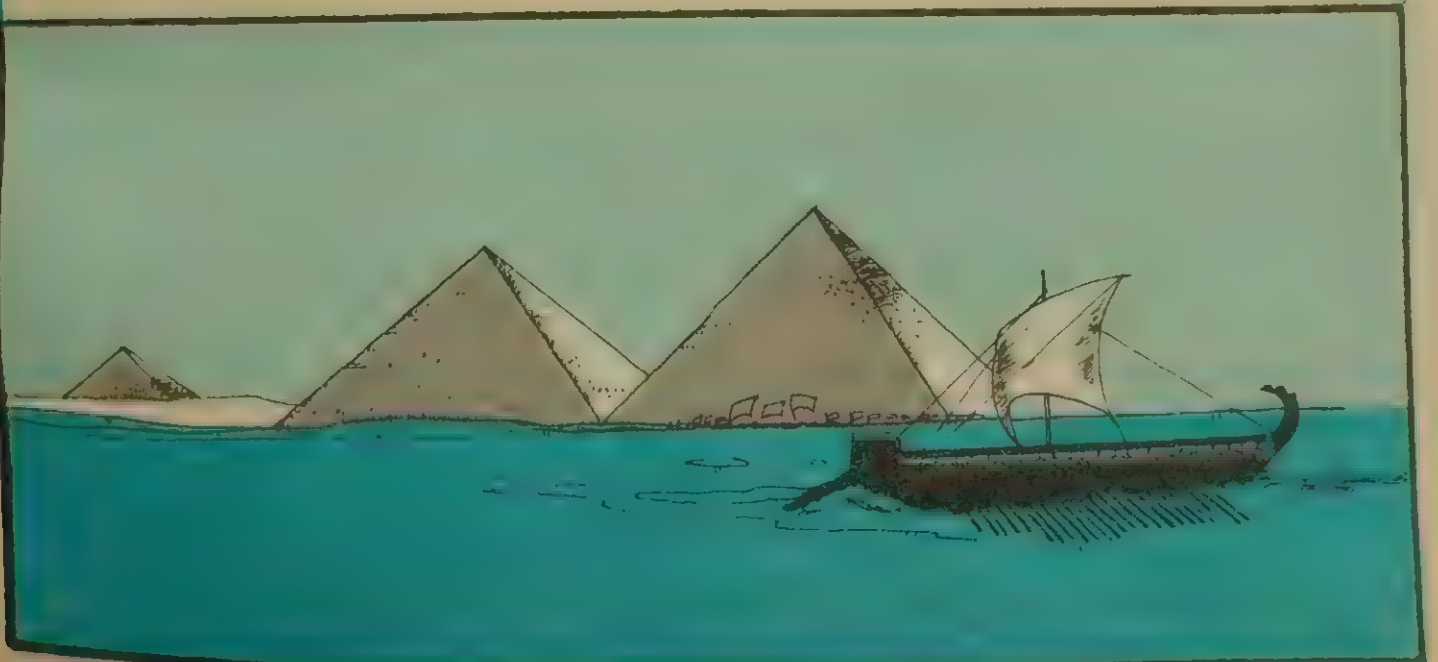
ଯଦି ଗୁଡ଼ା କଡ଼ରେ ଗୋଟିଏ ପବନ-ଭଣ୍ଡି ବେଲ୍ ବା ଖଣ୍ଡିଏ କାଗଜ ପତ୍ରପତ୍ର, ତେବେ ସେ ଗୁଡ଼ାଦେଇ କାର୍ଡିଏ ଯଦା ମାତ୍ରେ ବେଲ୍ ବା କାଗଜ ସେଆଡେ ଆକର୍ଷିତ ହୋଇ-ଯିବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଛି । କାହିଁକି, ସେକଥା ଏବେ ବୁଝି ହେଉଛି ତ ?

ପିରାମିଡ୍

ପାଞ୍ଚ ହଜାର ବର୍ଷ ତଳେ ତଥା ତା' ଆଗରୁ ମଧ୍ୟ ଭାରତ ବା ମିଶର ଦେଶ ଉପରେ ଯେଉଁ ରାଜା-ମାନେ ରାଜୁତି କରୁଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କୁ ଫାରେ ବୋଲୁ ହୁଏତ । ଫାରେ ମରଗଲେ ତାଙ୍କ ଦେହ ଉପରେ ଏକ ପ୍ରକାର ଔଷଧ ବୋଲି ତାହା ଗୋଟିଏ ଶବାଧାର (କର୍ମିନ୍)ରେ ରଖାଯାଉଥିଲା । ସେ ଶବାଧାର ଯେଉଁ କବରରେ ରଖୁଥିଲା, ତାହା ଉପରେ ବଶାଳ ପଥର ଇମାରତ ନିର୍ମାଣ କର ହେଉଥିଲା । ଏହାହିଁ ପିରାମିଡ୍ । ଏହାର ଭିତ୍ତି ଗୁରୁକୋଣ ବଢ଼ିଛି । ଉପରକୁ କ୍ରମେ ଏହାର ଗୁରୁକାନ୍ତ ସବୁ ହୋଇ ଗୋଟିଏ ବନ୍ଧୁରେ ଶେଷ ହୋଇଥାନ୍ତି ।

କାଇରୋ ନଗରର ଅଦୂରରେ ତିନୋଟି ବଡ଼ ପିରାମିଡ୍ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ତହିଁ ଭିତରେ ସବୁଠାରୁ ବୃହତ୍ ଓ ପୁରାତନ ହେଲା ଫାରେ ଖୁଫୁଙ୍କ କବର ଉପରେ ନିର୍ମିତ ପିରାମିଡ୍ । ଏ ଗୋଟିଏ ମଣିଷ ଦ୍ଵାରା ନିର୍ମିତ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଇମାରତ । ଯେତେକ ସ୍ଥାନ ଏହା ମାଡ଼ ବସିଛି, ତହିଁ ଭିତରେ ରୋମର ସେଣ୍ଟ ପିଟର୍ସ ଗୀର୍ଜା, ଲଣ୍ଡନ୍ର ଡେବିଡ୍ ମିନିଷ୍ଟାର ଗୀର୍ଜା ପାଇଁ ଥାନ ହୋଇଯାନ୍ତି । ୪,୬୦୦ ବର୍ଷ ତଳେ ଏକ ଲକ୍ଷ ଶ୍ରମିକ ଓ ମିସ୍ତ୍ରୀ କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷ କାଳ ଲାଗି ଏ ପିରାମିଡ୍ ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲେ ।

ଆଜିର ଜଣେ ଲେଖକ କହୁଛନ୍ତି, ଏ ଯୁଗର ସବୁ ବିଜ୍ଞାନ ଓ ବୈଜ୍ଞାନିକ ବିଦ୍ୟା ଖଟାଇ ମଧ୍ୟ ମଣିଷ ଖୁଫୁଙ୍କ ପିରାମିଡ୍ ଭଳି ଇମାରତଟିଏ ବନାଇ ପାରିବ କି ନା ସନ୍ଦେହ ।

ମୋଜେସଙ୍କ ଅଭିଯାନ

ହଜାର ହଜାର ବର୍ଷ ତଳେ କଥା । ମିଶରର
ରାଜା ଫାରେଙ୍କର କନ୍ୟା ମୂଳ ନୟାବୋ ଧୂଳ
କରୁଥିଲେ । ହଠାତ୍ ସେ ଦେଖିଲେ, ତେ ଟିଏ
ମେଡ଼ି ଭାମି ଚାଲିଛି; ରାଜକନ୍ୟା ତାକୁ ଉଠାର
କରି ଦେଖିଲେ ତହିଁ ଉତରେ ତନିମାଝର ପୁଅ
ଛୁଆଟିଏ ।

ସେତେବେଳେ ମିଶରରେ ପ୍ରବାସୀ ଝିଅରେ
ରହୁଥିବା ଯିହୁଦୀମାନଙ୍କ ସଖ୍ୟା ବଡ଼
ଗୁଲିଥାଏ । ତେଣୁ ଫାରେଙ୍କ ହୃଦୟ ଅନୁସାରେ
ଯିହୁଦୀ ପରିବାରରେ ପୁଅଟିଏ ଜନ୍ମ ହେବା
ମାତ୍ରେ ତାକୁ ତାଙ୍କ ସେନ୍ୟମାନେ ହତ୍ୟା
କରୁଥିଲେ । ପୁଅକୁ ରକ୍ଷା କରିବା ନିମନ୍ତେ
କୌଣସି ମାଆ ତାକୁ ନଈରେ ଭସାଇ ଦେଇଛି
ବୋଲି ରାଜକନ୍ୟା ବୁଝିଲେ ।

ସେ ପୁଅର ଭଉଣୀ ଦୁଇରେ ଆଇଁ ଚାହିଁ
ଦେଖୁଥିଲା । ସେ ଆସି ଦିନେ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କୁ
ପଚାରିଲା, “ପିଲାଟି ପାଇଁ ପଦେଇକା

ଦରକାର !” ରାଜକନ୍ୟା ପିଲାଟକୁ ପାଳିବାଦି
ଦାସିର ସେହି ଝିଅକୁ ଦେଲେ । କନ୍ୟା
ତା’ ଟିକି ଭାଇକୁ ନିଜ ଦରକୁ ମାଆ ପାଖକୁ
ନେଇ ଆସିଲା—କିନ୍ତୁ ଘୂଅଟି ଆସିଲା ଗୋଟି
ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କ ପୋଷ୍ୟପୁତ୍ର ରୂପେ ! ଅନ୍ୟତ୍ର
ସେ ନିର୍ଭୟରେ ବଢ଼ିଲା ।

ସ୍ବିଡ଼ୁଦମାନଙ୍କ ଉପରେ ମିଶର ବାସୀମାନେ
ପ୍ରବଳ ଅତ୍ୟାଚାର କରୁଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କୁ
ହୀତଦାସ ରୂପେ ଶତାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
ସାମାନ୍ୟ ଭୁଲ୍, ଘୁଟି ପାଇଁ ଯଲ୍ଲଣା ବା ମୃତ୍ୟୁ-
ଦଣ୍ଡ ଦେଉଥିଲେ । ବାଇବେଲ୍‌ରୁ ଜଣାଯାଏ,
ଦିନେ ଏକ ନିର୍ଜନ ସ୍ଥାନରେ ମୋଜେସ୍
ଦେଖିଲେ ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ାରେ ନିଆଁ ଜଳୁଛି
ଅଥବା ବୁଢ଼ାର କିଛି କ୍ଷତି ହେଉନାହିଁ ।
ସେହି ନିଆଁରୁ ଆବିର୍ଭବ ହେଲେ ଇଶ୍ବର ।
ସେ ମୋଜେସ୍‌ଙ୍କୁ କହିଲେ କି ସେ ସ୍ବିଡ଼ୁଦ
ଜାତିର ନେତୃତ୍ବ ନିଅନ୍ତୁ । ଇଶ୍ବର ମୋଜେସ୍‌କୁ
ଏପରି କିଛି ଗୁଣ ଦେଲେ, ଯାହା ଫଳରେ
ସେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଭିତରେ ବିଶ୍ବାସ ଉତ୍ପନ୍ନକାରୀ
ପାରିବେ ।

ମୋଜେସ୍‌ ପାରେଙ୍କୁ କହିଲେ କି ତାଙ୍କ
ଲୋକଙ୍କୁ ମିଶର ଛାଡ଼ି ଚାଲି ଯିବାପାଇଁ ଅନୁମତି
ମିଳୁ । ପାରେ କିନ୍ତୁ ଶୁଣିଲେ ନାହିଁ । ମୋଜେସ୍
ଗୋଟାଏ ପରେ ଗୋଟାଏ ଅତ୍ୟୁତ କାଣ୍ଡ
କଲେ । ତାଙ୍କ କହିବା ଅନୁସାରେ ନୀଳ
ନଦୀର ପାଣି ରକ୍ତ ହୋଇଗଲା ଦେଶଯାକ
ବେଙ୍ଗ, ଝିଞ୍ଜିକା ଓ ଉକୁଶୀରେ ଭର୍ତ୍ତି
ହୋଇଗଲା । ଶୁଷ୍କ ବାତ୍ୟାରେ ଦେଶର
ଫସଲ ଧ୍ବଂସ ହେଲା । ପରେ ପରେ ଦେଶ-
ଦେଲ ମହାମାରୀ । ପୁଣି ମିଶରୀୟ ପରିବାର
ସବୁର ପ୍ରଥମ ସନ୍ତାନମାନ ମରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

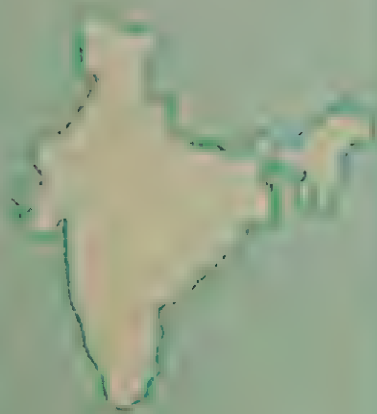
ତେବେ ଯାଇ ପାରେ ସ୍ବିଡ଼ୁଦମାନଙ୍କୁ ମିଶର
ଛାଡ଼ିବା ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦେଲେ ।

ମୋଜେସ୍‌ ସେମାନଙ୍କୁ ଇସ୍ରାଏଲ୍ ଅତିମୁଖେ
ନେଇଗଲେ । ଆଗରେ ପଡ଼ିଲା ଲେହ୍ବତ
ସାଗର । ତା’ର ଜଳସ୍ତରୀ ଦୁଇଭାଗ ହୋଇ
ଯାଇ ମୋଜେସ୍‌ ଓ ତାଙ୍କ ଲୋକଙ୍କୁ ସେପାରେ
ଯିବାକୁ ବାଟ ଦେଲା, କିନ୍ତୁ ପରେ ସେମାନଙ୍କୁ
ବାଧ କରି ମିଶର ଫେରିବା ନେବାକୁ ଆସୁଥିବା
ପାରେଙ୍କ ସୈନ୍ୟମାନେ ସେ ବାଟରେ ଗୋଡ଼-
ଦେବା ମାତ୍ରେ ଜଳସ୍ତରୀ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ
ଉଜାଡ଼ି ପଡ଼ିଲା । ସେମାନଙ୍କର ସଲ୍ଲ
ସମାଧି ହେଲା ।

ସ୍ବିଡ଼ୁଦମାନେ ଇସ୍ରାଏଲ୍‌ରେ ପହଞ୍ଚିଲେ,
କିନ୍ତୁ ସେ ଦେଶର ସୀମାନ୍ତରେ ପାଦଦେବା
ପୂର୍ବରୁ ମୋଜେସ୍‌ ଶେଷ ନିଃଶ୍ବାସ ଜାଣି କଲେ ।

ଏହି ଦୃଶ୍ୟକୁ ଆଂଶିକ ଭାବରେ ବୋଲି
ବିଶ୍ବାସ କରାଯାଏ । ଏହି ଘଟଣାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା
ଏକ ନୂତନ ଦେଶ ।

ଭାରତର ଇତିହାସ
ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିପାତ
କରାଯାଉ

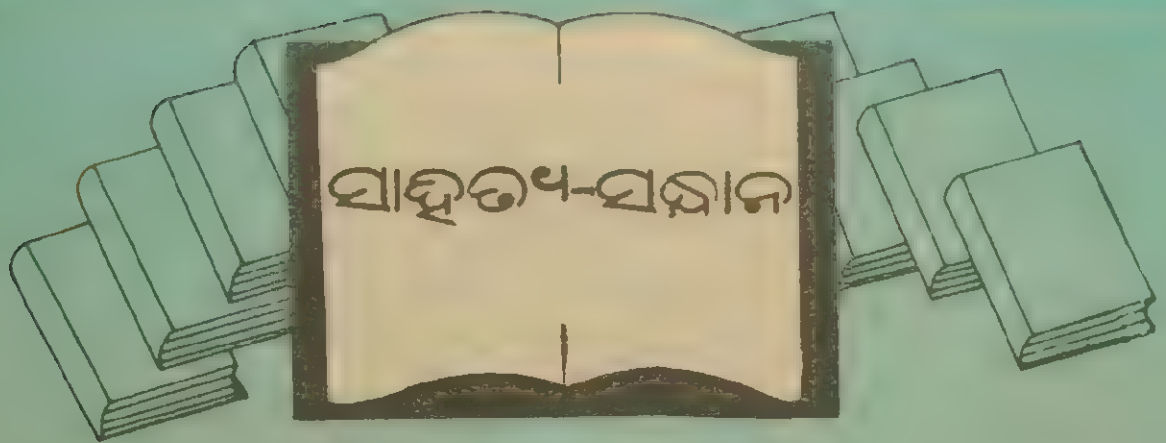

୧. କେଉଁ ପ୍ରାଚୀନ ନଗରର ନାମ ଦୁଇଟି ନଦୀର ନାମରୁ ଆସିଛି ?
(କ) ସେ ଦୁଇ ନଦୀର ନାମ କ'ଣ ?
(ଖ) କେଉଁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ନଦୀ ସହ ସେ ଦୁହେଁ ଯୁକ୍ତ ?
(ଗ) ସେ ନଗର କାହିଁକି ବ୍ୟାପୀତ ?
୨. କେଉଁ ଭାରତ-ବେତ୍ତା ତାଙ୍କ ମାତୃବଣି ଅନୁସାରେ ନିଜ ପରିଚୟ ବଦଳ କରୁଥିଲେ ?
(କ) କେବେ ସେ ଭାରତକୁ ଆସିଥିଲେ ?
(ଖ) ସେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜନ୍ମିତା ବଣିର ନାମ କ'ଣ ?
(ଗ) ତାଙ୍କର ସବୁଠୁଁ ବ୍ୟାପୀତ ପୂର୍ବପୁରୁଷଙ୍କ ନାମ କ'ଣ ?
୩. ଆକବରଙ୍କ ରାଜତ୍ବର ବେରଗୀ ଦେଇଥିବା ବନ୍ଦର ନାମ କ'ଣ ?
(କ) କିଏ ତା'ର ଲେଖକ ?
(ଖ) ସେ ଲେଖକଙ୍କର ଅନ୍ୟ ବନ୍ଦର ନାମ କ'ଣ ? ପ୍ରଥମ ବନ୍ଦୁ ତା'ର ପାର୍ଥକ୍ୟ କ'ଣ ?
୪. ପ୍ରାଚୀନ କାଳରେ କେଉଁ କେଉଁ ବ୍ୟାପୀତ ରାଜବଣି ଦକ୍ଷିଣ ଭାରତ ଉପରେ ରାଜତ୍ବ କରୁଥିଲେ ?

ବିଜ୍ଞାନ, ଆବିଷ୍କାର, ଉଦ୍ଭାବନ ତଥ୍ୟ

୧. ନିଅନ୍ ଆଲ୍‌ଅର ଉଦ୍ଭାବନ କେବେ ଓ କାହାଦ୍ୱାରା ହୋଇଥିଲା ?
୨. ଗୋଟାଏ ବକ୍ରପାତରେ କେତେ ବିନ୍ଦୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୁଏ ?
୩. ବିଶ୍ୱଜଗତର ବୟସ କେତେ ?
୪. ଦୁରବସ୍ଥିତ ଉଦ୍ଭାବନ କେବେ ଓ କାହାଦ୍ୱାରା ହୋଇଥିଲା ?
୫. ପୃଥିବୀଠାରୁ ସୂର୍ଯ୍ୟ ସବୁବେଳେ ସମାନ ଦୂରତ୍ବରେ ଥାଏ କି ?
୬. ଉଡ଼ନ୍ତା ଥାଲିଆ କେବେ କେବେ ବେଶି ସଂଖ୍ୟାରେ ଦେଖାଯା'ନ୍ତି କି ?
୭. କେଉଁ ଦେଶରେ ସବୁଠାରୁ ସଂଖ୍ୟକ ସମ୍ବାଦପତ୍ର ପ୍ରକାଶ ପାଏ ?
୮. ମଣିଷ ହାତର ଏକ ବର୍ଗରୂପ ସ୍ଥାନରେ କେତେ ଡିଗ୍ରୀ ରହୁଥିବାବେଳେ ?
୯. ପାଣି ନ ଥିବା ଓଷାରୁ ଅଧିକ କାଳ ରହୁଥିବାବେଳେ କେଉଁ ପ୍ରାଣୀ ?
୧୦. କେଉଁ ପ୍ରାଣୀର ଗନ୍ଧ ମାରିଲେ ଦୁଇରୁ ବାରିହୁଏ ?

(.....ଉତ୍ତର ସ୍ଥ : ୮ରେ)

୧. ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଲୋକ କେଉଁ ଭାରତୀୟ ପୋଥି ପଢ଼ନ୍ତି ?
 (କ) ସେ ପୋଥିରେ କେତେ ଅଧ୍ୟାୟ ରହିଛି ?
 (ଖ) ସେ ପୋଥି କେଉଁ ବହିର ଅଂଶ ବିଶେଷ ?
 (ଗ) ତା'ର ଲେଖକ କିଏ ?
୨. କେଉଁ ବିଶ୍ୟାତ ଭାରତୀୟ ନାଟ୍ୟକାର ଓ କବିଙ୍କ ମୂଳ ନାମ ଅଜ୍ଞାତ ?
 (କ) ସେ ମୂଳ ନାମ ବଦଳରେ ଅନ୍ୟ ନାମ ନେଲେ କାହିଁକି ?
 (ଖ) ତାଙ୍କ ରଚିତ ନାଟକ ସବୁ କ'ଣ ?
 (ଗ) ତାଙ୍କ ରଚିତ କାବ୍ୟ ସବୁ କ'ଣ ?
୩. ଗୋଟିଏ ପ୍ରାଚୀନ ବହି ଅନୁସାରେ ଜଣେ ନାଗର ଅଭିଶାପରେ ଏକ ସହର ଜଳିଯାଇଥିଲା । କେଉଁ ସହର ?
 (କ) ସେ ନାଗ କିଏ ?
 (ଖ) ସେ ବହିର ନାମ କ'ଣ ? ଲେଖକ କିଏ ? କେଉଁ ଭାଷାରେ ଓ କେବେ ତାହା ଲେଖା ହୋଇଥିଲା ?

.....ଉତ୍ତର ପୃ : ୮ରେ

ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦ : ଭାରତର ସବୁ ଭାଷାରେ !

ଓଡ଼ିଆ : ଶୁଦ୍ର; ଅସମିୟା : ଶୁଦ୍ର; ବଙ୍ଗଳା : ଶୁଦ୍ର; ଇଂରାଜୀ : ଶୁଦ୍ର;
 ଶ୍ରୀଲଙ୍କା : ବ୍ୟାପାରୀ; ହିନ୍ଦୀ : ଶୁଦ୍ର; କନ୍ନଡ଼ : ବ୍ୟାପାରୀ; କାଶ୍ମୀରୀ : ସାଗିର୍ଦ୍ଧ;
 ମାଲୟାଲମ : ବ୍ୟାପାରୀ; ମାଗଧୀ : ବ୍ୟାପାରୀ; ପଞ୍ଜାବୀ : ବ୍ୟାପାରୀ;
 ସଂସ୍କୃତ : ବ୍ୟାପାରୀ; ଫାର୍ସୀ : ସାଗିର୍ଦ୍ଧ; ତାମିଲ୍ : ମାନବନ;
 ତେଲୁଗୁ : ବ୍ୟାପାରୀ; ଉର୍ଦ୍ଦୁ : ତାଲିକଲ୍ ମା.

ତୁମେ କ'ଣ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ

- * ଯେ ଆର୍ଯ୍ୟମାନେ ଭଲତ ବାହାରୁ ଭଲତ ଭିତରୁ ଆସିଥିଲେ
- * ଯେ ଜଳସ୍ନାନ ଆମେରିକାରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ପ୍ରଥମ ଦେଖି
- * ଯେ ଯେତେବେଳେ ମୁଣ୍ଡଟିଏ ଥିବା ଏକମାତ୍ର ପ୍ରାଣୀ ହେଲା କଲ୍ୟାଣ ?

ନା !

- * ଏ ତତ୍ତ୍ୱ ଆମାଜ ମାତ୍ର । ଏହାର କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ ।
- * ନା, ନରଠେରୁ ପାଇ ଲକ୍ଷ ଏହିକ୍ ସବୁ ୨୦୦୦ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ଆମେରିକାରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହେଲେ ।
- * ନା, କଙ୍ଗାରୁ ଭଲ ଯେତେବେଳେ ମୁଣ୍ଡିଥିବା ପ୍ରାଣୀ ଆହୁରି ଅଛନ୍ତି, ଯଥା କୋଆଲା ଭଳି, ଅପୋଷାମ୍ ଏବଂ ଓମ୍ବୁଆଟ୍ ।

ଅନ୍ୟନ୍ୟ ଉତ୍ତର

ସେ କିଏ ?

କାଳିଦାସ । କିମ୍ବଦନ୍ତ ଅନୁସାରେ ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସରଳ ମଣିଷ ଥିଲେ ! ଜଣେ ବଜ୍ରକୁମାରୀ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ମୁରକକୁ ବଢ଼ି ହେବେ ବୋଲି ଜିଦିକରି ଜଣକ ପରେ ଜଣେ ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ ନାପସନ୍ଦ କରନ୍ତେ କେତେ-କେତେ ହତାଶ ପଣ୍ଡିତ ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବା ନିମନ୍ତେ ବାହାରିଲେ । ସରଳ କାଳିଦାସଙ୍କୁ (ତାଙ୍କ ମୂଳନାମ ଜଣାନାହିଁ) ନିପଟ ଓଲଟିବୋଲି ଭାବି ସେମାନେ ତାଙ୍କୁ ନେଇ ବଜ୍ରକୁମାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରତାରଣ କରୁ ବଳି କସର ଦେଲେ । ଶୀଘ୍ର ବଜ୍ରକୁମାରୀ ସେକଥା ବୁଝିପାରୁ ତାଙ୍କୁ ଅପମାନ ଦେଲେ । ଗନ୍ଧାର ବାଜି ଅଂଶ ତ ଜାଣନ୍ତି ।

ଇତିହାସ

୧. ବାବୁଶୀ (କ) ବରୁଣ ଓ ଅସୀ (ଖ) ଗଙ୍ଗା (ଗ) ବିଶ୍ୱନାଥ ନାମରେ ଦିତି ଶିବଙ୍କ ମନ୍ଦିର ଯୋଗୁଁ ।
୨. ବାବର । ସେ ତାଙ୍କ ମଙ୍ଗୋଲ ମାତୃ-ଦଶ ଅନୁସାରେ ମୋଗଲ ବୋଲି ପରିଚିତ (କ) ୧୫୨୭ରେ (ଖ) ମୋଗଲ ବଂଶ (ଗ) ତେଲିକ୍ ଖାଁ ।
୩. ଅକବରନାମା (କ) ଅନୁର ଫତଲ,

(ଖ) ଆରନ୍-ର-ଆକବର । ଏ ଦ୍ୱିତୀୟ ବହୁଟି ଆକବରଙ୍କ ଶାସନ କାଳର ପର-ସଂଖ୍ୟାନ ଓ ତଥ୍ୟକୁ ନେଇ ଲେଖା ।
୪. ଶୈଳ, ଦାଣ୍ଡ ଓ ତେର ।

ବିଜ୍ଞାନ

୧. ଫରସୀ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଜର୍ଜ କୁର୍ । ୧୮୧୦ ମସିହାର ଡିସେମ୍ବର ୩ ତା : ରେ ପ୍ୟାରିସ୍ ମୋଟର ପ୍ରଦର୍ଶନୀରେ ତାଙ୍କ ଉଦ୍ଭବିତ ଅଲୈକ ପ୍ରଥମେ ଜନ-ସାଧାରଣ ଦେଖିଲେ ।
୧. ୨,୨୫୦ ନିୟୁଟନ୍ କୋଣ୍ଡାସ୍ତାଟ ବ୍ୟୁତ ଶକ୍ତି ।
୩. ୧୫ ରୁ ୧୦୦ ବିଲିଅନ୍ ବର୍ଷ ।
୪. ମିଡ୍ଲ୍-ବାଗର ଜଣେ ଚକ୍ରମା ଦୋକାନୀ ହାନ୍ସ ଲିପାର୍ସେ ଏହାର ଉଦ୍ଭବକ ଭାବେ ପରିଚିତ । କିନ୍ତୁ ଅସଲ ଉଦ୍ଭବକ ଗୁଡ଼ାଏ ଲେନ୍ସ ନେଇ ଖୋଜୁଥିବା ତାଙ୍କ ଦୋକାନର ଚାକର ପିଲଟିଏ ।
୫. ନା, ଶୀତ କାଳରେହିଁ ସୂର୍ଯ୍ୟ ସୂକ୍ଷ୍ମଦର୍ଶନ ନିକଟରେ ହୋଇଥାଏ । ବ୍ୟବଧାନ ତଳେ ନିୟୁଟନ୍ ମାଇଲ୍ କମିଯାଏ ।
୬. କାରଣ ଯାହା ହେଉନା କାହିଁକି, ଶୁଦ୍ଧତା ପୃଥିବୀର ନିକଟରେ ହେଲା ବେଳେ

ଅଧିକ ମାତ୍ରାରେ ଉତ୍ତରା ଧାନଧର ଗବର ମିଳେ ।

୨. ଆମେରିକା ସୁକ୍ରଗନ୍ତ । ପୃଥିବୀର ସମୁଦାୟ ସମ୍ପାଦ ପତ୍ରର ଅଧ୍ୟାୟ ଆମେ-ରିକା ଓ କାନାଡାରୁ ପ୍ରକାଶିତ ହୁଅନ୍ତି ।
୮. ୭୨ ଫୁଟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।
୮. ଜରସ
୧୦. ସ୍ୱାକ୍ଷର ଗତି

ସାହିତ୍ୟ

୧. ଶମ୍ଭୁ ଉଗବତ୍ ଗୀତା । ଏହା ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅବତାର ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର ।
- (କ) ଅଠର (ଖ) ମହାଭାରତ (ଗ) ଏକ) (ଗ) ବ୍ୟାସ ।
୨. କାଳିଦାସ (କ) ଦେବୀ କାଳୀଙ୍କ ବରରେ ସେ ଧର୍ମିତ ଧାର୍ମିକଲେ ଲେଖି ।
- (ଖ) ମାଳବିକାଗ୍ନିମିତ୍ର, ହରିମୋକ୍ଷା ସାମୁନ୍, ଅଭିଜ୍ଞାନ କୁକୁଳମ୍ ।
- (ଗ) ରଘୁବଂଶମ୍, କୁମାର ସମ୍ବତ୍ସମ୍ ମେଘଦୂତମ୍ ।
୩. ମହବର (କ) କରୁଣା (ଖ) ସିନ୍ଧୁ-ପଦ୍ମିକରମ୍ ବଜ୍ରକୁମାର ଲିଙ୍ଗେ ଆଜିଗଲ୍ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତି ହିନ୍ଦୁ ବର୍ଷ ତଳେ ଲିଖିତ ।

ସାବିତ୍ରୀ ଓ ସୁକୁମାର କାହାଣୀ

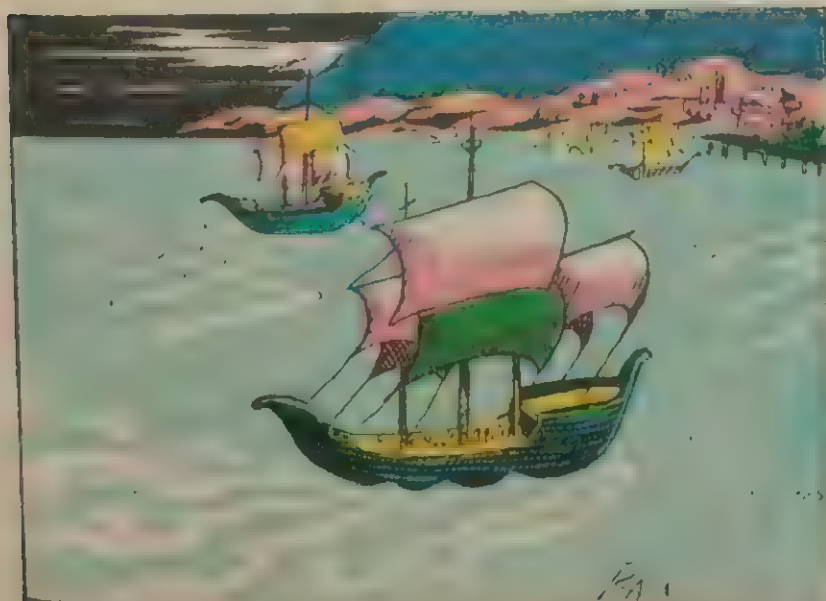
ସୁକୁମାର ନୃପୁର

କୁଳଦେବଙ୍କ ବର୍ଷ ତଳେ ସୁକୁମାରଙ୍କୁ
କାବେରୀ ନଦୀର ମୁହାଣରେ ଥିଲା ଏକ
ବସନ୍ତ ନଗରୀ । ନାମ ସୁକୁମାର । ସେ
ନଗରୀ ଥିଲା ଗୋଲ ଗଜାଙ୍କ ଗଜଧାନୀ,
ମନ୍ଦିର, ସୌଧମାଳ ଓ ବନ ଭଗବନରେ
ସୁଶୋଭିତ ।

ଗୋଲ ଗଜାମାନେ ନିଜ ନିଜର ନ୍ୟାୟ
ପରାମର୍ଶଦା ଯୋଗୁଁ ବ୍ୟସ୍ତ ଥିଲେ ।
ଲୋକେ ସ୍ବାଧୀନ ଭାବରେ, ନିର୍ଭୟରେ
ଜୀବିକା ନିବାହ କରୁଥିଲେ । ସ୍ତ୍ରୀ ଓ
ପୁରୁଷ ଭଳି ଦୁଇ ଦେଶ ମାନଙ୍କରୁ
ବ୍ୟବସାୟୀ ତଥା ବ୍ୟବସାୟୀମାନେ
ସୁକୁମାର ଆସୁଥିଲେ ।

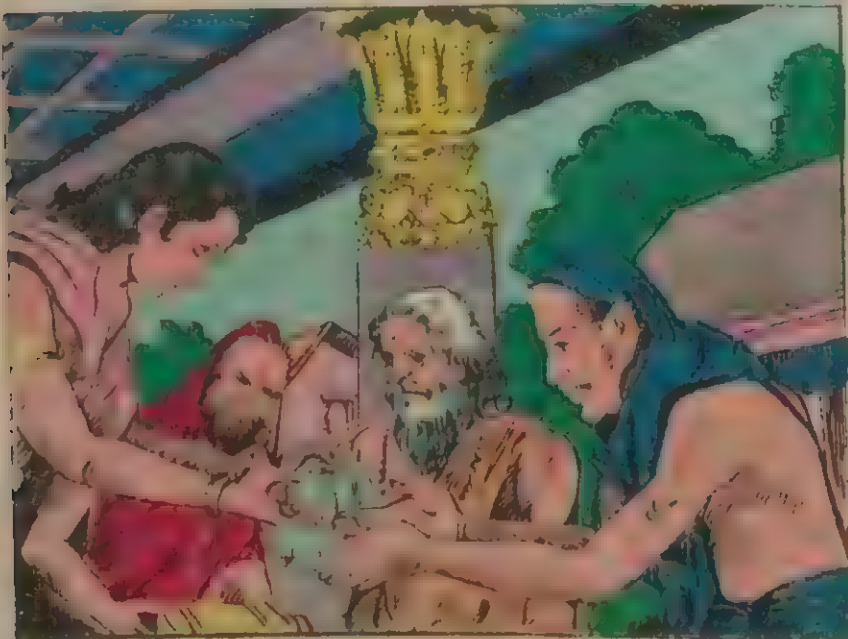
ସେ ନଗରୀ-ସରଗୁ ସମୃଦ୍ଧ ବନରେ
ସବୁଦେଲେ ଦେଶ ବଦେଶର
ଜାହାଜମାନ ଲଙ୍ଗର ପକାଇ
ରହୁଥାନ୍ତି । ସୁକୁମାର ବର୍ଷକମାନଙ୍କ
ସହ ବେପାର କରବାକୁ ବଦେଶର
ବର୍ଷକମାନଙ୍କର ବଣେଷ ଆସୁଥିବା
ହେଉ ହେଲା, ସୁକୁମାର ବର୍ଷକ-
ମାନେ ସାଧୁ ଓ ସବୁନ ।

ସୁମନ୍ତର ବକାରେ ନାନା ଅନ୍ନ-
ନାୟ ସୁନ୍ଦର ଚେଷ୍ଟମାନ ଦେଖିବାକୁ
ମିଳୁଥାଏ । ମଝି ଯୁକ୍ତାଙ୍କ ଦଳା ବୋଲି
କହିଥା'ନ୍ତି ବଞ୍ଚିଷ୍ଟ ସାଧକମାନେ । କଣ
କି କଥା ଅଲଗା, ସେ ବକାର
ଦେଖିବା ନିମନ୍ତେ ବହୁ ଦୂରରୁ ବହୁ
ନରନାରୀ ଆସୁଥାନ୍ତି ।

ସେହି ନଗରୀରେ ଥିଲେ ଜଣେ ବଞ୍ଚିଷ୍ଟ
ବୋଇତ ମାରିବ । ତାଙ୍କ ନାମ
ମାନାରକାନ୍ତ । ତାଙ୍କର କନ୍ୟା
ନାମରେ ଦନ୍ୟା ଥିଲେ । କନ୍ୟା
ଦେଖିବାକୁ ଏତେ ସୁନ୍ଦରୀ ଥିଲେ ଯେ
କେବେ ତାଙ୍କୁ ଦେବା ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ସଙ୍ଗେ
ତୁଳନା କରୁଥିଲେ । କନ୍ୟା ଯେପରି
ସୁନ୍ଦରୀ, ସେହିପରି ଶୁଣକଣ ।

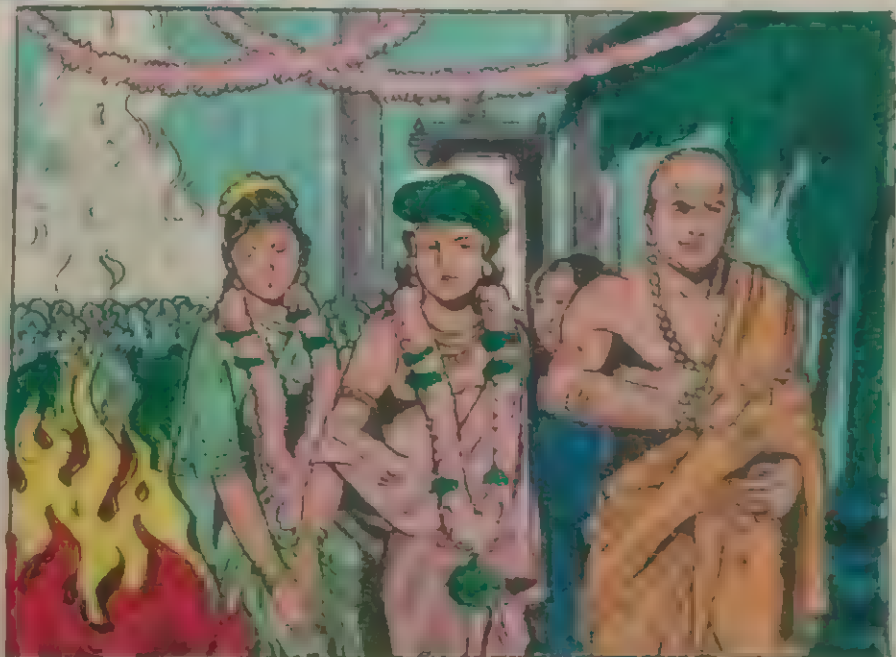
ଅଦୂରରେ ସୁମନ୍ତରର ସବୁଠାରୁ
ସମ୍ମାନିତ ସାଧକ ମାସାଦୁରନ୍ତ
ପ୍ରାସାଦ । ତାଙ୍କ ତରୁଣ ସୁନ୍ଦର ନାମ
କୋଇଲି । ସେ ଥିଲେ ଯେପରି
ବୁଦ୍ଧିମାନ, ସେହିପରି ଭଦ୍ର ।
ସେ ଅଳ୍ପ ବୟସରେହିଁ ତାଙ୍କ ଦାନ-
ପଣ ନିମନ୍ତେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଶ୍ରଦ୍ଧାଭଜନ
ହୋଇ ପାରିଥିଲେ ।

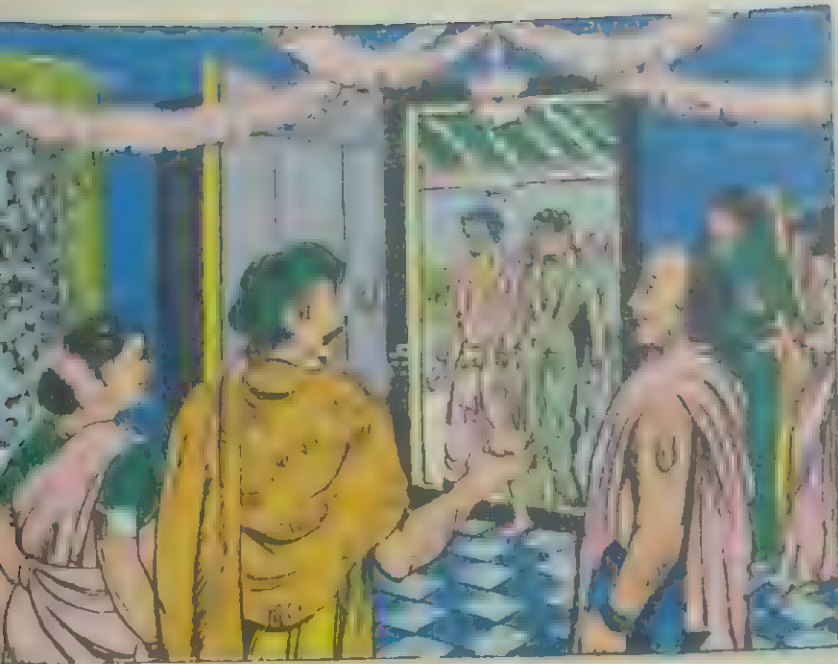
ବୋଉଟ ମାଉସ ମାଉସକାରୁ ଓ
ସାଧବ ମାଷାକୁରନ ଭାବୁ ବନ୍ଧୁ
ଥିଲେ । ଅତଏବ କଲଗା ସହ
କୋଇଲିଙ୍କ ବୋହୁ ଦେବା କଥା
ସେମାନଙ୍କ ମନକୁ ଆସିବା ସ୍ବାଭାବିକ ।
ଏ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ସେମାନଙ୍କ ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧବ
ସମସ୍ତେ ସୁଖୀ ହେଲେ ଓ ଏହାକୁ
ସମର୍ଥନ କଲେ ।

କୋଇଲିନ୍ ଓ କଲଗାଙ୍କ ବୋହୁ
ଉପଲକ୍ଷ୍ୟେ ଉଭୟ ବର ଓ କନ୍ୟା
ପକ୍ଷରୁ ପେରି ଶୋଭାପାତ୍ରା ବାହାର-
ଥିଲା, ସେଇକି ବୋହୁ ଶୋଭାପାତ୍ରା
ସୁମୁହୁରର ଲୋକେ କେତେ ଦେଖି
ନଥିଲେ । ସୁସଜ୍ଜିତ ବୋହୁ ମଣ୍ଡପରେ
ପାଇ ଉଭୟ ଶୋଭାପାତ୍ରା ପଥା
ସମୟରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଗୀତ ବାଦ୍ୟରେ
ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ ମୁଖରତ ।

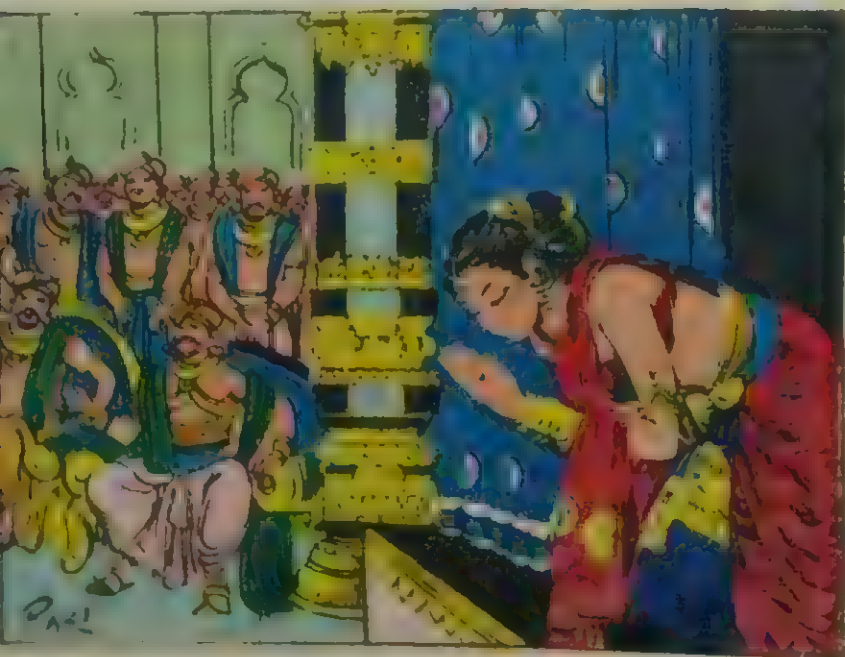
ପ୍ରଥା ଅନୁସାରେ କୋଇଲିନ୍ ଓ
କଲଗା ହୋମକୁଣ୍ଡ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କଲେ ।
ସୁବେଦିତମାନେ ବେଦମନ୍ତ୍ର ପାଠ
କରୁଥାନ୍ତି । ନରନାରୀମାନେ ସୁଗ୍ଧ
ଚନ୍ଦନ ଲତାକି ହାତ ବରକନ୍ୟାଙ୍କୁ
ଶୁଭେଚ୍ଛା ଜଣେ କରୁଥାନ୍ତି ।
ସୁମୁହୁରର ଅଧିବାସୀଙ୍କ ପାଇଁ ସେ
ଉତ୍ସବ ଥିବା ଅବସରଣୀୟ ।

ବୋଉଙ୍କର ମା ଗୁଡ଼ି ଓ ବାପା
ନମସ୍ତେ ହୋଷ୍ଟର ଘରକୁ ବୋଉ
ନିଶି କର ବସିଯାନ୍ତି । କନ୍ୟା
ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅତ୍ୟୁପସ୍ମୟା ବୋଉ ସେ
ଜାଣିଥାନ୍ତି । ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଭାବେ ସେ ସ୍ବାଧୀନ
ଭାବରେ ଚଳିବେ ଓ ନିଜ ଭାବ
ଅନୁସାରେ ଘର ସଜାଇବେ, ଏହାକୁ
ପୁର ବୋଉଲନ୍ଦର ମା'ଙ୍କ ଭାବ ।

ନଗରର ଅନ୍ୟ ଏକ ପ୍ରାନ୍ତରେ
ରହୁଥିଲେ ମାଧବୀ—ସତେ ଅବା
ଅଷ୍ଟସବ୍ବିଏ ସେ ସହରକୁ ବୁଲି
ଗୁଲି ଆସିଲେ । ସେ ହେଲେ ନର୍ତ୍ତକୀ ।
ବହୁଦିନ ଧରି ସେ ନୃତ୍ୟାଭ୍ୟାସ
କରୁଥାନ୍ତି । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆୟତ୍ତ
କରୁଥାନ୍ତି ଗୀତ ବୋଉବାର କଲ ।

ଯେତେବେଳେ ସେ ନୃତ୍ୟ ଓ ସଙ୍ଗୀତ
ବଦ୍ୟରେ ରହିଥିବା ହୋଇଛନ୍ତି ବୋଉ
ତାଙ୍କ ଗୁରୁ କହୁଲେ, ସେତେବେଳେ
ସେ ବାଜା ଆଗରେ ତାଙ୍କ କଲ
ପରିବେଷଣ କରବା ନମସ୍ତେ ପ୍ରସ୍ତୁତ
ହେଲେ । ସେହିନ ସଙ୍ଗୀତରେ
ପ୍ରେମାଳୟ ନଗରର ସମସ୍ତ ଲୋକଙ୍କ
ଦ୍ଵାରା ଭାରି ହୋଇଯାଉଥାଏ । ବାଜା
ଆସିଲେ । ହେଉ ମାଧବୀ
ନୃତ୍ୟାଭ୍ୟାସ । (କ୍ରମେ)

କଥାର ଘୁଇ ଭଙ୍ଗୀ

ସୁଧାକର ରାଜଦରବାରରେ କାମ କରୁଥାଏ ।

ଛୁଟି ପାଇଲେ ଗାଁକୁ ଆସୁଥାଏ । ଗାଁକୁ ଆସିଲେ ସେ ସହରରେ ତା' ପଦମର୍ଯ୍ୟାଦା କଥା ଭୁଲି ଗାଁ ଲୋକଙ୍କ ସହ ଗାଁ ମାଟିର ଜଣେ ସନ୍ତାନ ହସାବରେହିଁ ବ୍ୟବହାର କରୁଥାଏ ।

“କହୋ ଜେଜେ, ତମ ମୁହଁ ବିରସ ଲଗୁଛି କାହିଁକି?” ସୁଧାକର ସେଥର ଗାଁକୁ ଆସି ବୁଢ଼ା ରତନ ଦାସଙ୍କୁ ପଚାରିଲା । ରତନ ଦାସ ତାକୁ ଧରି ନିଜ ଘର ହତାର ଗୋଟିଏ କୋଣକୁ ନେଇଗଲେ ଓ କହିଲେ, “ଆରେ ସୁଧାକର, ମୁଁ ତୋତେ ବାଟ ଚାହିଁଥିଲି । ମୋ ନାତି ରମେଶ କଥା ତ ଜାଣୁ । ସେ ପାଠଶାଳା ପଢ଼ିଥିଲେ ବି ଚାକିରି କରିବାକୁ ପସନ୍ଦ କଲ ନାହିଁ । ଘରେ ରହି ଜମିବାଡ଼ ଦେଖାଶୁଣା କରିବାରେ ମନ ଦେଲା । ଏହା ତ ଅତି ଭରମ କଥା । ଆମେ ସମସ୍ତେ ଭାବୁଛୁ ସେ ଗୋଟିଏ

ଆଦର୍ଶ । କିନ୍ତୁ ସମସ୍ୟା କ'ଣ କି, ତା' ସହ ଗାଁ ଲୋକଙ୍କର ପଡ଼ୁନାହିଁ । ଆମ ଘର ସହ ସବୁ ଲୋକଙ୍କର ଭଲ ସମ୍ପର୍କ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଆଜିକାଲି ପ୍ରତିବେଶୀମାନେ ଆମ ଉପରେ ମୋଟେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନୁହନ୍ତି ବୋଲି ମୁଁ ବୁଝି ପାରୁଛି ।”

“କିନ୍ତୁ ଏହାର କାରଣ କ'ଣ?” ସୁଧାକର ଟିକିଏ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଚାରିଲା ।

“ତୋତେ କିଛି ଲୁଚୁଛନ୍ତି ନାହିଁ । ମୋ ବୟସ ହେଲଣି । ପାଠଶାଳା ନ ପଢ଼ିଥିଲେ ବି ମଣିଷଙ୍କ ମନ ସମ୍ପର୍କରେ ମୋର ଅଭିଜ୍ଞତା ଅଛି । ରମେଶ ବଡ଼ ଟଙ୍କା । ପାଠ ପଢ଼ିଛି, କୃଷିବିଜ୍ଞାନରେ ତା'ର ବହୁତ ଦକ୍ଷତା, ସେ ଅନ୍ୟ ଗ୍ରାମବାସୀମାନଙ୍କୁ ହେୟ ଜ୍ଞାନ କରେ । ତୁ ଯଦି ଥରେ ତା' ସହ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହୋଇ ତାକୁ ଚେତାଇ ଦିଅନ୍ତୁ, ତେବେ ତା' ସ୍ୱାଭାବ ସୁଧାକର ଯା'ନ୍ତା ।” ରତନ ଦାସ କହିଲେ ।

“ହେଉ ଜଜନେ, ସୁଧୋଗ ପାଇଲେ ମୁଁ
ତାହା କରିବି ।” ସୁଧାକର କହିଲା ।

ଦୁଇଦିନ ଭିତରେ ଗାଁ ଲୋକଙ୍କ ସହ
କଥାବାର୍ତ୍ତା କରି ସୁଧାକର ବୁଝିଗଲା, ରମେଶ
ଦ୍ଵାର୍ଥପର । ସେ ନିଜ ଅସୁବିଧା ବେଳେ ଅନ୍ୟ-
ମାନଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ କାମନା କରିବ, କିନ୍ତୁ
ଅନ୍ୟମାନେ ଅସୁବିଧାରେ ପଡ଼ିଥିଲେ ସେମାନଙ୍କୁ
ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଆଗଭର ହେବ ନାହିଁ ।
ନିଜେ ଭଲ ଫଳମୁଳ ଉତ୍ପାଦନଲେ ଅନ୍ୟ-
ମାନଙ୍କଠାରୁ ପ୍ରଶଂସା ଆଶା କରିବ, କିନ୍ତୁ
ଅନ୍ୟମାନେ କୌଣସି କାମରେ ସାପାଲୁ
ଦେଖାଇଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ସେ ପ୍ରଶଂସା କରି
ଦୁଇପଦ କହିବ, ତାହା ନୁହେଁ । ବରଂ
ସେମାନଙ୍କୁ ଥକା କରିବା ଆଉ ସମସ୍ତଙ୍କର

ସ୍ଥଳ ଗୁଡ଼ି ସମୟର ବାବୁ ଖାଲିକରିବା ବାବୁ
ତା’ର ଅଭ୍ୟାସ ।

ଦୁଇଦିନ ପରେ ଘରେ ରମେଶଙ୍କୁ ଡୋକ
ଦେଖି ସୁଧାକର ତା’ ସହ ଗପସପ କଲା ଓ
କଥା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କହିଲା, “ଆରେ ଭଲ,
ଏ ଗାଁରେ କୁ ଯେମାନେ ଲୋକ ସିଏ କ
କୃଷିଜ୍ଞାନ ପଢ଼ିବୁ । ଗାଁ ଲୋକେ ତୋତେ
ନେଇ ଗର୍ବ କରିବା କଥା । ତୁ ଯଦି
ସେମାନଙ୍କ ସହ ମିଳିବୁ, ସେମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ
କରବୁ, ତେବେ ସେମାନେ ତୋତେ ମୁଣ୍ଡରେ
ବସାନ୍ତେ ।”

“କାହାର ମୁଣ୍ଡରେ ବସିବା ମୋର ଦରକାର
କ’ଣ? କେଉଁ ଗରଜରେ ମୁଁ କାହା ସହ
ମିଶିବାକୁ ଯିବି?” ରମେଶ କହିଲା ।

“ଦେଶ ରମେଶ, ଗାଁରେ ସମସ୍ତେ ମିଳିମିଶି
 କେବା ହେଲା ଧର୍ମ । ଏହାକୁ ପଞ୍ଜିକରଣ
 ମଧୁରତା ଓ ବିଧିବଦ୍ଧ । ତୁ ସହରରେ ଶୁଦ୍ଧ
 ରହଲେ ଏକା କୋଠାର ଅନ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ
 ରହୁଥିବା ଲୋକ ସହ ବି ଆକାଶ ନଥିଲେ
 ଲେବ । କିନ୍ତୁ ଏଠାରେ ସେପରି ହେବ ନାହିଁ ।
 ତୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ସହାନୁଭୂତିଶୀଳ ହେବା
 ଆବଶ୍ୟକ । ସେଥିରେ ତୋତେହିଁ ଆନନ୍ଦ
 ମିଳିବ । ତୁ ସ୍ଵାର୍ଥପର ହେଲେ, ପରର ଛୁଦ୍ଧ
 ଖୋଜିଲେ ଲୋକେ ତୋ ପ୍ରତି ସେହପରି ଆଚରଣ
 କରିବେ ।” ସୁଧାକର କହିଲା ।

“ଝେପ୍! ମୁଁ ସ୍ଵାର୍ଥପର ଆଉ ତୁ ଭାରି
 ଭଦର ! ଆଉ ବେଶି କହିଲେ ତୋ ଗୁମ୍ଫା ଦାନ
 ଦୁଇଟା ଗ୍ରାଣ୍ଟିଦେବ ।” ରମେଶ ଶୁଣାଇ ଦେଲା ।

ସୁଧାକର କହିଲା ଓ କହିଲା, “ହେଉ ଲୋକ,
 ହେଲା । ତୁ ଆଉ କଷ୍ଟ କରି ମୋ ଦାନ
 ଗ୍ରାଣ୍ଟିବା ଦରକାର ନାହିଁ ।”

ଗଭୀର ରମେଶ ସହ ସୁଧାକରଙ୍କ କେତେ
 ହୋଇଗଲା । ରମେଶ କହିଲା, “ସୁଧା !
 ଆଗୁଣ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମଦେବ ଆଜି ମଠର ଆଗରେ
 ଗ୍ରାଣ୍ଟି ଦେବେ । ପିବୁଟି ?”

ସୁଧାକର କହିଲା, “ତୁ ମହା ସିନ୍ଧୁ, ମୁଁ
 ବି ପିବି ।”

ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ରମେଶ ଆସି ସୁଧାକରକୁ ତା’
 ଦରୁ ଡାକି ନେଇଗଲା । ଉଭୟେ ଯାଇ ମଙ୍ଗର
 ଆଗ ଯାଉଥିବା ବସିଲେ ଓ ବକ୍ତିତା ଶୁଣିଲେ ।

ଆଗୁଣ୍ୟ କହିଲେ, “ମଣିଷର ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ
 ମୂଳ କାରଣ ସେ ନିଜେ । ଯାହା ଭିତରେ ଗୁଣ

ଓ ଦୁଃଖଦା ଭଣି, ସିଏ ଯଦୁବଳେ ଅନ୍ୟର ଭୁଲ ଭ୍ରାନ୍ତ ବା ଦୋଷ ଦୁର୍ବଳତା ଉପରେ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦିଏ । ଯାହା ମନରେ ଶାନ୍ତି ସୃଷ୍ଟି କରି ଦୋଇଥିବ, ଅନ୍ୟର ଯୁକ୍ତି ବିଷୟ କହିବାକୁ ତା' ମନ ହେବ ନାହିଁ ।”

ସୁଧାକର କଣେଇ କଣେଇ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା, ରମେଶ ମନ ଦେଇ ଆରୁଣ୍ୟଙ୍କ କଥା ଶୁଣୁଛି ।

ଆରୁଣ୍ୟ ପୁଣି କହିଲେ, “ଶାନ୍ତି, ସନ୍ତୋଷ ଉପବାନଙ୍କଠାରୁ ଆସେ । କୌଣସି ମଣିଷ ବା ପରିସ୍ଥିତି ଏସବୁ ଦେଇପାରେ ନାହିଁ । ଏସବୁ ପାଇବା ମାର୍ଗ ହେଲା ଅନ୍ୟପ୍ରତି ସହାନୁଭୂତିଶୀଳ ହେବା, ନିଜେ ସ୍ୱାର୍ଥପର ନ ହେବା ।”

ସୁଧାକର ପୁଣି ରମେଶ ଆଡ଼େ ଅନାଇଲା । ରମେଶ ଆରୁଣ୍ୟଙ୍କ ଦାନ୍ତ ଶୁଣିବାକୁ ବାହାର-ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ତ ?

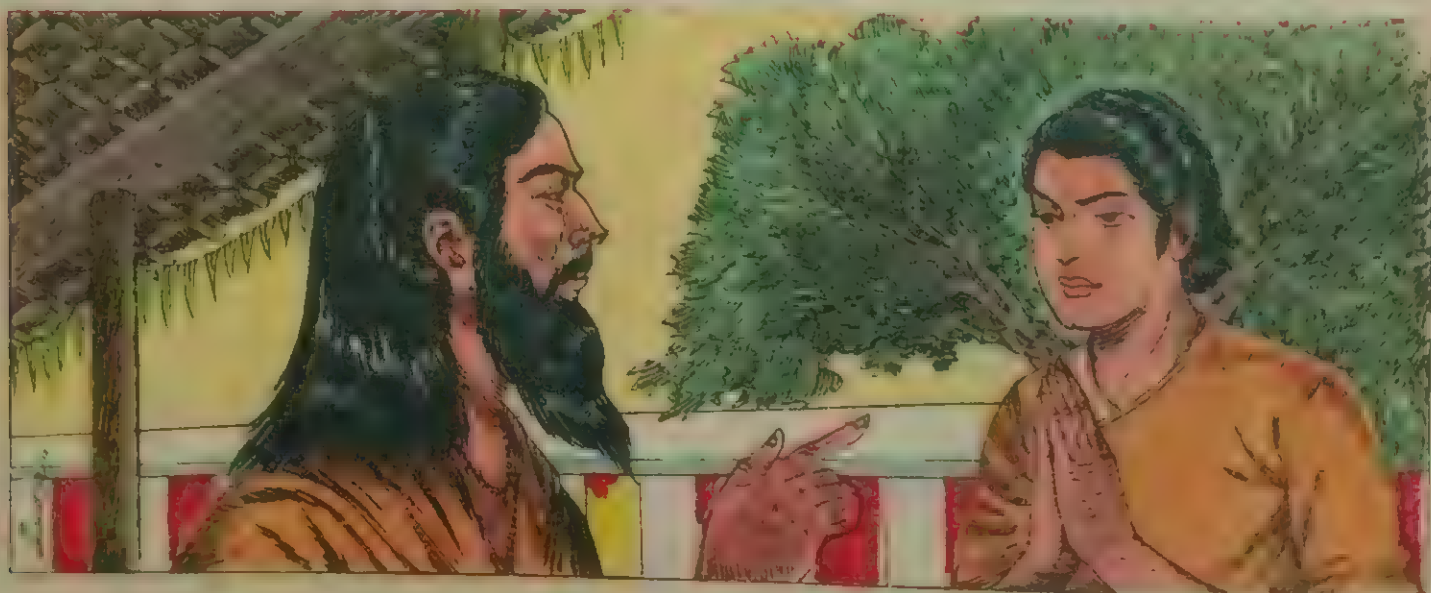
ସତ୍ର ଶେଷ ହେଲା । ବାଟରେ ରମେଶ କହିଲା, “କରେ ସୁଧା, ଆରୁଣ୍ୟଙ୍କ ଶ୍ରବଣ କିପରି ଲାଗିଲା ? ମୋତେ ତ ଭାରି ଭଲ ଲାଗିଲା ।”

“ଆରୁଣ୍ୟ କି ପାଠ୍ୟ ପଢ଼ିଛନ୍ତି ?”
ସେ ବାସ୍ତବିକ ଭାବରେ କହିଲେ,

ସୁଧାକର ଆମୋଦିତ ହେଲା । ପରଦିନ ସେ ଆରୁଣ୍ୟଙ୍କୁ ଭେଟିଲା । ଆରୁଣ୍ୟ ତାକୁ ଗଜ-ଦରବାରର ଆଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ସୁଧାକର ଏକାନ୍ତରେ ତାଙ୍କୁ ରମେଶଙ୍କ କଥା କହିଲା ଓ ପଚାରିଲା, “ଆରୁଣ୍ୟ ! ଆଜଣ ଯାହା ବୁଝାଥିଲେ, ମୁଁ ତାକୁ ଯେଉଁଆଁ କହିଥିଲି । କିନ୍ତୁ ସେ ମୋ ଉପରେ ଗୁଣିଲେ । ଆପଣଙ୍କର ପ୍ରଶଂସା କଲା । ଏହାର ରହସ୍ୟ କ’ଣ ?”

ଆରୁଣ୍ୟ ହସି ହସି କହିଲେ, “ତମେ ତାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ସ୍ୱାର୍ଥପର ବୋଲି କହିଲ । ମୁଁ ଯାହା କହିଥିଲି, ତାହା ସମସ୍ତ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ପ୍ରତି ସାଧାରଣ ଭାବରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ । ତେଣୁ ତାକୁ ସେ ନିଜ ଉପରକୁ ନେଇ ନାହିଁ । ତମ କଥା ନିଜ ଉପରକୁ ନେଲା । ସତେ ସତେ ନିଜ ଅନ୍ତରେ ଲାଗିଲା ।”

ସୁଧାକର ବୁଝିଲା ।

କିନ୍ତୁ ତାହା ମଧୁ ଯଦି ଶୁଣି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ କହିଲେ,

ଏପରି ଅବସ୍ଥାରେ ମୁଁ ଏବଂ ଭାଇ ବଳରାମ
ଏ ସ୍ଥାନ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବା ଉଚିତ । କାରଣ ଆମର
ପାଇଁ କେବଳ ଏଠାରେ ଥିବା ଗୁରୁ ଗୁରୁ ଓ
ହଜାର ହଜାର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପାଇଁ ଅନାଦିକାରୀ
ଜୀବନ ଦେବେ । ପ୍ରଜାମାନଙ୍କର ଏପରି କ୍ଷତି
ଆମେ ଗ୍ରହଣ କରୁନାହିଁ । ତେଣୁ ଆମେ ଦୁର୍ଗ ବାହାରକୁ
ଯାଇ ଯିବା ଉଚିତ୍ କହିବା ! ସେଠାରେ
କୌଣସି ଏକ ଦୁର୍ଗ ଆକାରରେ ଉଭୟ ଜଗନ୍ନାଥ
ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଉଠିବେ । ଏଠାରେ କିମ୍ବା କାରଣରେ
କାହିଁକି ପ୍ରଜାତି ଶାସନକୁ ବାଧାପାତଳ କରିବୁ ?”

କୃଷ୍ଣଙ୍କର ଏକଥାକୁ ସମସ୍ତେ ଶୁଣିଲେ ।
ତା’ପରେ କୃଷ୍ଣ ଓ ବଳରାମ ମଧୁରାଜ୍ୟରୁ
ବାହାରକୁ ଥିବା ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ପାଞ୍ଚାତ କରି

କହିଲେ, “ହେ ମନ୍ଥନୀ, ଆପଣ ଏଠାକୁ
କି କାର୍ଯ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଆଗମନ କରିଛନ୍ତି ? ଯୁଦ୍ଧ
ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରତି ଏତେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସୂଚନା । ଯଦି
କିଛି ପରକାରୀ କରବାକୁ ଚାହାନ୍ତି ତ ଆମେ
ଆପଣଙ୍କର ପହାସ୍ତୁତା କରିବୁ । ମନ୍ଥନ ଯୁଦ୍ଧ
କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ଦେବେ କରନ୍ତୁ; କିନ୍ତୁ
କାହିଁକି ?”

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ଅସ୍ତେଷ୍ଟ ପରିହାର
ଜଗନ୍ନାଥ କହିଲେ, “ବହୁତ କଥା କହି ଜାଣୁ
ନୁହେଁ । ଶୁଣିଲି ତୁ ଓ ତୋ ଭାଇ ଗୁରୁ
ବଳବାନ୍ । ମୋ କ୍ଷୁଦ୍ର କଂସକୁ ମାରିମାରିଛୁ ।
ଏହାର ପ୍ରତିଶୋଧ ମୁଁ ନେବାକୁ ଆସିଛି । ଯା
ଅସ୍ତେଷ୍ଟ ନେଇ ଆସ । ଯୁଦ୍ଧ କରିବା । ଦେଖିବା
କିଏ ବଳଶାଳୀ । ଆସିଲା ପରକାରୀରେ

ସହାୟତା କରିବାକୁ । ଭାରି ଚିକ୍କଣ କଥା କହିଜାଣୁ ।”

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଟିକିଏ ହସିଲେ ଓ କହିଲେ, “ଠିକ୍ ଅଛି ଆମେ ଏବେ ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗକୁ ଯାଉଛୁ । ତମେ ଯୁଦ୍ଧ କରୁଥା,” ଏତିକି କହି ସେ ଓ ବଳରାମ ଦକ୍ଷିଣ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଶୀଘ୍ର ଚାଲିଗଲେ । ଯାଉଁ ଯାଉଁ ସେ ବନ୍ୟାତଳରେ ଦେଖିଲେ ଭଗବାନ୍ ପର୍ଶୁରାମଙ୍କୁ । ସେଠାରେ ବାତାବରଣ ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର ଥିଲା । ଯଜ୍ଞ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଧେନୁ ଓ ତା’ର ବଞ୍ଚା ସେଠାରେ ବନ୍ଧା ହୋଇଥାଏ । ନାନା ଫୁଲଫଳ ଶୋଭିତ ବୃକ୍ଷରାଜି ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ ପୁର ରହିଥାଏ । ଏକ ବିରାଟ ଯଜ୍ଞଗୃହରେ ଅଗ୍ନି ଜଳୁଥାଏ । ଭଗବାନ୍

ପର୍ଶୁରାମ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଧେନୁ ଧନୁ ଧରି ହେଉଥାଏ । ସେହି ଧନୁ ତାଙ୍କର ଅସଂଖ୍ୟ ବାହାଦୁରୀ । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କୁ ଦୁର୍ଜୟର ଉପାଦେୟ ବସିବା ପରେ ପର୍ଶୁରାମଙ୍କର ଧ୍ୟାନ ଗୁଞ୍ଜିଲା । ଏମାନେ ଯାଇ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କଲେ ଓ କହିଲେ, “ମହାହୁନ୍, ଆମେ ଦୁହେଁ ଯାଦବଶ୍ରେଷ୍ଠ ଦସ୍ୟୁ ଦେବଙ୍କ ପୁତ୍ର । ଯମୁନା ତଟସ୍ଥିତ ମଥୁରାନଗର ବାସିନ୍ଦା । ପିଲାଦିନରୁ କଂସ ଭୟରେ ଆମକୁ ଆମ ପିତା ଗୋପରେ ନନ୍ଦରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ ଛୁଡ଼ି ଆସିଥିଲେ । ସେ ଆମର ଲଳନ ପାଳନ ଦାୟିତ୍ବ ନେଇଥିଲେ । ପରେ ଆମେ ବଡ଼ ହୋଇ ଆସି କଂସକୁ ମାରବାରୁ କଂସର ଶୁଶୁର ଜଗନ୍ନାଥ ମଥୁରାନଗର ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କଲୁ । ପ୍ରଜାଙ୍କର ଅଯଥା ପ୍ରାଣହାନୀ ଭୟରେ ଆମେ ଏଠାକୁ ଆସିଛୁ । ଜଗନ୍ନାଥ ମଧ୍ୟ ସୈନ୍ୟସାମନ୍ତ ଧରି ଆମର ପିଣ୍ଡ କରୁଥିବ । ଏବେ କ’ଣ କରାଯାଏ ?”

ପର୍ଶୁରାମ କହିଲେ, “ତୁମେ ଦୁହେଁ ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗକୁ ଆସିବାର ସେ ଜାଣିଛୁ । ତେଣୁ ତୁମକୁ ଖୋଜି ଖୋଜି ନିଶ୍ଚୟ ସେ ଏଠାରେ ପହଞ୍ଚିବ । ତୁମକୁ ମୁଁ ପାହାଡ଼ ଉପରେ ସ୍ଥିତ ଏକ ଦୁର୍ଗକୁ ନେଇଯିବି ତମେ ଦୁହେଁ ସେହିଠାରେ ଥାଇ ତା’ ସହିତ ଯୁଦ୍ଧ କରିବ । ମୁଁ ତୁମକୁ ଆଣିବାଦ କରୁଛି ତୁମେ ଦୁହେଁହିଁ ବିଜୟୀ ହେବ । ମନେରଖ ପାପୀମାନେ କେବେ ଜିତି ପାରିବେ ନାହିଁ ।”

ତା'ପରେ ଭଜନପାଠକ ଯାଇ ଗୋମନ୍ତ
ପର୍ବତରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଏଇ ସାଧାରଣ ଘର
ସେମାନେ ଭିତରକୁ ଚାଲି । ପର୍ବତ ଭିତରକୁ
ଯାଇ ଦେଖିଲେ ଠିକ ସୁନ୍ଦର ଦୁର୍ଗ । ଲଗୁଥାଏ
ଯେପରି ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ଉଦୟାସ୍ତ ବହୁତ
ନିକଟରେ ହେଉଛି । ତା'ଛଡ଼ା ସମସ୍ତ
ଦ୍ଵୀପମାଳା ସହୁତ ସମୁଦ୍ର ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଉଥାଏ ।
ସେଠାରେ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ଗୁମ୍ଫା ଓ ଦୁର୍ଗ ଥିଲା ।
ପଶୁରାମ କହିଲେ, “ଏବେ ତୁମେ ଦୁହେଁ
ସାବଧାନ ହୋଇ ଥାଅ । ଶତ୍ରୁସୈନ୍ୟ ଆସିବା
ମାତ୍ରେ ଶର ଶୁଣିପାରିବ । ଏଠାରୁ ଥାଇ ଯୁଦ୍ଧ
କଲେ ସେମାନେ ହାରି ପଳାଇଯିବେ । ମୁଁ
ମୋର ପାରୁପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତୁମର ସହାୟତା କଲି ।
ଏବେ ମୁଁ ଯାଉଛି । ଜୟ ତୁମରହିଁ ହେବ ।”
ଏହା କହି ପଶୁରାମ ଚାଲିଗଲେ ।

ଦୁଇ ଭାଇ ପର୍ବତର ପ୍ରାକୃତିକ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ
ଅବଲୋକନ କରି ଆନନ୍ଦରେ ଥା'ନ୍ତି । କିଛିଦିନ
ପରେ ଜଗସର ତା'ର ସମସ୍ତ ସୈନ୍ୟ ଓ ବନ୍ଧୁ
ରାଜାମାନଙ୍କୁ ଧରି ଆସି ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ।
ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥା'ନ୍ତି, ଶିଶୁପାଳ, ରୁକ୍ମି,
ତେଜତାନ, ବହ୍ମିକ, ଜୟଦ୍ରଥ ଆଦି ବଡ଼ ବଡ଼
ଶର ରାଜା ।

ଜଗସର ସବୁ ରାଜାମାନଙ୍କର ଏକ ସଭା କରି
କହିଲା, “ଶବର ମିଳିଛି ଯେ ଯାଦବ କୁମାର
ଦୁହେଁ ଏହି ପର୍ବତରେହିଁ ରହୁଛନ୍ତି । ଏହାର
ଉପରକୁ ଯିବା ଦେବତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ

ଦୁଃସାସ ପୁଣି ରଥଚଢ଼ି ଯିବ! ତ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।
ଆମେମାନେ ଗସ୍ତା ପରିଷ୍କାର କରି ଉପରକୁ
ଯିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା । ନିହାତି କିଛି କରି ନ
ପାରିଲେ ପର୍ବତକୁ ଭାଙ୍ଗି ଚାଲି ଧୁଳିସାତ୍ କରି
ସେମାନଙ୍କୁ ମାରିବା ପରେ ଯାଇ ଘରକୁ
ଫେରିବା ।”

ଶିଶୁପାଳ କହିଲା, “ଆମର ରଥୀମାନେ
ଏହା ଉପରକୁ ଯାଇ ପାରିବେ ନାହିଁ । ଆମେ
ଗୁରୁପଟରୁ ଘେରି ରଖିଲେ ସେମାନେ ବାହାରୁ
କିଛି ନ ପାଇ ସେଠାରେ ନିଶ୍ଚୟ ମରିବେ ।
ତା'ଛଡ଼ା ଆମେ ପର୍ବତ ଗୁରୁପଟରେ ନିଆଁ
ଧରାଇ ଦେବା, ତେବେ ସେମାନେ ବହୁତ କଷ୍ଟ
ପାଇବେ ।”

ଶିଶୁପାଳର କଥା ଜଗସର ମନକୁ ଖୁବ୍ ପାଇଲ । ସେ ସୈନିକମାନଙ୍କୁ ସେହିପରି ଆଦେଶ ଦେଲା । ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ସେ ଡାକ କହିଲା, “ହେ ବୀର ସୈନିକଗଣ, ଏବେ ତମେମାନେ ନିକଟସ୍ଥ ଅରଣ୍ୟ ମଧ୍ୟରୁ ଶୁଷ୍କକାଣ୍ଡ ଆଦି ନେଇ ଆସି ପଟ୍ଟ ଚାରିପାଖରେ ରଖ ଏବଂ ସେଥିରେ ଅଗ୍ନି ସଂଯୋଗ କର । ସେଇଟା ତୁମମାନଙ୍କର ପ୍ରଧାନ କାର୍ଯ୍ୟ । କିନ୍ତୁ ତମେମାନେ ତା’ପରେ ଯୁଦ୍ଧ ପାଇଁ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ଧରି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ରହିଥିବ । ସେ ଗୋପାଳ ଟୋକା ଦୁହେଁ ଅଗ୍ନିତାପରେ ଗାହାରି ଆସିବା ମାତ୍ରେ ତାଙ୍କୁ ଚାରିପଟରୁ ଆକ୍ରମଣ କରି ତାଙ୍କୁ ମାରିଦେବ । ଏହାହିଁ ମୋର ଆଦେଶ ।

ଜଗସରର ଆଦେଶ ଶୁଣି ସୈନ୍ୟମାନେ ତତ୍କାଳୀନ ଭାବରେ ପାଳନ କଲେ । ସୈନ୍ୟମାନେ ଧରି ଶୁଷ୍କକାଣ୍ଡ ନେଇ ଆସିଲେ । ସୈନ୍ୟମାନେ ସବୁ ଶୁଷ୍କକାଣ୍ଡ ଓ ଗୋପାଳ ଗୁମାସ୍ତାଙ୍କୁ ସବୁ ପଟ୍ଟରେ ଚାରିପାଖରେ ଠୁଳି କରି ଦିଆ ଧରାଇ ଦେଲେ । ଅଗ୍ନିର ଲୋକାନ୍ତର ଝିଲି ପବନର ସହାୟତା ପାଇ ଖୁବ୍ ଜଳନ୍ତି ଉଠିଲା ଓ ପଟ୍ଟରେ ଚାରିପାଖ ଧୁଆଁରେ ଘୁରିଗଲା ।

ଉପରେ ଥାଇ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଓ ବଳରାମ ସବୁ ଦେଖୁଥାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସମୟ ସେମାନେ ନିଆଁ ଧୁଆଁ ଭିତରେ ରହିଲେ । ତା’ପରେ ବଳରାମ ଗୁଣିଯାଇ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣକୁ କହିଲେ, “ଯଦି ଆମକୁ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁହିଁ ହେବ ତେବେ ଆଉ ଅପେକ୍ଷା କରିବା କାହିଁକି ? ଆଉ କାୟାରୁଷ ପରି ଲୁଚି ରହିବା ବା କାହିଁକି ଚାଲି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୁଅ । ଦେଖ ସେମାନଙ୍କର ବୁଦ୍ଧି... । ଆମକୁ ମାରିବା ପାଇଁ ପଟ୍ଟକୁ ଏମାନେ କେତେ କଷ୍ଟ ଦେଉଛନ୍ତି । ଏସବୁ ସହ୍ୟ କରିବାହିଁ ଅପରାଧ । ଏବେ ମୁଁ ସେହି ସୈନ୍ୟଦଳ ମଧ୍ୟକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିବି ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ଏପରି ଶିକ୍ଷା ଦେବି ଯେ ସେହି ବଳାମାନେ ଆଉ କେବେ ଏପରି ଭୁଲ କରିବେ ନାହିଁ ।” ଏତିକି କହି ବଳରାମ ପଟ୍ଟ ଉପରୁ ସେନାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲେ ଓ ମାରି ମାରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଛିନିଛାଡ଼ି କରି ପକାଇଲେ । କୃଷ୍ଣ ମଧ୍ୟ ଘରକୁ ସହିତ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲେ ।

କେବେ ହେଉଛି, ସେଇ ସମୟରେ । ମୁଁ
ତୁମେ ସବୁ କାହିଁକି କୁଆରେ ନିଜର ପ୍ରାଣ
ଦେଉଛ ?”

ତା’ପରେ ଦୁହେଁଙ୍କର ଯେଉଁ ଯୁଦ୍ଧ ହେଲା ।
ଜବାହର ସେନାପତି ଓ ଅନ୍ୟ ସେନାମାନେ
ମଧ୍ୟ ଯୁଦ୍ଧରେ ଯୋଗ ଦେଲେ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ
ପଟେ ଏକା ବଳରାମ । କିନ୍ତୁ ଅଳ୍ପ ସମୟ
ମଧ୍ୟରେ ଜବାହର ଓ ତା’ର ଦଳ ଅଚେତନ
ହୋଇ ପଡ଼ିଗଲେ । ରଥରେ ସେମାନଙ୍କ
ଅଚେତନ ଶରୀରକୁ ନେଇ ସେମାନଙ୍କ ସାରଥୀ-
ମାନେ ପଳାଇଲେ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ସେମାନଙ୍କ
ପରାଜୟ ପରେ ଖୁସି ହୋଇ ନିଜର ପାଞ୍ଚଜନ୍ୟ
ଶଙ୍ଖ ପୁକିଲେ ।

ତୁମକୁ ଆଗକୁ ଠେଲି ଦେଇ ପଛରେ ଲୁଚିଛୁ ।
ତୁମେ ସବୁ କାହିଁକି କୁଆରେ ନିଜର ପ୍ରାଣ
ଦେଉଛ ?”

ଏକଥା ଶୁଣି ଜବାହର ରାଗିଯାଇ ଆଗକୁ
ଆସିଲା ଓ କହିଲା, “ମୋ ସମ୍ମୁଖରେ ତୁମେ
ଦୁହେଁ କାହିଁକି ରାଜାମାନଙ୍କର ଅପମାନ କଲ ।
ତମେ ଯୁଦ୍ଧ କୌଶଳ କ’ଣ ଜାଣ ? ବଣରେ
ଗାଈ ଚରାଇବା ପିଲା ଯୁଦ୍ଧ କୌଶଳ ଦେଖାଉଛ ?
ଏବେ ତୁମେ ମୋ ସହିତ ଲଢ଼ାଇ କର ।
ଅଳ୍ପ ସମୟରେ ତୁମ ଦୁହେଁକୁ ଯମ ହାତରେ
ସମର୍ପଣ କରିବି ।”

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ହସି ହସି କହିଲେ, “ତୁମେ
ମୋର ପରାଜୟ ଦେଖିବାକୁ ଚାହୁଁଛ ? ବର

ତା’ପରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଓ ବଳରାମ କିଛି ସମୟ
ପାଇଁ ଗୋମନ୍ଥ ପଟ୍ଟର ଦୁର୍ଗରେ ବିଶ୍ରାମ
କରିବାକୁ ଗଲେ । ଏହି ସମୟରେ ଏକ ବିଚିତ୍ର
ଘଟଣା ଘଟିଲା । ଜବାହର ସହିତ ସମସ୍ତ ରାଜା
ଓ ସୈନ୍ୟମାନେ ପଳାଇଗଲେ । କୃଷ୍ଣ ଓ
ବଳରାମ ଭୟଙ୍କର ଯୁଦ୍ଧ ପରେ ବିଶ୍ରାମ ନେବା
ଅବସ୍ଥାରେ ପୁଣି ଏକ ସୈନ୍ୟଦଳ ସେହି ପଟ୍ଟ
ଆଡ଼କୁ ଆସୁଥିବାର ଦେଖି ପାରିଲେ । ସେମାନେ
ଭାବିଲେ ବୋଧହୁଏ ନୂଆ ସୈନ୍ୟଦଳ ଧରି
ଜବାହର ପୁଣି ଯୁଦ୍ଧ କରିବା ପାଇଁ ଆସିଲଣି ।
ସେମାନେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ରହିଥା’ନ୍ତି । କିନ୍ତୁ
ତାଙ୍କ ଆଗକା ଥିଲା ଅମୂଳକ । ନିକଟରେ
ହେବାରୁ ସୈନ୍ୟଦଳ ଓ ତା’ର ନେତା

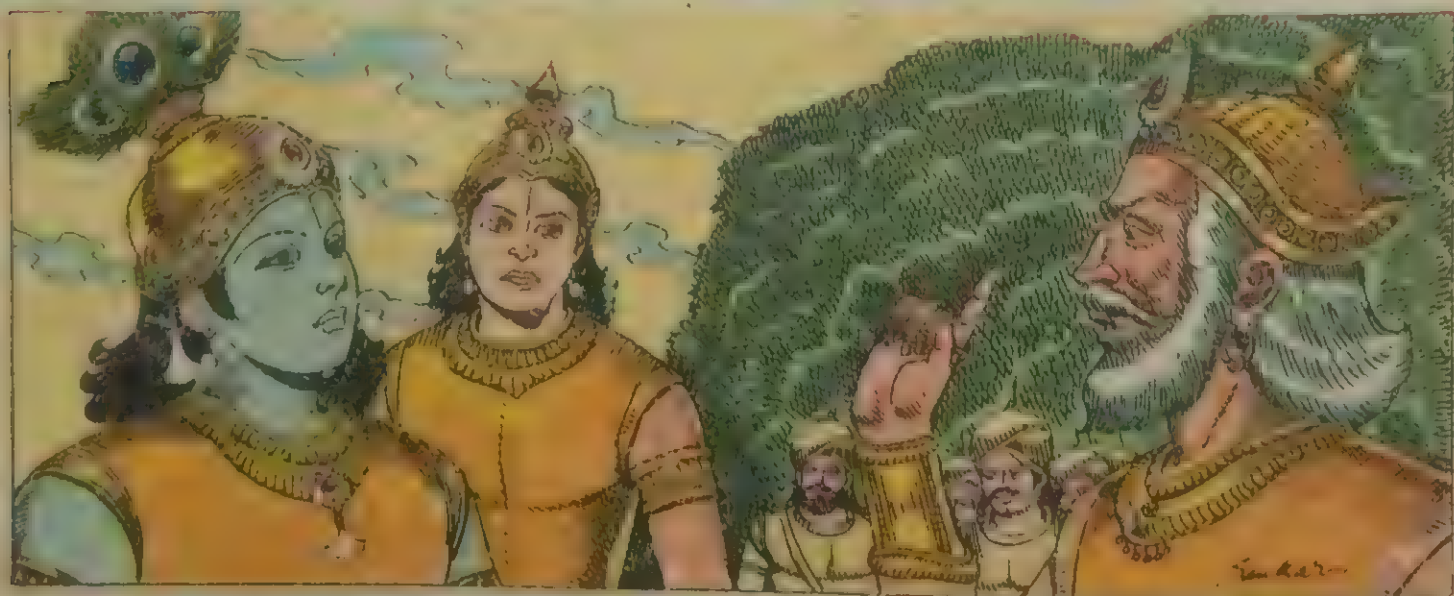

ଦେବତା ଦମଦାସକୁ କୃଷ୍ଣ ଓ ବଳରାମ
 ଚିହ୍ନିଲେ । ସ୍ୱପ୍ନରେ ସେ ଦେବତା
 ସେମାନଙ୍କର ପିତୃପା । ନଦୀର ସେ କାନ୍ଥକ
 ଫେର ଆସିଲେ, ଟିକିଏ ଆଗରୁ ତ ଜଗାମନ
 ସହିତ ମିଶି ଯୁଦ୍ଧ କରୁଥିଲେ । ସେମାନେ
 ଏପରି ଭବିଷ୍ୟ, ଠିକ୍ ସେତକବେଳେ
 ଶିଶୁପାଳର ପିତା ଦମଦାସ ସେଠାରେ
 ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ କହିଲେ, “ବନ୍ଧୁ, ମୁଁ
 ତୁମର ନିଜର ପିତୃପା, ମୁଁ ବାରମ୍ବାର
 ଜଗାମନକୁ କହିଲି ତୁମ ସହିତ ଶତ୍ରୁତା
 ନ କରିବାକୁ । ସେ ଶୁଣିଲା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ
 ମନେରଖ ପୁଣି ସୁଯୋଗ ପାଇଲେ ସେ
 ତୁମକୁ ମାରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବ । ସେ ବଡ଼
 ଧୂର୍ଜ୍ଜ ଓ ନିଷ୍ଠୁର । ତା’ପିତା ମୁଦ୍ରା ପତ୍ତର
 ତୁମେ ଏଠାରେ ରହିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।
 ମୁଁ ତୁମକୁ ମୋର ଦୁଇଟି ରଥ ସମର୍ପଣ
 କରୁଛି ଏଥିରେ ବସି ଗଲ । ଏ ଅଞ୍ଚଳର

ଗଜା ଜଗାମନର ପ୍ରସ୍ତୁ । ତାକୁ ଦମନ କର
 ମାତ୍ର ଆଉ ଯାହା କରବ । ମୁଁ ଆଜଠାରୁ
 ତୁମର ପକ୍ଷ ବୋଲି ଗଣେରଖି ।”

କୃଷ୍ଣ ଅତି ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇ କହିଲେ,
 “ବନ୍ଧୁବାନବ ଦେବ ତ ଆପଣଙ୍କ ପରି ହେବା
 ଚାହୁଁ । ଆଜିକାର ଯୁଦ୍ଧକୁ ନିଜର ଆଜି
 ସ୍ୱାମୀର କରୁଛି । ଆଜି ଯେଉଁ ଅସୁଯୁକ୍ତ
 ଆଜି ଦେବାଇଲେ ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ମାଗି ଲାଭ
 ରଖି ରହିବି । ଆମେ ପ୍ରକୃତରେ ଧନ୍ୟ
 ହେଲୁ ?”

ତା’ପରେ ଦମଦାସ ଦେଇଥିବା ରଥ
 ଉପରେ ବସି ବଳରାମ ଓ କୃଷ୍ଣ, ଦମଦାସ ଓ
 ତାଙ୍କ ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହ ସେ ସ୍ଥାନ ଛାଡ଼ି
 ଫେରିଲେ । ବାଟରେ ଜଗାମନର ବନ୍ଧୁ ଓ
 ତାଙ୍କର ଶତ୍ରୁ କରବାରପୁରର ରାଜାକୁ ଦମନ
 କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେମାନେ କରବାରପୁରରେ
 ପହଞ୍ଚି ଶିବର ସ୍ଥାପନ କଲେ ।

ବୃତ୍ତିମୟ ପ୍ରଶ୍ନ

ଏକମସିହା ଶ୍ରମିକ ବନୋଇଁ ବର୍ମା ସାହୁଜ୍ୟ ଓ ଶାସ୍ତ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ତଥ୍ୟ କରବାରେ ଶୁଭ ଆହ୍ୱାନ ଥିଲେ । ନାରସ ରାଜକାର୍ଯ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରୀ ଓ ସେନାପତିଙ୍କୁ ଅର୍ପଣ କରି ଯେ ସବୁଦିନ ସାହୁଜ୍ୟ, ସଙ୍ଗୀତ, ଓ ନାନା ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଆଲୋଚନା ସଭା କରି ସମୟ ବିତାଉ ଥାନ୍ତି । ଭଲ ଭଲ ପଣ୍ଡିତ, ଲେଖକ ଓ ସଙ୍ଗୀତଜ୍ଞ ମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ପୁରସ୍କାର ଦେଉଥାନ୍ତି । ରାଜକାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରତି ରାଜାଙ୍କର ଉଦାସୀନତାର ସୁଯୋଗ ନେଇ ତାଙ୍କ ଭଣଜା, ଯିଏ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଧାନ ସେନାପତି, ବହୁତ ଲାଭ ଉଠାଇଥିଲେ ଓ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ଉପରେ ଅତ୍ୟାଚାର କରୁଥିଲେ । ଏସବୁ ଶବ୍ଦର ରାଜା ଜାଣି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଏପରି କିଛି ବର୍ଷ ବିତିଗଲା । ଏବେ ସେନାପତି ନାଗବର୍ମାଙ୍କ ଭୟରେ ରାଜାଙ୍କୁ କେହି କିଛି ଶବ୍ଦର ମଧ୍ୟ ଦେଇ ପାରନ୍ତି ନାହିଁ ।

ରାଜା ସ୍ୱାକ୍ଷର ରାଜ୍ୟ ଠିକ୍ ଠାକ୍ ଚାଲୁଛି । ଇତି ମଧ୍ୟରେ ନାଗବର୍ମା ସାବଲେ କି ରାଜାଙ୍କର ଏହି ଦୁର୍ବଳତାର ସୁଯୋଗ ନେଇ ଅନ୍ୟ ସେନାପତି ଇନ୍ଦ୍ରାଦିଙ୍କୁ ହାତରେ ରଖି ରାଜାଙ୍କୁ ସିଂହାସନ-ରୁଚ କରି ନିଜେ ରାଜା ହେବେ । ଏ ଶବ୍ଦର ମନ୍ତ୍ରୀ ପାଇବା ମାତ୍ରେ ଦିନେ ରାଜାଙ୍କୁ ଏକାନ୍ତରେ ଦେଶା କରି ସେନାପତିଙ୍କ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର ବିଷୟ କହିଲେ । ରାଜା ସୁସ୍ୱାଦୁଷ୍ଟ ବିବେକ-ଶୀଳ ଓ ବହୁବାନ୍ଧବମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ସ୍ନେହଶୀଳ । ତେଣୁ ସେ ହଠାତ୍ ଏ ବିଷୟରେ କିଛି କଠୋର ପଦକ୍ଷେପ ନେଲେ ନାହିଁ ।

କିଛି ଦିନ ବିତିଗଲା । ମନ୍ତ୍ରୀ ପୁଣି ଯାଇ ରାଜାଙ୍କୁ ଏକାନ୍ତରେ ସାକ୍ଷାତ୍ କଲେ ଓ କହିଲେ, “ମହାରାଜ ! ମୁଁ ବୁଦ୍ଧ ହେଲିଣି । ମୋର ଆଜି ଆଉ କାହା ପ୍ରତି ଭୟ ନାହିଁ । ରାଜ୍ୟ ଯାକର ଲୋକେ ନାଗବର୍ମା ପ୍ରତି ଭୟଭୀତ

ମୋର ରାଜ୍ୟର ପାରିଶ୍ରମିକ, କିନ୍ତୁ ମୁଁ ପାରିବି ନାହିଁ । ଆପଣଙ୍କୁ ଚେତାବନା ଦେଉଛି, ଆପଣ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଯଥାର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନକଲେ ପରେ ଶାଳ ଅନୁତାପନୀ ସାର ହେବ, ପ୍ରଜାକାର କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

ତା' ପରଦିନ ରାଜା ନାଗବର୍ମାଙ୍କୁ ଡାକି ସରୁକଥା ପଚାରିଲେ । ନାଗବର୍ମା ଭକ୍ତିର ଛଳନା କରି ହାତଯୋଡ଼ି କହିଲେ, “ପ୍ରଭୁ ଏକଥା କ'ଣ ମୁଁ ସ୍ବପ୍ନରେ ସୁଦ୍ଧା ଭାବି ପାରିବି ? ଆପଣଙ୍କ ଉପରେ ରାଜକାର୍ଯ୍ୟର ଗୃହା ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ବୋଲି ମୋତେ ସମୟ ମିଳିଲେ ମୁଁ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରି ସେମାନଙ୍କର ଭଲ ମନ୍ତ୍ର ବୁଝେ । ଆପଣ ଏକଥାର ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖନ୍ତୁ । ମୁଁ

ଲୋକପ୍ରିୟ ହେବାରୁ ମନ୍ତ୍ରୀ ଦ୍ବୟର କେତେକ ଉର୍ଷ୍ୟା କରି ଏପରି କହୁଛନ୍ତି । ଆପଣ କେତେକ ପ୍ରଧାନ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଡାକି ଦୃଢ଼ ଭାବରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରନ୍ତୁ ।”

“ମନ୍ତ୍ରୀ କ'ଣ ମିଛ କହିଲେ ? ସେ ତ ଜୀବନରେ କେବେ ବି ମୋ ଆଗରେ ଭୁଲ୍ କଥା କହି ନାହାନ୍ତି !” ରାଜା କହିଲେ ।

“ମହାରାଜ ! ସେ ବୁଢ଼ା ହେଲେଣି । ତାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ବୋଧହୁଏ ଠିକ୍ ନାହିଁ । ତା'ଛଡ଼ା ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ସେନାପତିମାନଙ୍କୁ ସର୍ବଦା ଉର୍ଷ୍ୟା କରନ୍ତି । କାରଣ, ସେନାପତିମାନେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଆଗରେ ବାର ଭଳି ଦେଖାଯାନ୍ତି ! ମୁଁ ତ କହୁଛି, ଆପଣ ଲୋକଙ୍କୁ ଡାକି ରାଜ୍ୟର ଅବସ୍ଥା ସେମାନଙ୍କଠାରୁ

ବୁଝନ୍ତୁ । ସନ୍ଦେହ ମୋତନ ହୋଇଯାଉ ।
ନାଗବର୍ମା କହିଲେ ।

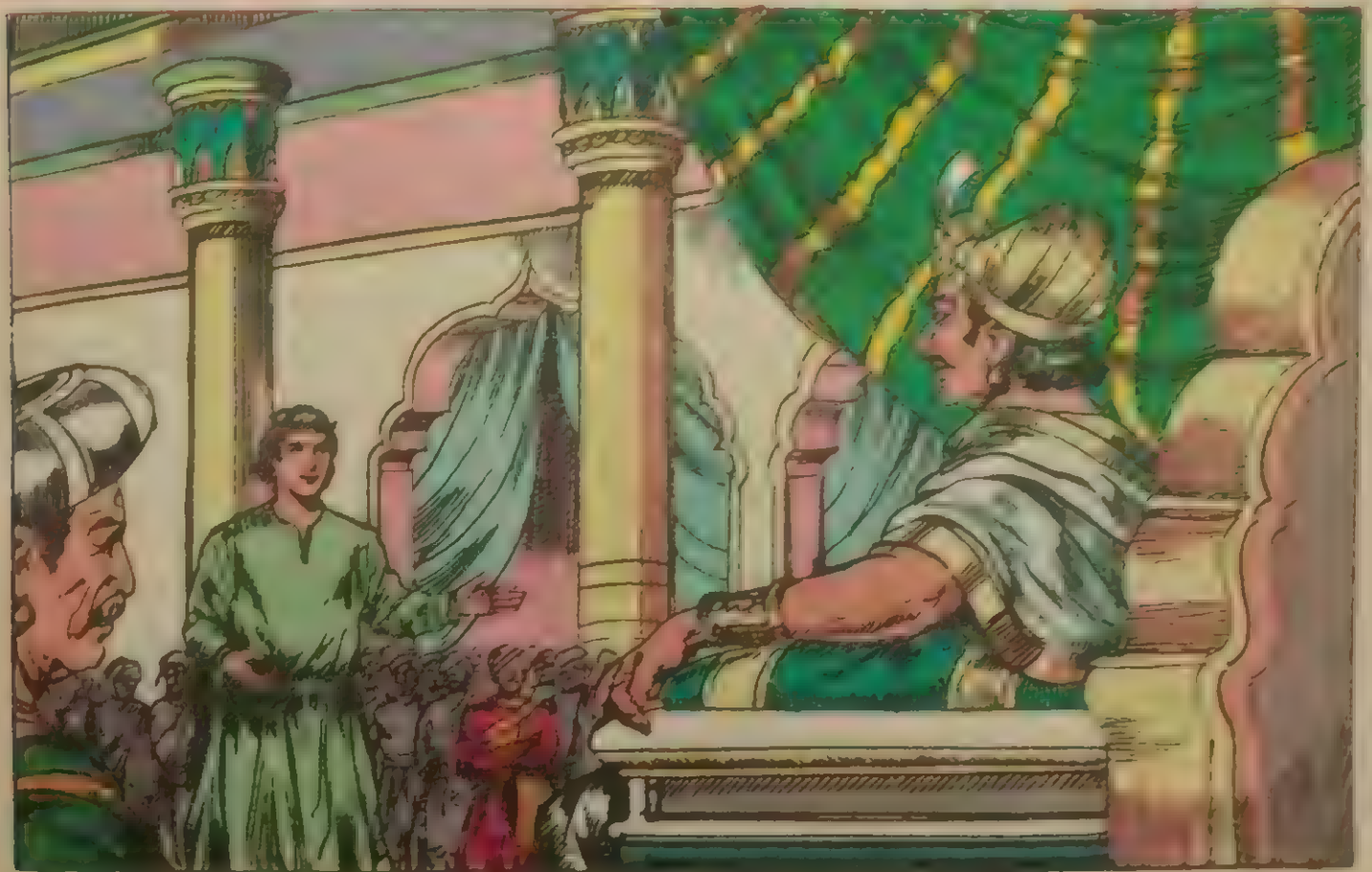
ରାଜା ନାଗବର୍ମାଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ଓ ତାଙ୍କର
ଦୁଃଖକୁ ଦେଖି ଅନୁରାଗ ହେଲେ । ତା'ପରେ
କହିଲେ, “ଆଜ୍ଞା, ଲୋକ ଅଛି । ଏବେ ତେଜ
ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ ଶବର ଦିଅ କି ସେମାନେ ସିଂହ
ଦରବାରକୁ ଆସି ମୋ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା
କରିବୁ ।”

ନାଗବର୍ମା “ସେ ଅଜ୍ଞ” କହି ଚାଲିଗଲେ ।
ବାଡ଼ାରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ରଜାଙ୍କ କହିବା
ଅନୁସାରେ ଶବର ଦିଆଗଲା । କିନ୍ତୁ ଭିତରେ
ନାଗବର୍ମାଙ୍କ ଲୋକସବୁ ଯାଇ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ
କହିଲେ କି ଯିଏ ନାଗବର୍ମାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ
କହିବ ସିଏ ପ୍ରାଣଦଣ୍ଡ ପାଇବ ।

ଏବେ ଶୁଣି ଅନେକ ଲୋକ ଭୟାବ୍ୟ
ହେଲେ । ତା'ପରେ ଯାହା ଯେଉଁ ଲୋକ
ରାଜାଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ତାଙ୍କୁ ବିରାଗିତ କରିବା
ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ ତାହା ସବୁ ଲୋକ
କିନ୍ତୁ ଅଧିକାଂଶ ଲୋକ ଗଲେ ନାହିଁ ।
ଦେଖିମନେ ଗଲେ ସବୁ ନାଗବର୍ମାଙ୍କ
ସମର୍ଥକ, ସେମାନେ ନାଗବର୍ମାଙ୍କ ଭୂର ଭୂର
ପ୍ରଶଂସା କଲେ । ଏସବୁ ଘଟଣା ଦେଖି ଶବର
ମନ୍ତ୍ରୀ ବଡ଼ ଚିନ୍ତିତ ହେଇ ପଡ଼ିଲେ ।

ରାଜା ହସି ହସି କହିଲେ, “ଏବେ ମୁଁ
ସବୁକୁ ଯେ ମୋ ରାଜ୍ୟରେ ଦୁଃଖ, ଅଧର୍ମ,
ବା ଅନ୍ୟାୟ କିଛି ନାହିଁ ।”

ଏବେ ଶୁଣି ନାଗବର୍ମାଙ୍କ ସମର୍ଥକମାନେ
ଆନନ୍ଦରେ ତାଳ ମାରିଲେ । କିନ୍ତୁ ଜନତା

ଭଗବାନଙ୍କୁ ଏକ ମାତ୍ରକ ମଧ୍ୟରେ ଶେନା
କରାଯାଇ ନାହିଁ କି ?”

ରାଜା ଏ ପ୍ରଶ୍ନ ଶୁଣି ନାଗବର୍ମକ ଆଡ଼କୁ
ଟକି ଏ ଅର୍ଥପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଗୁହଁ ଘୁଣି
ଗୋବନ୍ଦକୁ କହିଲେ, “ଆଜ୍ଞା, ତୁମର
ଦୃଢ଼ତା ପ୍ରଶଂସିତ କ’ଣ ?”

ଗୋବନ୍ଦ ନିର୍ଭୟରେ କହିଲା, “ମହାରାଜ,
କୁହାଯାଉଛି ଯେ ଏ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଜାମାନେ
ନିର୍ଭୟରେ ଓ ସ୍ୱାଧୀନ ଭାବରେ ନିଜ ମତ
ବ୍ୟକ୍ତ କରି ପାରିବେ । ତେବେ ଶତାଧିକ
ପ୍ରଜା କାର୍ତ୍ତିକ ଆପଣଙ୍କ କାରାଗାରରେ ବନ୍ଦୀ
ଜୀବନ ଯାପନ କରୁଛନ୍ତି ?”

ରାଜା କହିଲେ, “ଓ ଏପରି କଥା । ଆଜ୍ଞା
ଏବେ ତୁମର ଭୃତ୍ୟ ପ୍ରଶଂସିତ ପରୁର ।”

ଏବେ ଗୋବନ୍ଦ ହାତ ଯୋଡ଼ି କହିଲା,
“ମହାରାଜ, ମୋର ଆପଣଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ
ଛୋଟିଆ ପ୍ରାର୍ଥନା ଅଛି । ଏହି ଭୃତ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନ
ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମୋର ବାପା କିଛିଦିନ ପରେ ଆସି
ଆପଣଙ୍କୁ ପରୁରବେ ।”

ଗୋବନ୍ଦର ଏପରି ନିର୍ଭୟତାପୂର୍ଣ୍ଣ
ବ୍ୟବହାରରେ ରାଜା ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ତାକୁ
ପାଖକୁ ଡାକିଲେ । ତା’ କାନରେ ହାତ ରଖି
କହିଲେ, “ସାବାସ୍, ଦେଶର ଏପରି
ଦୁର୍ଦ୍ଦିନରେ ତୁମପରି ନିର୍ଭୀକ ଯୁବକ ମୁଁ
ଗୁହେ । ତୁମର ପ୍ରଥମ ଦୁଇ ପ୍ରଶ୍ନ ମୁଁ ବୁଝିଲି;
ତା’ର ଜବାବ ମୁଁ ଦେବି । କିନ୍ତୁ ଭୃତ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନ

ଭିତରୁ ଗୋବନ୍ଦ ନାମକ ଏକ ଯୁବକ ଆଗକୁ
ଆସି ବହୁତ ଦିନଯୁ ପୂର୍ବକ ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲା,
“ଆପଣଙ୍କ ରାଜ୍ୟଶାସନ ବିଷୟରେ କୌଣସି
ଆଲୋଚନା କରିବା ଭଳି ଜଣେ ବିଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତି
ମୁଁ ନୁହେଁ । ତଥାପି ଆପଣ ଯେତେବେଳେ
ସୁଯୋଗ ଦେଇଛନ୍ତି ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ତନୋଟି
ପ୍ରଶ୍ନ ପରୁରବାକୁ ଗୁହେ ।”

ରାଜା କହିଲେ, “ନିଶ୍ଚୟ, ନିଶ୍ଚୟ; ଏବେ
କୁହ ତୁମର ପ୍ରଶ୍ନ ଗୁଡ଼ିକ କ’ଣ ?”

ଗୋବନ୍ଦ କହିଲା, “ମହାରାଜ, କୁହା-
ଯାଉଛି ଯେ ଦେଶବାସୀ ସମସ୍ତେ ପେଟଭରି
ଖାଇବାକୁ ଯାଉଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଅଧେ ଲୋକ
କାର୍ତ୍ତିକ ଭଣ ମାଗି ଚଳୁଛନ୍ତି ? କ’ଣ

ଭ୍ରମ ପିଲା କରିବାକୁ ମୁଁ ଯୁକ୍ତମାନ ଦେଖି ନାହିଁ ।”

ଚା'ପରେ ଅନୁରକ ରାଜା ଦେହରଣୀ-ମାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ନାଗବର୍ମା ଓ ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ବନ୍ଦୀ କଲେ । ଏସବୁ ଦେଖି ମନ୍ତ୍ରୀ ମଧ୍ୟ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲେ ।

ନାଗବର୍ମାଙ୍କୁ କାରାଗାରରେ ରଖାଗଲା । ରାଜା ସ୍ୱୟଂ ନିଜର ମନ୍ତ୍ରୀ ଓ ଅନୁଚରଙ୍କୁ ନେଇ ଦେଶର ଭଲମନ୍ଦ ବୁଝିଲେ ଓ ପ୍ରଜାମାନେ ଶାନ୍ତରେ ଜୀବନ ଯାପନ କଲେ ।

କିଛିଦିନ ଉତ୍ତର ଦିନେ ମନ୍ତ୍ରୀ ରାଜାଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ, “ମହାରାଜା, ନାଗବର୍ମାଙ୍କ କୌଶଳ ଦ୍ୱାରା ଆପଣ ସ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଗଲେ ବୋଲି ମୁଁ ଭାବିଲି । ପୁଣି ଗୋବିନ୍ଦର ପ୍ରଶ୍ନ ସବୁ ପରେ ଆପଣ କ'ଣ ଭାବି ନାଗବର୍ମାଙ୍କୁ ବନ୍ଦୀ କଲେ ? ପୁଣି ଗୋବିନ୍ଦ ବାପାଙ୍କୁ ଭୃତ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନଟି ପଚାରିବାର ସୁଯୋଗ ବା ଦେଲେ ନାହିଁ କାହିଁକି ?”

ରାଜା ହସି ହସି କହିଲେ, “ଗୋବିନ୍ଦର ପ୍ରଶ୍ନ ମୁଁ ଜାଣି ନାହିଁ । ତାହାଙ୍କର ଦୁର୍ବଳତା ତା'ର ପ୍ରଜାପତିଙ୍କ ଓ ଦେବଦାସୀଙ୍କର ଦୁର୍ବଳତା ମୁଁ ଦୃଢ଼ତା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଦେଲି । ଚା'ପରେ ଭୃତ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନ ତା'ର ବାପା ପଚାରିବାର ଅର୍ଥ ଏହାପରେ ତା'ର ଆଉ ବଞ୍ଚି ରହିବାର ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ । ଅର୍ଥାତ୍ ନାଗବର୍ମା ନିଶ୍ଚୟ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରାଣରେ ମାରଦେବ । ତେଣୁ କିଛିଦିନ ପରେ ତା' ବାପା ପୁଅଙ୍କୁ ଖୋଜି ଖୋଜି ଆସି ମୋତେ ପଚାରିବ, ‘ମୋ ପୁଅ କାହିଁ ?’ ଏଇଟାହିଁ ଭୃତ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନ । ତେଣୁ ମୁଁ ଏପରି ବ୍ୟବସ୍ଥା କଲି ଯେଉଁଥିରେ କି ତା' ବାପା ଆସି ଆଉ ଭୃତ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିବ ନାହିଁ ।”

ଗୋବିନ୍ଦର ଭୃତ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନର ସକେତ ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ପ୍ରକୃତରେ କେତେଦୂର ଜଳାଶୟ କର ଏକଥା ଭାବି ମନ୍ତ୍ରୀ ଅତି ଆନନ୍ଦିତ ହେଲେ ।

ଶାଶୁବୋହୂ

ସୁଦାମର ବିବାହ ଏଇ ଅଳ୍ପଦିନ ହେବ ହୋଇଛି । ତା'ର ମାମୁଁ ଖୁବ୍ ଅସୁସ୍ଥ ଥିବା ଯୋଗୁଁ ବିବାହରେ ଯୋଗ ଦେଇ ପାରି ନଥିଲେ । ତେଣୁ ସୁଦାମ ବିବାହର ଅଳ୍ପ ଦିନ ପରେ ମାମୁଁଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ଗଲା ।

ସୁଦାମକୁ ଦେଖି ତା' ମାମୁଁ ଖୁବ୍ ଖୁସି ହୋଇ ବିବାହର ସବୁ କୁଶଳ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିଲେ ଓ କହିଲେ, “ଭଗବାନଙ୍କ ଦୟାରୁ ମୁଁ ଏବେ ଗ୍ରାସ୍ତ ସୁସ୍ଥ ହୋଇଗଲିଣି । ଏବେ କହ ତୋର ନୂଆ ସ୍ୱାମୀର କିପରି ଚଳୁଛି ? ଶାଶୁ ବୋହୂ ପରସ୍ପରକୁ ଭଲପାଇ ଆନନ୍ଦରେ ଅଛନ୍ତି ତ ? ବୋହୂ ଶାଶୁକୁ କାମଦାମରେ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛି ତ ?”

“ସାହାଯ୍ୟ କ'ଣ, ବୋହୂ ତ ସାରା ଭରସାପାରିର ଦାୟିତ୍ୱ ନିଜେ ନେଇଛି । ମା' ତ ଆଶ୍ରମରେ ବସିଛି ।” ସୁଦାମ କହିଲା ।

“ସାହାଯ୍ୟ, ବୁଝାନ୍ତିନେ ତୋ ମାକୁ ଟିକିଏ ବିଶ୍ରାମ ମିଳିଲା । ବିରୁଦ୍ଧ ବହୁତ କଷ୍ଟ ସହ ତୁମମାନଙ୍କୁ ମଣିଷ କରିଛି । ତୋ ବାପର ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ସବୁ ତ ସେହିଁ ବୁଝୁଥିଲା । ଏବେ ତ ଖୁସିରେ ସମୟ କାଟିବ ।” ମାମୁଁ କହିଲେ ।

ହଁ ମାମୁଁ, ମା ବର୍ତ୍ତମାନ ଆନନ୍ଦରେ ସମୟ ଅତିବାହିତ କରିବା ଉଚିତ । ମୁଁ ମଧ୍ୟ ସେଇଆ ଭାବୁଥିଲି ଓ ମା ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହୋଇ ରହନ୍ତୁ ବୋଲି ଚାହୁଁଥିଲି । କିନ୍ତୁ...”

ମାମୁଁ ତା' ଆଡ଼େ ଅନାଇ ରହିଲେ ଓ ପଚାରିଲେ, “କିନ୍ତୁ କ'ଣ ? ତୁ ତ ଠିକ୍ କଥା ଭାବୁଥିଲ ।”

ସୁଦାମ କିଛି କହିବାକୁ ଯାଇ ତୁପ୍ ହୋଇଗଲା । ସେକଥା ତା'ର ମାମୁଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି କହିଲେ, “ମନେ ହେଉଛି ତୁ କିଛି

କହୁବାରୁ ଯାଇ ଚୁପ୍ ରହିଗଲା । ମୋ ପାଖରେ କିଛି କହୁବାରୁ ସମ୍ଭାଷଣ କାହିଁକି କରୁଛୁ ? ତୋର ଯାହା କହୁବାର ଅଛି ନିଃସଙ୍କୋଚରେ କହ ।”

ସୁଦାମ କହିଲା, “ମୋର ବିବାହ ଯନ୍ତ୍ରଣାରୁ ମା’ ସବୁଦିନ ବୁଲେଇ ରହିଲା । ସବୁବେଳେ ବସି କ’ଣ ଭାବୁଥାଏ, ଲଗେ ଯେପରି କୌଣସି ସମସ୍ୟା ନେଇ ସେ ଗଭୀର ଚିନ୍ତାମଗ୍ନ ।”

“ତୁ ତା’ର କାରଣ କ’ଣ ପଚାରିଲୁ ନାହିଁ ?” ମାମୁଁ କହିଲା ।

“ମୁଁ ପଚାରିବା ପୁରୁଷୁଣି, ଦିନେ ବୋହୂ ପୋଖରୀକୁ ଯାଇଛି ବାସନ ମାଜି ପାଣି ଆଣି ଆସିବାକୁ, ମା’ ମୋତେ ପାଖକୁ ଡାକି କହିଲା, “ପୁଅ, ତୋ ସ୍ତ୍ରୀ ସୁନ୍ଦର, କିନ୍ତୁ ସେକଥା ତା’ ମୁହଁ ଉପରେ କହିବୁ ନାହିଁ ।”

ମୁଁ କହିଲି, “କାହିଁକି କ’ଣ ହେଲା କହିଲେ ?”

ମା’ କହିଲା, “ସେପରି କଲେ ସେ ଉଚ୍ଚତ ହୋଇଯିବ ଓ ତୋର ଅବହେଳା କରିବ ।”

ତା’ପରେ ମା’ କହିଲା, “ନିଜ ସ୍ତ୍ରୀ ବୋଲି ସବୁକଥା ତାକୁ କହିବୁ ନାହିଁ ।”

“କାହିଁକି କହିବ ନାହିଁ ?” ମୁଁ ପଚାରିଲି ।

“ସେ ଯେଉଁଠି ସେଇଠି ଓ ଯାହାକୁ ତାହାକୁ ଘରର ଗୋପନୀୟ କଥା ସବୁ କହିଦେବ ।”

“ଆଜ୍ଞା, ତାପରେ ?” ମୁଁ ପଚାରିଲି ।

“ତା’ପରେ ସିଏ ଯେତେ ଭଲ କଥା କହିଲେ ମଧ୍ୟ ହଠାତ୍ ତା’ କଥାରେ ପଡ଼ି କିଛି କରିବୁ ନାହିଁ ।” ମା’ କହିଲା ।

“କଲେ କ’ଣ ହେବ ?” ମୁଁ ପଚାରିଲି ।

“କ’ଣ ହେବ ? ତା’ପରେ ମୋତେ ଏ ଘରୁ ବାହାର କରି ଦେବାକୁ ମଧ୍ୟ ତତେ ଶିଖାଇବ ।”

ଏସବୁ ଅଜବ କଥା ଶୁଣି ମୁଁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲି । ତା’ପରେ ମା’ କହିଲା, “ଶୁଣି ସିନ୍ଦୂର ଚୁକ ତାକୁ କେବେ ଦେବୁ ନାହିଁ ।”

“ଦେଲେ ହେବ କ’ଣ ?” ମୁଁ ପଚାରିଲି ।

“ଆରେ ବୋକା, ତୋର ସବୁ ପଇସା ନେଇ ବାପଘରେ ପୁରାଇବ ।” ମା’ କହିଲା ।

ସବୁ ଶୁଣିବା ପରେ ମା' କହିଲେ :
 “ମା ଏସବୁ କଥା କୁଆଡୁ ତୋ ମୁଣ୍ଡରେ
 ପଶିଲା ? ନିନ୍ଦାତ ଅମଙ୍ଗଳ କଥା ।”

ଏକଥା ଶୁଣି ମା' କହିଲେ, “ପୁଅ,
 ତୋତେ ଯାହା ପଚାରିଲେ ତା'ର ଉତ୍ତର
 ପାଇଲ । ଏବେ କହ ତ ତୋ ମା' ତୋତେ
 କି ଉତ୍ତର ଦେଲା ?”

ମା' କହିଲା, “ପୁଅ କେଉଁଠି ମା'କୁ
 ଏହକୁ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବ ? ଏବେ ମୁଁ ବନ୍ଦ କରି
 ଦେଇ ରହି ।” ଏତିକି କହି ମା' ମୋ ପାଖକୁ
 ଉଠି ରହାଇ ଆଡ଼େ ଚାଲିଗଲା ।” ସୁଦାମ
 କହିଲା ।

ଏକଥା ଶୁଣି ମା' ଦୂର ଦୂର ଗଲେ :
 ତା'ପରେ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇଗଲେ । ଏହକୁ
 ଦେଖି ସୁଦାମ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା, “ମା'ଣ, ଏ
 ବିଷୟରେ କିଛି ଜାଣିଥିଲେ ମୋତେ କୁହ,
 ମୋର ବା ମୋ ସ୍ତ୍ରୀର ଭଲ ଥିଲେ ମୁଁ
 ସୁଧାର ନେବି ।”

“ମୁଁ ଜାଣେ ସବୁ, ତେବେ ତୁ ଜାଣି
 କ'ଣ ଲାଭ ହେବ ?” ମା' ପଚାରିଲେ ।

“ମୁଁ ମା'ର ଭୟ ଓ ଆଶଙ୍କାର କାରଣ
 ଜାଣିଲେ ତାକୁ ଭୁଲ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା
 କରିବି । ସେ ଅନୁଚିତ ଯାନ୍ତିବେ ରହିବ ।”
 ସୁଦାମ କହିଲା ।

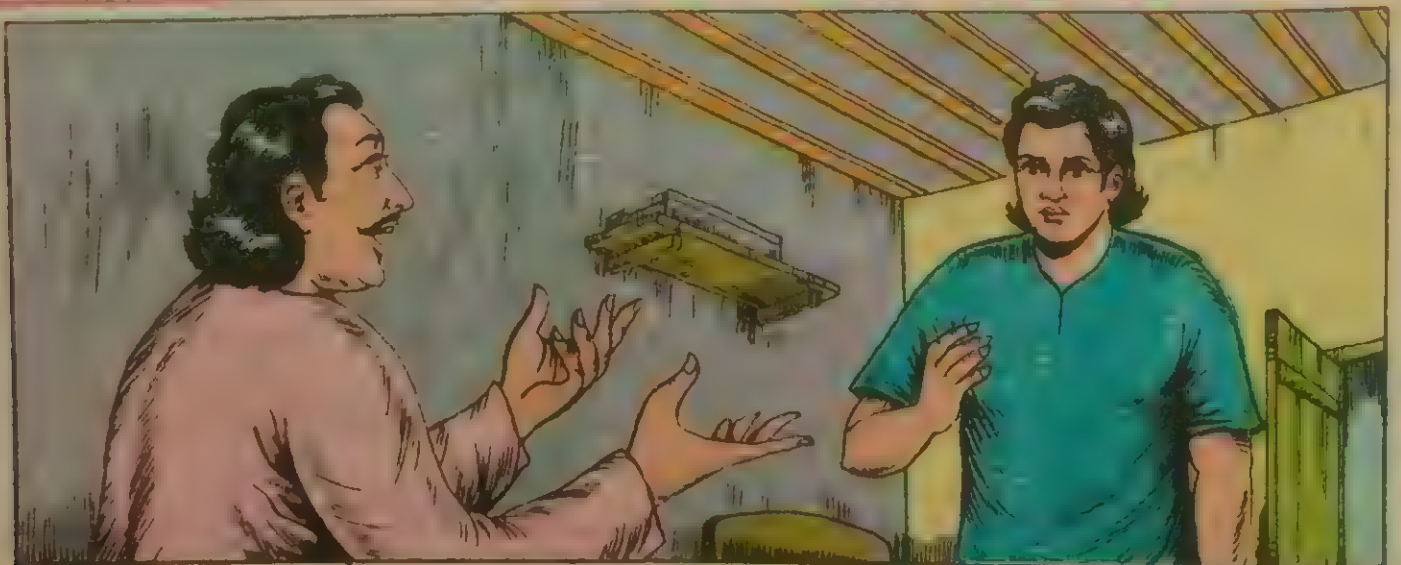
“ତେବେ ଶୁଣ । ଯେଉଁ ସବୁ କଥା ସେ
 ତୋ ସ୍ତ୍ରୀ ବିଷୟରେ ଆଶଙ୍କା କରୁଛି, ସେସବୁ
 ସେ ନିଜେ କରିଥିଲା ଯେତେବେଳେ ନୁଆ
 ବାହାଢ଼ୋଇ ଗଲା । ସେଥିପାଇଁ ତା'ର ଭୟ ।”

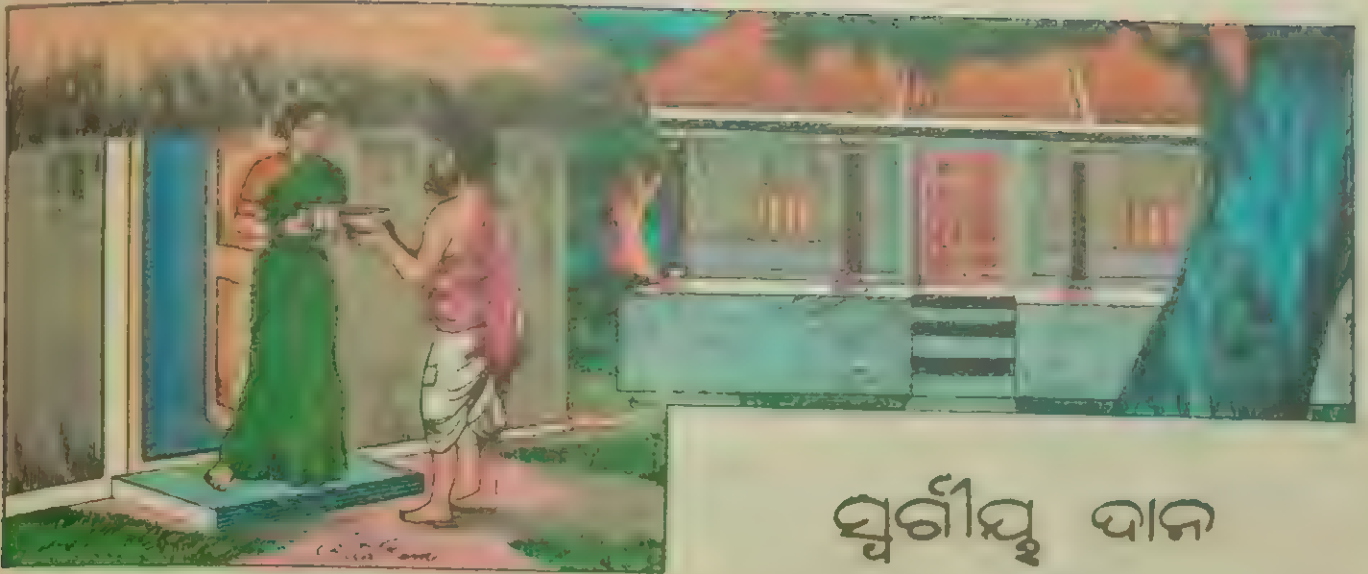
ଏକଥା କହି ମା' ଦୂରରେ ଓ ସୁଦାମ
 ମଧ୍ୟ ଦୂରରେ ।

ତା'ପରେ ମା' କହିଲେ, “ସୁଦାମ !
 ତୋ ମା ତୋତେ ଏସବୁ କଥା କହୁଛନ୍ତି,
 ଏହା ଯେପରି ତୋ ସ୍ତ୍ରୀ ନ ଜାଣନ୍ତି ।”

“କାହିଁକି ?” ସୁଦାମ ପଚାରିଲା ।

“ତୋ ମାଙ୍କ ପ୍ରତି ବୋହୂର ଶ୍ରଦ୍ଧା କମି
 ଯାଇ ପାରେ ।” ମା' ବୁଝାଇ ଦେଲେ ।

ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ଦାନ

ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମରେ ଦୁଇଜଣ ସ୍ତ୍ରୀ ଥା'ନ୍ତି ।

ଜଣେ ଧନୀ ଓ କଂଜୁସ୍ । ଦ୍ୱିତୀୟ ଜଣକ ଗଣ୍ଡବ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୟାଳୁ ଥିଲା । ତା'ର ହୃଦୟ ଥିଲା ନବମାତ କୋମଳ, ଗଣ୍ଡବ ବା ଅସହାୟ ଲୋକଙ୍କର ଯେତକ ପାରେ ସହାୟତା କରେ । ତା' ଦୁଆର ମୁହଁରୁ କେବେ ଦୁଃଖିରଙ୍କି ଖାଲି ହାତରେ ଫେରନ୍ତି ନାହିଁ । ଦୁଇଜଣ ପରସ୍ପରର ପଡ଼ୋଶୀ ।

ଧନୀ ମହଲାଙ୍କ ପରିବାର ସହରରେ ରହି ବ୍ୟବସାୟ କରୁଥାନ୍ତି । ଗାଁରେ ସେମାନଙ୍କର କିଛି ଜମିଜମା ଥାଏ ବୋଲି ମହଲାଟି ଗାଁରେ ରହି ସେସବୁର ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ କରୁଥାନ୍ତି । ଗଣ୍ଡବ ମହଲାଟିର ଖାଲି ଘୁଅଟିଏ ଥାଏ । ସେ ବି ସହରରେ ଥାଏ, ତେବେ ସାଧାରଣ ଚାକର କରୁଥାଏ । ତା' ମା ଘରେ ଗୋଟିଏ ଚନ୍ଦ୍ର ରଖିଥାଏ । ତା' ପରିଶ୍ରମ କରି ସେଥିରେ

ଲୁଗା ବୁଣି କିଛି ଆୟ କରେ । ଗାଁ ଲୋକେ ଗଣ୍ଡବ ମହଲାକୁ ବହୁତ ଶ୍ରଦ୍ଧା କରୁଥାନ୍ତି । ତେଣୁ ସେ ନିଜର ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଯୋଗୁଁ କେବେ ମଧ୍ୟ ଦୁଃଖ ବୋଧ କରୁ ନଥାଏ ।

ଦିନେ ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟରେ ଜଣେ ଭିକାରୀ ରାସ୍ତାରେ ବୁଲୁ ବୁଲୁ ଧନୀ ସ୍ତ୍ରୀର ଘର ସମ୍ମୁଖରେ ଅଟକିଗଲା ଓ ଭିକା ମାଗିଲା । ଧନୀ ସ୍ତ୍ରୀ କବାଟ ଖୋଲି ଭିକାରୀକୁ ଦେଖି ଧଡ଼ାସ୍ କରି କବାଟ ବନ୍ଦ କରିଦେଲା ।

“ଆଜ୍ଞା ମା, ଭିକା ନ ମିଳିଲା ନାହିଁ, ମୁହଁଏ ପାଣି ପିଇବାକୁ ମିଳୁ । ମୋତେ ବହୁତ ଶୋଷ କରୁଛି ।” ଭିକାରୀ କହିଲା । କିନ୍ତୁ ଭିତରୁ ଖାଲି ଏତିକି ଶୁଭିଲା, “ଏଠି ଗୋଳମାଳ କରନାହିଁ । ଯାଅ ।”

ଭିକାରୀ ତଥାପି କିଛି ସମୟ ଠିଆ ହୋଇ ରହି ତା'ପରେ ଘୁଣି ଚାଲିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା ।

ଭଗାସ ଦୁଇପାଦ ଆଗକୁ ଯାଇ ଗଣ୍ଠବ ଘୂରି
ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ତାକୁ ଦେଖି ଘୀ ଲୋକଟି
ଭିତରକୁ ଗଲା । ସେଦିନ କିନ୍ତୁ ନିଜ ଯେଟ
ଭରିଲା ଭଳି ଖାଦ୍ୟ ତା' ଘରେ ନଥିଲା ।
ତେଣୁ ସେ ଖଣ୍ଡେ ରୁଟି ଓ କିଛି ଦହି ନେଇ
ଆସି ତାକୁ ଦେଲା ଓ କହିଲା, “ଭାଇ ମୋ
ଘରେ ଆଉ ବେଶି କିଛି ନାହିଁ, ଏତିକି
ଖାଇନାଅ । ଯଦି ବର୍ତ୍ତମାନ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା,
ତେବେ ପିଣ୍ଡାରେ ଖୋଇଯାଅ ।”

ଭଗାସ ବେଶି ଖାଇ, ଦହି ପିଇଦେଲା ଓ
ହସି ଚାଲି ଯିବାର ଥିଲା, “ମା’ ତୁମର କୌଣସି
କିଛିର ଅଭାବ ନାହିଁ ତ ? ସବୁ ଠିକ୍
ଚାଲୁଛି ତ ?”

ଘୀ କହିଲା, “ଭାଇ, ମୋର ଅଧିକ କ’ଣ
ଘରକାର ? କୌଣସି ମତେ ଭରବାନ୍ଧ
ଦୟାରୁ ଚଳିଯାଉଛି । ସେଇଥିରେ ମୋର
ବହୁତ ଖୁସି ।”

“ମା’, ଯିଏ ଦିଏ ସିଏ ପାଏ । କାଲି
କେତେବେଳେ କାଳୁ କେହି କାମ ଦେବ
ତୋତା ସଂସା ପରିଚାଳି ଦେବ ।” ତାହା
କହି ଭଗାସଟି ତା’ ନିଜ ବସ୍ତ୍ରରେ ଗଲେ
ଗୁଲିଗଲା ।

ସେହି ଘୂଟି ଭଗାସ କଥା ବାରିବ କିଛି
ବୁଝିପାରିଲା ନାହିଁ । ସେଥିରୁ ସେ ହସି
ଉଠିଗଲା ।

ସକାଳୁ ଉଠି ସେ ପ୍ରଥମେ ଘରକୁ କାଲି
କେତେ ସୁତା କାଟିଛି ଓ କେତେ ଲୁଗା ବୁଣିଛି
ମାପି ଦେଖିଲେ ଆଉ କିଛି ଅଧିକା ବୁଣିଦେଲେ
ସେ ସପ୍ତାହର ଘର ଖର୍ଚ୍ଚ ଚଳିଯିବ ।

ତା’ପରେ ସେ ସିନ୍ଦୂରକୁ ଲୁଗା କାଟି
ମାପିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଏକ, ଦୁଇ, ତିନି କାହିଁ
ଶେଷ ହେଉନାହିଁ ଯେ ! ସେ ମାପି ଚାଲିଛି ଓ
ଲୁଗା ଗଦା ହୋଇ ଚାଲିଛି । ସେତେବେଳେ
ଯାଇ ତା’ର ମନେ ପଡ଼ିଲା ଯେ ଗତିକାଳ
ଭଗାସଟି କହିଥିଲା, “ତୁମେ ସକାଳୁ ଯାହା
କାମ କରିବ ସଂସା ପରିଚାଳି କରୁଥିବ ।”
ସେଦିନ ସଂସା ପରିଚାଳି ସେ କୁଣ୍ଡା ମାପି ମାପି
ଥକି ଗଲା । ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ପରେ ତାହା ବସ
ହେଲା । ଘେଷ୍ଟରେ ତ ଘର ଚାଲିଗଲା । ସେହି

ସ୍ତ୍ରୀଟି ଅସୁବିଧା ବହୁତ ଲୁଗା ପାଇ ଖୁବ୍ ଘୁମି ଘୁମି ଥିଲା ଓ ଅସୁବିଧା ହେଲା ବାବଦର ଖାଲ ଦେଖି ।

ଉଦୟା ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ତା'ଠାରୁ ଲୁଗା କରୁନା କଣିକେ । କଥାଟା ଅଧି ଲୁଗା ରହିଲା ନାହିଁ । ଉଦୟାଣୀ ଧନୀ ମହକାଟି ଶରଣରେ ଚଳିଲା । କାରଣ ଭିକାରୀଟି ତ ପ୍ରଥମେ ତାଙ୍କର ଦାୟିତ୍ବ ଆସିଥିଲା । “ଆହାରେ କି କଲି” ବୋଲି କହି ସେ ମଥା କୋଡ଼ିଲା ।

ମନେ ମନେ ସେ କହୁଥାଏ, “ଆଉ ଯେତେବେଳେ ସେ ଅଳ୍ପତ ଭିକାରୀଟି ଆସନ୍ତା କି ! ଯେଉଁ ତା' ସହ ଏମିତି ଭଲ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି ସେ ମୋତେ ଆଦୁର ଅଧିକା ବର କିଛି ଦେଇ ପକାନ୍ତା !”

ଏ ଘଟଣାର ଭିନ୍ନ ଚାରିଦିନ ପରେ କିଏ ଜଣେ ଅଜି ଦରଜା ଖଟଖଟ କଲା । ଧନୀ ସ୍ତ୍ରୀଟି ଯାଇ ଖୋଲି ଦେଇ ଦେଖିଲେ ସେହି ପୁରୁ ଭିକାରୀ ପୁଣି ଆସିଛି । ତା'ର ଆନନ୍ଦ କହିଲେ ନ ସରେ ।

“ପୁଅ, ତମେ ଆସିଛ ? ଆସ, ଆସ, ଭିକାରକୁ ଆସ । ସେହିନ ମୁଁ କାର୍ଯ୍ୟବ୍ୟସ୍ତ ଥିବାରୁ ତୁମର ଅତିଥି ସଜ୍ଜାର କରପାରି ନାହିଁ, ମୋର ବଡ଼ ଭୁଲ ହୋଇଛି ।” ସେ ଭିକାରୀକୁ ଭଲ କରି ଖାଇବାକୁ ଦେଲା । ଭିକାରୀର ମନ ରଖିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ନହେଲେ ବର ପାଇବ କିପରି ?

ଖାଇବାକୁ ଦେଇଯାଉ ସେ କହିଲା, “ଅଳ୍ପା ପୁଅ, ମୋ ଏତେ ରାତିରେ ବା କୁଆଡ଼େ ଯିବ ? ଆସ ଘର ଭିତରେ । ମୁଁ ଭଲ ଶେଯ ବଛାଇ ମେପାଇଁ ବନ୍ଧଣା କରୁଛି ଓ ରେଜେକ୍ଟ ରଖିଛି : ଘୋଡ଼ି ହୋଇ ଆସମରେ ଶୋଇଯାଅ ।”

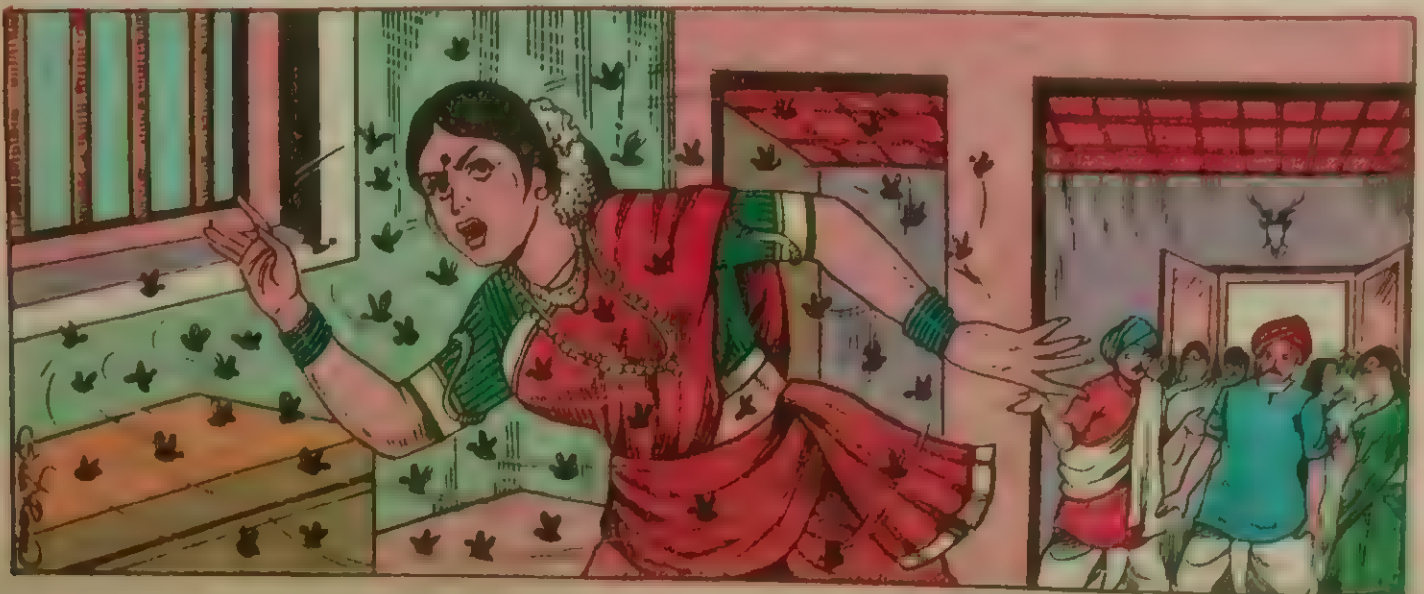
ଭିକାରୀ ସେଥିରେ ସନ୍ତୋଷ ହେଲା ନାହିଁ । ସେ ଖାଇପିଲା ପାରି ହସିଦେଇ ଘରୁ ବାହାର ଯିବାକୁ ବସିଲା । ମହକାଙ୍କ ମନ ମରିଗଲା । ଭିକାରୀ କ'ଣ ବିନା ବରଦାନରେ ପଳାଇଯିବ ? ବର ତା'ର ଅଉ କିଛି ପରିଚର୍ଯ୍ୟା କରାଯାଉ, ଯେତକି ପରିଚର୍ଯ୍ୟା କରାହୋଇଛି ତାହା ଅର୍ଥହୀନ ହୋଇ ନ ଯାଉ !

ସେ କହିଲେ, “ପୁଅ, ତମେ ତ ବହୁତ
ଲାଜ ଦିଶୁଛ । ଏଠାରେ ଗୋଟି କହାଇଲେ
କ’ଣ ? କଥା ହେଲା, ମୁଁ କାହାର କଣ୍ଠ
ପଛପାରେ ନାହିଁ !”

ଭଗାଣ କହିଲା, “ନାହିଁ ମା’ ମୋତେ
ଅନେକ ଦୂର ଯିବାକୁ ଅଛି । ତମେ ମୋର
ବହୁତ ଆଦର ଯତ୍ନ କରିଛ ମୁଁ ଆଣିବାଦ
କରୁଛି ତମେ କାଲି ସକାଳୁ ଯେଉଁ କାମ କରିବ
ତାହା ସଫା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲାଗି ରହୁଥାଉ ।”
ଏତିକି କହି ସେ ଚାଲିଗଲା ।

ଧନା ସ୍ତ୍ରୀ ତ ଖୁସିରେ ନାଚିଲା । ଗତି ସାରା
ତାକୁ ନିଦ ହେଲା ନାହିଁ । ଶେଷକୁ ଗତି
ଯାହିଲା । ଆଗରୁ ଠିକ୍ କରିଥିଲା ଯେ ଯଦି
ସେ ସକାଳୁ ତା’ର ସୁନା ମୋହର ଚାନ୍ଦି
ଗଣି ବସିବ ତେବେ ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ଭିତରେ ତା’ର
ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ମୋହର ଆସିଯିବ । ସେ ବଛାଣରୁ
ଉଠି ପଡ଼ି ମୋହର ବାକ୍ସ ପାଖକୁ ଯାଉଛି

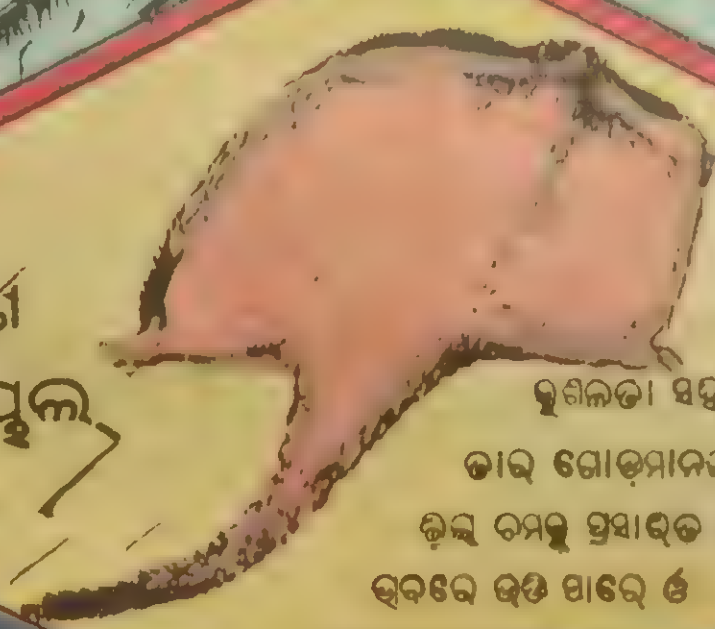
ଗୋଟିଏ ବହୁତ ଆର୍ତ୍ତ ବାନ୍ଧୁ କାନ୍ଦୁ ଯାଉ ।
ସେ ବହୁତକୁ ମାରିଲା । ଗୁଣି ଗୋଟିଏ ବହୁତ
ଆସିଲା । ଗୁଣି ସେ ମାରିଲା । ଏହିପରି ଏକ
ପରେ ଏକ ଛୋ ଛୋ ହଜାର ହଜାର ବହୁତ
ଆସି ତାକୁ ମାରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସେ ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଛଟପଟ ହେଲା । ତା’ର
କ’ଣ ଆଣିବାଦ ଦେଇଛି ବୋଲି ଗ୍ରାମ ଯାତ୍ରା
ଲୋକେ ବହୁତ କୌତୁହଳୀ ହୋଇ ଦେଖିବାକୁ
ଆସିଆ’ନ୍ତି । ସେହି ନିଷ୍ଠୁର, ନିର୍ଦ୍ଦୟା ସ୍ତ୍ରୀ
କଷ୍ଟ ପାଇବାରୁ ସମସ୍ତେ ଝଟ୍କା ଦେଖୁଥା’ନ୍ତି ।
ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ପରେ କ୍ରମେ ବହୁତମାନେ ପଳାଇଲେ ।
ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ମଧ୍ୟ ନିଜ ନିଜ ଘରକୁ
ଚାଲିଗଲେ । ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟି ଏ ଘଟଣା ଯୋଗୁ
ଏତେ ଅପମାନ ବୋଧକଲା ଯେ ତା’ପରେ ସେ
ସକାଳ ହେବା ବେଳକୁ ଗୋଟିଏ ଗାଈ ଭିଡ଼ା
କରି ସେଥିରେ ସବୁ ଜନସ ନେଇ ଗ୍ରାମ ଛାଡ଼ି
ସହରକୁ ପଳାଇଲା ।

ଭଲ ଆଗେଇଥିବି

ଆଜିକାଲି ଆମ ଦାୟିତ୍ୱ ହେଉଛି
ପ୍ରକୃତର ଭଲଭାବ ମୁତ ଆଗେଇଥିବି । ୧୧,
ମିଳିତ ଧୂଳି ଭଳି ଏହି ମୃତ ଆଗେଇଥିବି
ପ୍ରତି ମ ପଦ୍ମମାଳା ମଧ୍ୟରେ ସବୋଇ ପଦ୍ମ ।

ଭଉଁରୀ ମାଷ୍ଟି ଗିୟୁଲ

ପାଳିତର
ଜାତିର ମାଷ୍ଟି ଗିୟୁଲ,
ନାମକ ଜନ୍ମ ପତ୍ୟନ୍ତ

ବୁଣିତା ସହଜ ଭୃତପାରେ । ସେ

ତାର ଗୋଡ଼ମାନଙ୍କ ସହଜ ଲଗିଥିବା

କିନ୍ତୁ ତମକୁ ପ୍ରସାରିତ କରି ସୁନ୍ଦର

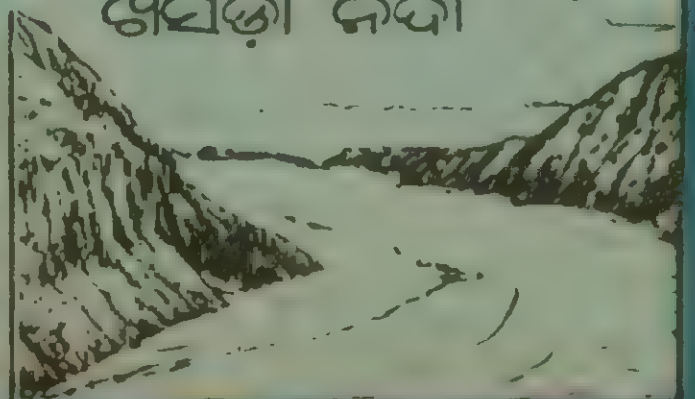
ଭବରେ ଭୃତ ପାରେ ଓ

ସୁନ୍ଦର ସ୍ଥାନ ସବୁରେ

ପଡ଼ୁଥାଏ ।

ଗାନ୍ଧି ସେନେ ରବିର, (ପୀତ ନଦୀ)
ପ୍ରକୃତର ସବୁଠାରୁ ଖସିତା ନଦୀ । ଏହାର
ଦୁଇପାରରେ ହଳଦିଆ ରଙ୍ଗର ଚକକଣ
ଖସିତା ତାହା ସବୁ ରହୁଥିବାକୁ ଏହି ନଦୀର
ଏପରି ନାମକରଣ ହୋଇଛି ।

ଖସିତା ନଦୀ

THE MOST ENDEARING GIFT
YOU CAN THINK OF
FOR YOUR NEAR AND DEAR
WHO IS FARAWAY

CHANDAMAMA

Give him the magazine in the language of his choice—
Assamese, Bengali, English, Gujarati, Hindi, Kannada,
Malayalam, Marathi, Oriya, Sanskrit, Tamil or Telugu
—and let him enjoy the warmth of home away from home.

Subscription Rates (Yearly)

AUSTRALIA, JAPAN, MALAYSIA & SRI LANKA

By Sea mail Rs. 81.00 By Air mail Rs. 156.00

**FRANCE, SINGAPORE, U.K., U.S.A.,
WEST GERMANY & OTHER COUNTRIES**

By Sea mail Rs. 87.00 By Air mail Rs. 156.00

Send your remittance by
Demand Draft or Money Order favouring
'Chandamama Publications' to :

CIRCULATION MANAGER
CHANDAMAMA PUBLICATIONS
CHANDAMAMA BUILDINGS
VADAPALANI MADRAS 600 026

ଫଟୋ ପରିଚୟ ପ୍ରତିଯୋଗିତା: ପୁରସ୍କାର ୫୦

ପୁରସ୍କୃତ ପରିଚୟାଳି କାନ୍ଥରେ ୧୯୮୯ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ

S. B. Takalkar

S. M. Dudhediya

★ ଭାରତ ଚିତ୍ର ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ପରିଚୟାଳି ଦ୍ଵାରା ଗୁରୁ ଧାଡ଼ିରେ ଲେଖା ହୋଇଥିବା ଏକ ପରସ୍ପର ସମ୍ବନ୍ଧିତ ହୋଇଥିବା ★ ନରେନ୍ଦ୍ର ୧୦ ସ୍ଵଳ୍ପ ପରିଚୟାଳି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ★ ସର୍ବାଧିକ ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ପରିଚୟାଳି ପାଇଁ ଟ. ୫୦-୦୦ ପୁରସ୍କାର ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । ★ ପରିଚୟାଳି ସହ ଠିକଣା ପୋଷ୍ଟକାର୍ଡରେ ଲେଖି ନମ୍ବର ଠିକଣାରେ ପଠାନ୍ତୁ :

ଚନ୍ଦାମାମା ଫଟୋ ପରିଚୟ ପ୍ରତିଯୋଗିତା, ମାଡ୍ରାସ-୬୦୦୦୨୭

ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୮୮ ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ଫଳ

ପ୍ରଥମ ଚିତ୍ର : ଦାନ୍ତଘଣା ମୋର ଏକକରେ ଥାଉ ଶୀର ମୁଁ ପିଇବି ନାହିଁ !

ଦ୍ଵିତୀୟ ଚିତ୍ର : ଫିଟାଲକଥା ମା ବାହୁଗୁଡ଼ ତା'ର କାନ୍ଥ ଅଛି କାଳୀ ଗାଈ !!

ପୁରସ୍କାର ପ୍ରାପ୍ତ : ଚେ.ଧୁରୀ ଶାନ୍ତନୁ ଜୁମାର କର, ଗଣେଶ୍ଵରପୁର, କଟକ

ବିଜୟାଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ, ସମସ୍ତ ପ୍ରତିଯୋଗୀଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ।

ଚନ୍ଦାମାମା

ବାର୍ଷିକ ଦେୟ : ଟ. ୩୭-୦୦

ମନୋରଞ୍ଜନ ପଠାଉବା ଠିକଣା :

ଡିଲ୍‌ଟନ୍ ଏଜେନ୍‌ସିଜ୍, ଚନ୍ଦାମାମା ବଲ୍‌ଡିଜ୍, ବଡ଼ପଲ୍ଲୀ, ମାଡ୍ରାସ-୬୦୦୦୨୭

ବିଦେଶ ସକାଶେ ଦେୟ ବିବରଣୀ ପାଇଁ ନମ୍ବର ଠିକଣାକୁ ଲେଖନ୍ତୁ :

ଚନ୍ଦାମାମା ପବ୍ଲିକେଶନ୍‌ସ୍, ଚନ୍ଦାମାମା ବଲ୍‌ଡିଜ୍, ବଡ଼ପଲ୍ଲୀ, ମାଡ୍ରାସ-୬୦୦୦୨୭

Printed by B.V. REDDI at Prasad Process Private Ltd., 188 N.S.K. Salai, Madras 600 026 (India) and
Published by B. VISHWANATHA REDDI on behalf of CHANDAMAMA PUBLICATIONS, Chandama-
ma Buildings, Vadapalani, Madras 600 026 (India). Controlling Editor: NAGI REDDI.

The stories, articles and designs contained herein are exclusive property of the Publishers and copying or adapting them in any manner will be dealt with according to law.

ଆପଣଙ୍କ ଶିଶୁକୁ ଦିଅନ୍ତୁ ସେରେଲାକର ଅଦ୍ଭିତୀୟ ଲାଭ

ପ୍ରଥମ ବହଳିଆ ଘନ ଆହାର ରୂପେ ।

ଆପଣଙ୍କ ଶିଶୁଟି ସ୍ଥାୟ ୪ ମାସର ହୋଇଗଲେ, ତା' ପାଇଁ
ଦରକାର ହୁଏ, ଦୁଧ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବହଳିଆ ଘନ ଆହାର ।
ତାକୁ ଦିଅନ୍ତୁ ସେରେଲାକର ଅଦ୍ଭିତୀୟ ଲାଭ ।

ପୁଷ୍ଟି ସାଧନର ଲାଭ : ସେରେଲାକର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆହାର,
ଆପଣଙ୍କ ଶିଶୁ ଦରକାର କରୁଥିବା ସମସ୍ତ ପୁଷ୍ଟିକାରୀ ଗୁଣ
ଯୋଗାଇଥାଏ ; ଯଥା :- ସ୍ୱେଦପାତ, ଶ୍ୱେତପାତ, ପିତ୍ତ,
ଭିଟାମିନ ଏ ଇତ୍ୟାଦି ଖଣିଜସାର । ଏଥିରେ ସବୁ କିଛି
ଦୁଗ୍ଧମାନେ ତଥା ସଠିକ୍ ଆକାରରେ ରହିଛି ।

ଆସ୍ୱାଦ ଲାଭ : ସେରେଲାକର ଅପୂର୍ବ ସ୍ୱାଦ ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ
ବହୁତ ଭଲ ଲାଗେ ।

ସମୟ ବଞ୍ଚେଇବାର ଲାଭ : ସେରେଲାକ ଆଗରୁ
ପାକକରି ଦେଉଥିବା ଏବଂ ଏଥିରେ ଦୁଧ ଓ ଚିନି ମଧ୍ୟଯୁକ୍ତ
କରିଥିବା ଏହାକୁ କେବଳ ଆଗରୁ ପୁରାଯାଇଥିବା ଉଷୁମ
ପାଣିରେ ମିଶାନ୍ତୁ ।

ସୁସ୍ୱାଦ ଲାଭ : ସୁସ୍ୱାଦ ପାଇଁ ଚିନି ସ୍ୱଳ୍ପରେ ସେରେଲାକ
ରହିଛି ।

ଦୟାକରି ଚିତ୍ତାଉପରେ ଲେଖାଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀକୁ ଯତ୍ନ
ସହକାରେ ପାକନ କରନ୍ତୁ । ଯାହା ଫଳରେକି ଏହି ଶିଶୁ
ସାଧ୍ୟ ସ୍ୱଚ୍ଛତା କରିବାର ଶୁଭକାରୀ ରହିବ, ଏବଂ ଆପଣଙ୍କ
ଶିଶୁକୁ ମଜିବ, - ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ପୁଷ୍ଟି ପୂର୍ଣ୍ଣକର ଆହାର ।

୬ ମାସରୁ

୪ ମାସରୁ

୬ ମାସରୁ

ମାଗଣାରେ
ସେରେଲାକ ବେଶୀ କ୍ୟାଲ୍‌କ୍ୟୁଲ୍‌ ପାଇଁ
ଏହି ଠିକଣାରେ ଚିଠି ଲେଖନ୍ତୁ :
ସେରେଲାକ ପୋଷ୍ଟ ବକ୍ସ ନଂ ୩
ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ - ୧୧୦୦୦୮

ସେରେଲାକର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ତି : ସ୍ୱାଦ ପୁରୁ-ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୁଷ୍ଟି ସାଧନ ।

No share prices,
no political fortunes, yet...

**Over 40% of Heritage readers
are professionals or executives,
61% from households
with a professional / executive
as the chief wage earner.
Half hold a postgraduate degree
or a professional diploma.**

—from an IMRB survey
conducted in Oct 1986

It's an unusual magazine. It has a vision for today and tomorrow. It features ancient cities and contemporary fiction, culture and scientific developments, instead of filmstar interviews and political gossip. And it has found a growing readership, an IMRB survey reveals. Professionals, executives and their families are reading The Heritage in depth—40% from cover to cover, 42% more than half the magazine.

More than 80% of The Heritage readers are reading an issue more than once. And over 90% are slowly building their own Heritage collection. Isn't it time you discovered why?

THE
HERITAGE

CMP-2155

So much in store, month after month.

CRUNCHY, MUNCHY SWEETS

Anil Kumar Pangrati

The coconut
cookie
treat!

nutrine
COOKIES

THE FINEST, WIDEST RANGE

India's largest
selling sweets

